CERCETAȘII ROMANIEI

întâmpină Primăvara

Cohortele de cercetași și cercetașe din București au sărbătorit Duminică 9 Aprilie a. c. (Florii), sosirea primăverii și Unirea Basarabiei, printr'o grandioasă serbare a sădirii pomilor, în comuna ...sărea, din județul Ilfov. Conducătorii ...ratat în cuvinte impresionante, însemnă...stei zile, pentru poporul românesc, și după ...i slujbe religioase, cercetașii și cercetașele ...ădirea pomilor. Fotografiile pe care le ...pagină — luate de trimisul nostru spe...icierea slujbei religioase pe terenul unde ...așele îndreptându-se spre pădurea cerce...t încă din anul trecut; 3) Un grup de ...rea profesorilor și a șefilor de cohorte; ...rcetașele frigând miei pentru masa tutu...i cercetașilor, se dansează pe iarbă verde.

(Foto-Berman-Realitatea)

Un nonagenar egiptean ne povesteşte mai jos, moravurile ţării sale, pe vremea când era tânăr şi însetat de viaţă. Sunt revelaţii admirabile, care vor interesa pe oricine.

In ORIENT, odinioară

EHEI! copilul meu, ce viaţă era odinioară !

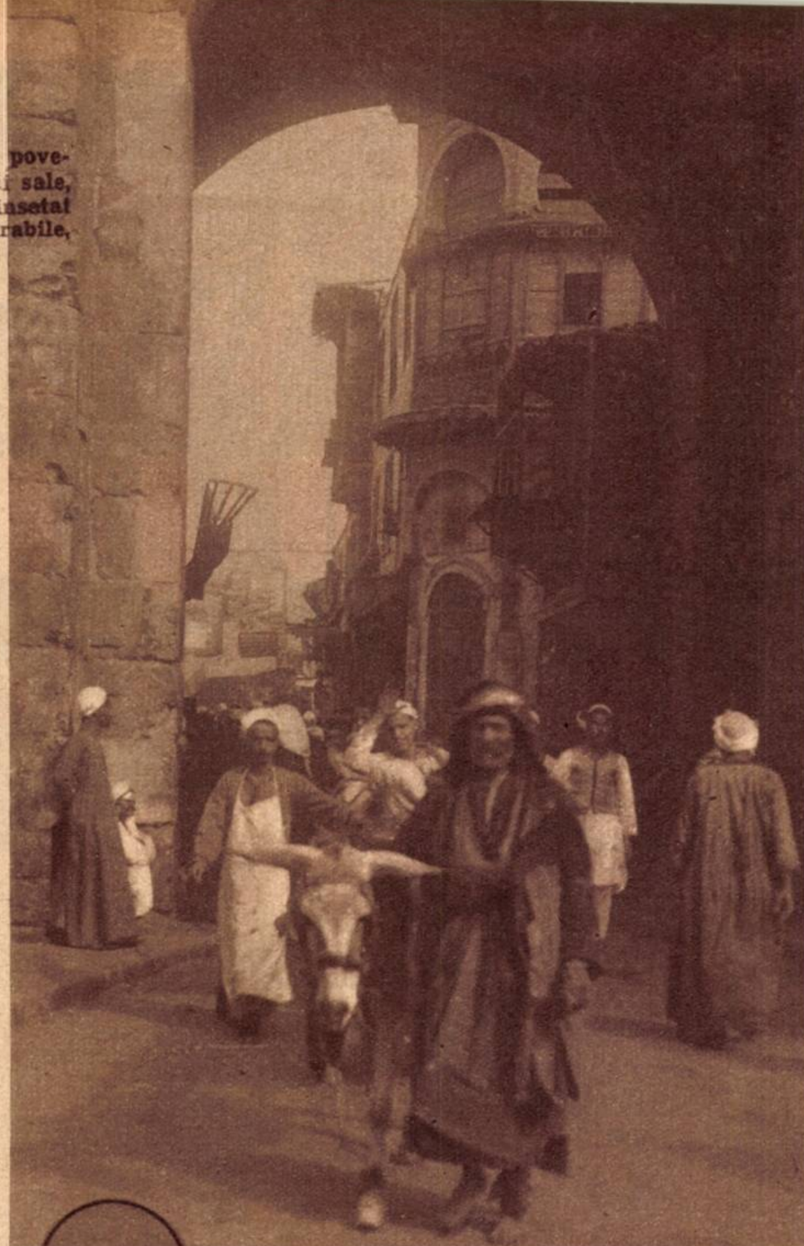
— Eşti sigur Nasr Edin-bey, că nu regreţi decât viaţa de odinioară? Atunci erai tânăr, frumos, puternic, viaţa îţi surâdea... Dă-mi voe să-ţi spun adevărul... ca şi celorlalţi, nu-ţi pare rău decât după tinereţea d-tale...

Nasr Edin-bey mă privi îngăduitor.

Ochii mici îi sclipiau de inteligenţă sub fruntea lată. Cu toate că era nonagenar, Nasr Edin-bey îşi păstrase statura impunătoare. Era turc de origină. Tatăl său servise în armata lui Mahomed Ali, iar el ocupase posturi însemnate în guvernământ. Obrazul îi era încadrat de o barbă lungă, albă, pe care o mângâia din când în când. Vorbia rar :

— Intrebai de tinereţea mea ? Dar nu o regret deloc. Am trăit din plin, intens. Nu mi-am târît tinereţea, cum fac tinerii din ziua de azi. Pe vremea mea, când erai tânăr se petrecea, se făceau nebunii. Astăzi, tinerii îmbătrânesc înainte de vreme. Crede-mă pe mine, nu regret decât viaţa, sau mai bine zis felul de trai de odinioară. Atunci viaţa era veselă, uşoară. Procura bucurii simple, duioase, necunoscute celor de azi. Iată, ai fost de faţă luna trecută, la căsătoria nepotului meu Hasan. O ceremonie stupidă. In vremea mea, altfel se celebrau căsătoriile.

Nasr Edin bey, m'a cunoscut decând eram copil. L-am auzit adeseori, povestindu-mi istorioare minunate, despre vremurile trecute. De câte ori nu a evocat în faţa mea episoade din viaţa lui? Niciodată nu mă săturam ascultându-l. Fiindcă ştia să povestească frumos !

Stg.: *„Poarta durerilor de dinţi" din Cairo.*

O CĂSĂTORIE ARABĂ DE ODINIOARĂ

— Vrei să-mi povesteşti cum se făceau pe vremuri căsătoriile ?

— „Nu aşa cum s'a celebrat nunta lui Hasan.

— Probabil că erau şi mai complicate.

— Desigur, dar cu atât mai frumoase. Ceremonia căsătoriei era precedată de mai multe serbări. Cea mai însemnată era „Zefet-el-hamam-ul" (procesiunea băii) care se făcea de obicei Miercurea sau Sâmbăta înainte de nuntă. In ziua aceea, mireasa se îndrepta cu mare alai spre baia publică.

„Inaintea cortegiului păşiau muzicanţii, cari cântau din oboae, bătând toba. Urmau fete tinere, îmbrăcate în „habarch-ul" de mătase neagră sau albă. Un maestru de ceremonie, conducea alaiul, înarmat cu un baston de palmier. Inaintea miresei mergeau copile micuţe, pe care ea le urma cu paşi mărunţi, târîndu-şi pe pământ papucii galbeni. Era învăluită din cap până'n picioare într'un caşmir roşu şi susţinută de două femei, care o conduceau. Deasupra capului ei se legăna un baldachin de muselină, purtat de patru bărbaţi. Muzicanţii închideau cortegiul, făcând să răsune aerul de bubuitul tobei şi ţiptele ascuţite ale fluerelor.

„Baia era reţinută pentru toată ziua, care trecea în petreceri şi ospăţ. Adeseori erau invitate „gazieh-ele" şi „alme-ele" pentru a înveseli şi mai mult pe prietenele miresei. In urmă, alaiul se întorcea în aceeaş ordine spre casă :

— Mi s'a spus că „alme-ele" erau femei care ocupau un loc de seamă în viaţa socială de odinioară. Vreţi să-mi vorbiţi despre ele ?

Lui Nasr Edin-bey nu-i plăcea să fie întrerupt. Deaceea îmi răspunse furios:

— Mai aşteaptă puţin, — şi-şi urmează povestirea.

— „După bae, începea serbarea numită „Leilet el heneh" noaptea henehului.

„Ai văzut henehul? Este o plantă din care se extrage o pastă de culoare roşie, foarte întrebuinţată în toaleta femeilor şi uneori şi de bărbaţi. Femeile care au însoţit-o la bae, îşi întind un strat de heneh pe mâini şi picioare.

Stg.: *Scenă într'un harem arab*

Un ofiţer se dezarmă întinzându-i-o.

Atunci dansul începu din nou, cu o graţie neasemuită. După mai multe figuri de o regularitate uimitoare în mişcări, Bedaula îşi puse tăişurile de fiecare parte a nasului: căpşorul ei frumos se legăna uşor, în timp ce-şj învârtia corpul în cadenţa dansului.

Inspăimântător de văzut. La cel mai mic pas greşit, putea să rămână oarbă. Deodată ridică mânile, smulse cele două lame lucitoare, unindu-le într'un cerc graţios deasupra capului.

Unul din cele mai frumoase şi mai voluptoase dansuri ale Almeelor, era dansul muştelor. Dansatoarea se prefăcea că este înţepată de o muscă şi se desbrăca succesiv de tot ce o acoperia, căutând insecta ce-o ciupise.

Stg.: *Vedere generală a oraşului Cairo;* jos: *la târgul de sclave, nenorocitele erau vândute la diferite preţuri, după tinereţe, frumuseţe şi putere.*

Toate acestea se petrec în dansuri şi cântece. Femei poete, ascunse după văluri de mătase, atârnate de ferestre, declamă pentru asistenţi poeme improvizate. Se împart ceşti de cafea, şerbeturi şi răcoritoare, atât pentru bogaţi cât şi pentru cei săraci".

ALME-ELE

— Mi-ai făgăduit să-mi vorbeşti despre „alme-e".

Nasr Edin bey mă priveşte cu şiretenie făcându-mi cu ochiul:

— „Erau fetele cele mai frumoase. Meseria lor era dansul şi cântul şi cea mai mare parte din ele erau de moravuri uşoare. Alme-ele cele mai celebre aparţineau tribului Ghawazy.

„Dansau în interiorul haremului la anumite ceremonii, cum este cea a nunţii, sau la naşterea unui copil.

Uneori erau chemate pentru a înveseli adunările de bărbaţi. Atunci dansurile lor erau extraordinar de lascive. Nu aveau altă îmbrăcăminte decât pantalonii şi o tunică de voal, foarte transparentă.

„Imi amintesc de o serbare intimă, la care eu şi prietenii mei invitasem pe celebra Bedaula, a cărei faimă era cunoscută în tot Egiptul. Sta pe jumătate întinsă în mijlocul cercului nostru. La invitaţia noastră, se ridică, înaintând legănându-se, până în mijlocul încăperii. Orchestra prinse a cânta o arie veselă, iar tânăra femee începu un dans plin de mişcări expresive.

Era o scenă de dragoste, mimată cu multă artă de tânăra dansatoare. Orchestra începu să cânte mai cu vioiciune şi Bedaula dezarmă un ofiţer de-al Kedivului, care se afla printre noi. Incepu să danseze cu sabia în mână, provocând un duşman invizibil, învârtind graţios tăişul lat, apoi întinse mâna cerând o altă sabie.

— Dar cum trăiau Alme-ele ?

— Unele din ele erau bogate, dar cea mai mare parte duceau un trai modest. Nu se măritau decât cu bărbaţi din tribul lor, iar altele, numai după ce-şi terminau cariera de curtezane. Bărbatul era atunci sclavul femeii, servindu-se de el ca de o slugă. Totuş unii îşi câştigau viaţa ca fierari sau căldărari.

— Oare rasa lor a dispărut?

— Acum douăzeci de ani auzisem vorbindu-se de o almee numită El Wardeuna, care dansa la marile nunţi egiptene. Acum nu mai aud vorbindu-se de ea. Cu ele dispare cea mai minunată instituţie.

TARGUL DE SCLAVE

— Multe obiceiuri s'au schimbat din tinereţea dv. Vreţi să-mi vorbiţi des-

pre unele din ele? Nasr Edin bey şi se gândi o clipă şi urmă:

— „Ai auzit vorbindu-se despre târgul de sclave din Cairo? In viaţa mea n'am văzut ceva mai îngrozitor. Mă bucur că una din ruşinoasele vestigii ale trecutului a dispărut. Mi se strângea inima de durere, când vedeam că nenorocitele fiinţe erau vândute ca nişte vite de povară sau ca o marfă lipsită de preţ. Negustorul punea în evidenţă formele, vârsta şi farmecele ascunse ale tinerei femei, pe jumătate goală, iar cumpărătorul, nepăsător, căuta defecte de conformaţie, pentru a obţinea un preţ mai avantajos. Era revoltător.

„Preţul sclavelor varia între patru sute şi două mii de piaştri, după vârstă, putere sau frumuseţe".

DOCEH-ul

— Am văzut zilele trecute la Expoziţia Retrospectivă un tablou institulat „Doceh". Reprezintă ceva ce nu se mai vede azi.

Nasr Edin bey mă întrerupse.

— Da, „Doceh-ul" era o ceremonie religioasă care nu se mai practica astăzi. Procesiunea avea loc după serbarea Profetului. Predicatorul moscheiei Hasan, după câteva zile de post şi după rugăciunea de Vineri, se îndrepta călare spre casa „Şeicel-Bekry", care prezida toate ordinele dervişilor Egiptului. Casa era situată în partea de sud a pieţii, numită „Berket-el-Ezbekieh". Ieşind din moschee, Şeicul era întâmpinat de trupe numeroase de dervişi Saadiyeh, cari aparţineau diferitelor disdistricte din metropolă; şefii fiecărui district purtau drapele.

„După ce străbăteau piaţa Berket el Ezbekich, procesiunea se opria la o mică distanţă de casa Şeic-el Berkry. Acolo se întindeau cu faţa la pământ, un număr imens de cetăţeni şi dervişi, strângându-se unii lângă alţii, cu picioarele întinse şi mânile încrucişate sub frunte. Repetau neîncetat numele lui „Alah". Calul Şeicului, după câteva şovăeli, călca peste ei. Nici unul nu era rănit. După trecerea animalului se sculau, pentru a urma procesiunea, ştrigând în elanul neînfrânat al misticismului lor.

— „Alah la il Alah".

R. G.

DIAGNOSTICUL

INTR'O zi ploioasă un medic de plasă se ducea, în brişcă, cu Tănase servitorul lui, la coliba unui bătrân bolnav, dintr'un târguşor.

Ca să nu rămână Tănase afară, pe ploaie, în timpul vizitei, doctorul îi spuse să intre împreună cu el în colibă.

— Nu-i aşa, Moş Toma, că acum te simţi mai bine ?

— Da' de unde, domnule doftor!? dimpotrivă, acum mă simt mai rău. Am nişte junghiuri la stomac, de mă omoară.

— Ce naiba! Dar aşa-ţi trebue, Moş Toma, dac nu-mi urmezi sfaturile.

— Cum nu vă urmez sfaturile, domnule doftor ?

— Nu ţi-am spus să nu mănânci nimic altceva decât numai supă cu pâine ?

— Păi, asta am şi făcut!

— „Cui i-o spui? Ia dă-mi mâna, ca să-ţi văd pulsul.

Medicul, cu ochii la secundarul ceasornicului, numără pulsaţiile bolnavului, după care sculându-se, spuse :

— Nu mă mir deloc că te doare stomacul: ai mâncat mere crude! Bine faci, dă-i înainte cu merele crude... şi ai să vezi ce bine ai să te faci!...

Când îşi reluară drumul, Tănase, uluit de înţelepciunea stăpânului său îl întrebă:

— Mare învăţat sunteţi, domnule doftor! Cum aţi ghicit, numai după pulsul lui Moş Toma, că a mâncat mere crude?! Dacă nu m'aş teme că vă supăr, v'aş spune ce gândesc...

— Spune, Tănase, că nu mă supăr deloc.

— Cred, domnule doftor, că pentru ca să ghiciţi una ca asta, trebue să fiţi nu numai foarte învăţat dar şi puţin vrăjitor...

Medicul începu să râdă şi zise cu sinceritate:

— Nu sunt mai vrăjitor ca oricare altul, Tănase. Dacă am ghicit că Moş Toma a mâncat mere, şi încă mere crude, e fiindcă am văzut cojile aruncate sub pat. E foarte simplu.

După câteva zile, un vecin îl întrebă confidenţial pe Tănase, cât costă o consultaţie medicală.

— Unde te doare? îl întrebă Matei.

— Da' nu-i pentru mine, ci pentru nevastă-mea pe care o înjunghie la stomac.

— A! mă pricep eu la asta, nu-i mare lucrul! Stăpânul meu are să-ţi ia cine ştie cât, pe când eu mă mulţumesc cu un păhărel de vin.

Omul primi îndată şi duse pe servitor acasă la el. Nevasta lui era culcată în pat. Crezând că are acelaş dar de observaţie ca şi doctorul, Tănase cercetă mai întâi ce era în jurul bolnavei; pe urmă îi pipăi pulsul şi, după o scurtă tăcere, declară grav :

— Pe viitor să nu mai mănânce decât supă cu pâine. Nimic de mirare că suferă: A mâncat carne de câine; văd sgarda atârnată de perete !...

I. V.

LEGENDA OMULUI CARE L-A VĂZUT PE DIAVOL

II

— Domnilor, — ne zise el — de mic copil am fost crescut în credința religiei creștine. Mama mea era o sfântă. Sentimentele religioase nu muriseră încă în mine. Când mi-am cercetat starea grozavă în care mă aflam, un fior de moarte mă străbătu: gândul că-mi pierdusem sufletul, pentru totdeauna! Mă întrebai ce sacrificiu supraomenesc ar fi trebuit ca să-l răscumpăr. V'am vorbit de pasiunea violentă ce mi-o inspirase o femee. Milioanele câștigate, precum și acelea pe cari mai puteam să le câștig, dacă vroiam, îmi permiteau, însfârșit, să aspir la mâna aceleia pe care-o iubeam mai presus de cât orice în lume. Nu m'am gândit însă o clipă să-mi dobândesc fericirea cu prețul acelor milioane blestemate. Deaceea sacrificai iubirea mea lui D-zeu, dăruii săracilor milioanele câștigate și am venit aci, domnilor, ca să aștept, plin de răbdare, moartea... moartea care nu mai sosește... și care totuș mă înfioară!...

— Și n'ați mai jucat? — întrebai eu?

— Nu, n'am mai jucat niciodată!

Allan îmi pricepuse gândul. Își închipuia și el că poate s'ar găsi un mijloc prin care să-l scăpăm de mania lui pe omul ce-l socoteam nebun.

— Sunt sigur, — reluă tovarășul meu, — că după un asemenea sacrificiu, ați fost iertat. Desnădejdea dv. sinceră, iar pedeapsa — cumplită. Ce ar mai putea să ceară Dumnezeu? Ah! Doamne, dacă aș fi în locul dv., aș încerca din nou...

— Ați încerca, ce? — întrebă omul, ridicându-se deodată în picioare.

— Aș încerca... să știu... dacă pot să înving mereu!...

Gazda îl privi pe Allan cu o expresie de ură neîmpăcată.

— Intr'adevăr, domnule, asta mă sfătuiți să fac? Dar cine sunteți dv. care-mi dați asemenea sfaturi? De unde veniți? Cine vă trimite? Așadar, nu știți că am ținut piept acestei ispite vreme de cincizeci de ani și că spre a o îngenunchia, a trebuit să-i opun mai multă energie, decât îi trebue unui om flămând de opt zile, ca să refuze bucata de pâine ce i se oferă de o mână milostivă?...

— O mână milostivă... — repetai eu.

„Gentilomul" — bătu furios cu pumnul în masă.

— Și asta, o numiți dv. milostenie? Vi se pare milostenie să-mi întindeți o pereche de cărți, de joc și să-mi spuneți: „Jucați!"?.. Și dacă câștig?

— Veți pierde a doua partidă!

— Dar dacă o câștig și pe aceea?

— Veți juca înainte și sunt sigur că va veni momentul în care veți pierde...

Nu-mi închipuisem să deslănțui cu vorbele mele o asemenea aprindere.

— Dar n'ați găsit pe altcineva? Nu v'a inspirat altceva istorisirea unei nenorociri atât de dureroase, abătută asupra unui singur om? Să-l siliți pe bătrânul nebun să joace, spre a-i dovedi că nu e nebun! Hei! eu citesc limpede în ochii dv. ceia ce gândiți despre mine, d-lor! Credeți că sunt nebun! Nebun! Nebun!

— Nicidecum...

— Destul! pentru D-zeu... Destul! Din tot ceia ce v'am spus, dv. nu credeți decât nebunia mea!...

Mă prinsese iarăș de mână și în vreme ce încleștarea viguroasă a degetelor sale îmi sdrobia oasele, furia i se răvărsa din nou asupra lui Allan.

— Și d-ta mă crezi nebun! Și d-ta... Dar eu vă repet că l-am văzut pe Diavol! Bătrânul nebun ce stă în fața voastră l-a văzut pe Diavol și vă va dovedi-o... vă jur pe Infernul care mă așteaptă!... Unde sunt cărțile?

Le zări pe un colț al mesei și se năpusti asupra lor.

— Dv. ați vrut-o! Imi rămăsese speranța supremă de a muri fără să mai fi încercat odată experiența infernală. Poate că în ceasul morții mele, aș fi avut dreptul să mă socotesc izbăvit, după atâtea suferințe. Voi însă îmi smulgeți și această ultimă mângâiere. Fie!... Diavolul să aibă parte și de voi!... Luați căr-

ţile... Nu vreau să le ating: amestecaţi-le, tăiaţi-le, împărţiţi-le cum doriţi... Vă repet că am să câştig: mă credeţi acum?

Allan luase cărţile şi alegea din ele treizeci şi două.

„Gentilomul" îi puse mâna pe umăr.

— Nu mă credeţi?

— Vom vedea — răspunse Allan.

Makoko se ridică de la locul lui şi veni să stea între gazdă şi noi.

— N'ar trebui să faceţi această copilărie! — ne zise el, înduioşat. Vă rog să lăsaţi cărţile de-o parte, căci încăpăţânarea aceasta n'ar putea decât să vă turbure şi mai mult!

— Da, — adause Mathis — aruncaţi cărţile. N'aveţi dreptul şi nu trebue să-l întărâtaţi pe Diavol!

— Ei! dar lasă-ne în pace cu Diavolul tău! — se răsti Allan, scos din răbdări. — Domnule, iată cărţile dv...

In timpul acesta, „gentilomul" pusese pe masă, între el şi noi, portmoneul în care văzusem că închisese cu puţin înainte, două sprezece mii de franci.

— Jucăm *ecarté* — zise el — şi o singură partidă pe tot ceia ce conţine portmoneul acesta, la început. După aceea, vom juca oricâte partide veţi vrea, până ce am să vă dau pe uşă afară, despuiaţi de-abinelea, pe d-ta şi pe prietenii d-tale!...

— Despuiaţi! — exclamă Allan, mai puţin impresionat decât mine. — Vreţi, aşa dar, să ne luaţi şi cămaşa?

— Şi sufletul! — răcni gazda — şi sufletul pe care-l voi dărui Diavolului, în schimbul sufletului meu!...

— Prea bine... — consimţi Allan, făcându-ne semn cu ochiul. Am să împart riscurile cu prietenul meu. — Şi întinzându-mi cărţile: — Joacă tu, care eşti o autoritate în *ecarté!...*

Luai locul lui Allan, cu un zâmbet nehotărât pe buze, dar destul de emoţionat. Şi totuş, eram sigur, din moment ce aveam să jucăm un număr nelimitat de partide, că voi sfârşi prin a câştiga cel puţin una! Şi biruinţa aceia avea să ne răsplătească de orice pierdere, dându-ne pe de-asupra şi satisfacţia de-a fi readus liniştea în sufletul chinuit al gazdei noastre... Aşa dar, amestecai cărţile şi le oferii „gentilomului".

Acesta le tăiă, apoi le împărţirăm, lăsând descoperit valetul de cupă. Gazda se uită în cărţile sale şi jucă. Cu siguranţă că n'ar fi trebuit să joace cu cărţile ce le avea în mână: trei de treflă, dama de caro şi şapte de pică. Turul se încheiase, astfel că eu însemnai două puncte. Veni rândul lui să împartă cărţile: dădu pe faţă riga de pică. Il văzui tresărind, când întâlni printre degete figura aceea neagră, care-i da un punct. La rându-mi, cerui o carte. El mi-o refuză, închipuindu-şi că avea un joc rău, dar şi eu aveam numai cărţi rele şi cum zece de cupă al lui luă numaidecât pe nouă ce-l jucasem eu, fu nevoit să iasă cu carale, la cari eu n'am putut să răspund. Nici eu nici el n'aveam un *atout!*

Aşadar, el însemnă un punct care, adăugat la acele făcut cu riga îi asigură, în totul, două.

Eram egali: fiecare din noi putea să câştige dintr'o lovitură dacă făcea trei puncte.

Era rândul meu să dau cărţile. Descoperii pe opt de caro. De astă dată, cerurăm cărţi amândoi. El ceru una, arătându-mi-o pe acea pe care-o arunca: şapte de caro. Nu vroia să aibă nici un *atout* în mână. Reuşi să-mi marchez două puncte: patru în total. Fără voia noastră, Allan şi eu ne uitarăm, împreună, spre portmoneu. In gând, ne ziceam: „Acolo înăuntru e o mică avere, care va fi a noastră fără multă caznă!"

Când văzui cărţile pe care „gentilomul" la rându-i, se grăbise să le împartă, îmi socotii victoria asigurată. De rândul acesta el nu descoperi o rigă, ci pe şapte de pică. Eu aveam două cupe şi *atouri;* riga şi asul de cupă, asul, zece şi nouă de pică. Jucai riga de cupă, pe care gazda mea fu nevoit să-l ia cu valetul de cupă, apoi eşi cu carale, iar eu tăiai. Jucai din nou *atout,* asul; el mi-l luă cu dama. Il aşteptam „după uşă" cu zece al meu de pică, dar el mi-l luă cu valetul! Cum jucasem „închis" el marcă două puncte: eram la patru puncte fiecare. Gazda scrâşni din dinţi, oprindu-şi un blestem ce vroia să iasă cu de-asila.

— Haide... — îi zisei — n'am sfârşit încă. Nu vă descurajaţi!

El scoase un mormăit de fiară întărâtată, ce-şi pândeşte prada. Ochii îi erau pironiţi asupra cărţilor.

— Vă voiu arăta — zise Allan, rupând o tăcere apăsătoare, — că puteţi să pierdeţi ca orice simplu muritor!

— Nu pot să pierd... — bombăni omul.

Interesul partidei ajunsese acum la culme. Un singur punct, de o parte sau de alta şi unul dintre noi era câştigător. Dacă descoperiam riga, partida se sfârşise şi câştigam douăsprezece mii de franci, unui om care susţinea cu încăpăţânare că nu poate să piardă. Pe când împărţiam cărţile, o îngrijorare profundă ne amuţi pe toţi. Se auzia numai şuerul vântului, care sgâlţâia casa din temelii... Impărţind cărţile, dădui pe faţă una care trebuia să indice *atou-ul:* Era riga de cupă... Câştigasem!...

CAP. III

NOAPTEA INFERNALĂ

GENTILOMUL" scoase un ţipăt de bucurie, un ţipăt care ne îndureră peste măsură, atât de mult semăna cu un strigăt de disperare. Se aplecă asupra cărţilor, se uită la ele, le pipăi. Şi le apropie de ochi, de buze, apoi murmură:

— E cu putinţă, Dumnezeule? Am pierdut cu adevărat?

— După cât se pare, da! — răspunsei eu, silindu-mă să zâmbesc. Dar bucuria gazdei era atât de stranie, în cât n'am avut curaj să ne înveselim de izbânda noastră.

Singur Allan nu mai fu în stare să-şi stăpânească o reflecţie:

— Vedeţi că nu trebue să credeţi tot ceeace îndrugă Diavolul?

Makoko şi Mathis îşi şterseră frunţile asudate. Puţin lipsise ca să ne vedem ruinaţi, Allan şi eu. „Gentilomul", mişcat până la lacrimi, luă portmoneul şi-l deschise.

— Ah, domnilor!... — gemu el — fiţi binecuvântaţi că aţi câştigat tot ce era aci, înăuntru!... Cum aş fi vrut ca portmoneul acesta să închidă într'ânsul un milion: vi l-aşi fi dat cu aceeaş dragă inimă!...

Şi, tremurând din tot corpul, răscoli prin portmoneu, îi goli de câteva hârtii neinsemnate, se miră că nu găseşte imediat cei douăsprezece mi ide franci ce-i pusese acolo. Nu-i găsi! Nu mai erau!... Portmoneul, căruia el îi întoarse, înfrigurat, toate despărţiturile, era gol: *„Gentilomul" pierduse ceeace conţinea portmoneul. Dar în portmoneu nu se afla nimic. Nimic!*

Gazda, îndepărtând scaunul se ridică în picioare. Unghiile lui se înfigeau nemiloase în carnea obrajilor, sfâşiind-o. Ne uimirăm că pielea aceia bătătorită de ani şi suferinţe mai avea încă puţin sânge, care-i curgea pe sub ochi, asemeni unor lacrimi stacojii... Totuş eram mai puţin înspăimântaţi de înfăţişarea bătrânului, de cât de fenomenul acela inexplicabil: portmoneul gol! Intr'adevăr, toţi patru observasem cu intendentul numărase douăsprezece mii de franci şi-i încredinţase bătrânului; de asemenea îl văzusem pe acesta punând banii într'un plic şi ascunzând plicul într'o despărţitură a portmoneului... Fără să pronunţăm o vorbă, luarăm portmoneul, pipăindu-l fiecare: degetele noastre se afundară înăuntru, dar în zadar! Gazda, înebunită, continua să-şi scormonească buzunarele, să ne roage să-l percheziţionăm. Nu găsirăm însă nimic, nimic!...

— Oh!... — făcu deodată „gentilomul", — ascultaţi...

— Ce e?

— Vântul!

— Ei, bine, ce-are vântul?

— Nu vi se pare că vântul are astăseară glasul unui câine?

Aplecarăm urechea, gâfâind, iar Makoko zise:

— Da, e adevărat... Par'că ar lătra câinele, colo, îndărătul uşii!...

Deodată tresărirăm cu toţii: cineva sgâlţâia uşa, pe când o voce striga:

— „Deschideţi!"

Gazda îşi agita mâinile, nebuneşte, oprindu-ne să facem vre-o mişcare.

— Deschideţi! — se auzi strigând iarăş, din spatele uşii.

Mă încumetai să întreb:

— Cine-i acolo?

Atunci, repetarăm toţi, într'un singur glas:

— Cine-i acolo? Cine-i acolo?

— Makoko luă puşca, ce-o rămase de bufet, când intrase în salon, şi-o încărcă.

— Eşti ridicul!... — îi strigai cu un glas ce nu mi-l mai recunoşteam eu însumi. Apoi mă apropiai de uşă, de care-mi lipii urechea.

— Cine-i acolo?

— Nu deschideţi!... — stăruiră în acelaş timp Mathis şi Makoko.

Eu însă smulsei lacătul şi atunci uşa se deschide de la sine. O formă omenească intră în cameră...

— Intendentul!... — exclamai eu.

Intr'adevăr, era intendentul. Acesta înaintă în plină lumină, turburat peste măsură şi zise:

— Stăpâne... stăpâne... credeam că v'am dat... eram sigur că v'am dat cei douăsprezece

mii de franci... De bună seamă, au văzut și domnii...

— Da... da!...

— Cu toate — acestea, i-am regăsit acum, în urmă, în tolba mea!... Nu mai înțeleg nimic... Iată-i!

Și intendentul scoase afară acelaș plic, numără din nou aceleași douăsprezece bancnote a câte o mie, și adaose:

— Nu știu ce-are muntele în seara asta. Pe mine, unul, mă înfricoșează... Am să dorm aci, dacă-mi dați voe, stăpâne...

...Acum, cei douăsprezece mii de franci sunt pe masă. Fixăm cu toții acele douăsprezece bilete, care vin și dispar într'un chip atât de neliniștitor. Nu știu ce să mai spunem, ce să bănuim, ce să credem, nu mai știu nici chiar ce să nu credem...

Dar „gentilomul" ne strigă:

— De rândul acesta, iată-i aci... aci, în fața voastră! Nu-i scăpați din vedere!... Și nu-i atingeți!... Ii vom atinge numai atunci când îi vom câștiga... Așa dar, la lucru! La joc! Unde sunt cărțile? Ah!... Iată-le... Împărțiți-le! Vreau să risc într'o singură lovitură acești douăsprezece mii de franci, ca să văd, să știu... Dar n'auziți, domnilor? E rândul meu, acum?... La ce vă gândiți? Vă repet că vreau să știu, cu orice preț!...

Și mă sgâlțâi, mă îmbrânci cu de-asila pe un scaun, îmi puse cărțile în mână și se așeză iarăși în fața mea, tremurând în fotoliul lui

Eu împart cărțile... Adversarul mai cere. Refuz. Are cinci *atouri*. Marchează două puncte. Împart iarăși cărțile. El descoperă riga. Jos „închis". Are iarăși cinci *atouri!* Trei și cu două. cinci: a câștigat!

Atunci, începu să urle! Da, urla ca și vântul care în seara aceia avea vocea unui câine. Îmi smulse cărțile și le asvârli în foc. „In foc cu ele!... In foc!"

Urlau acum în doi: el și vântul!

Dar iată că se îndreptă spre ușă, încovoiat, cu bărbia întinsă înainte, asemeni unei fiare ce se pregătia să facă un salt, cu cele câteva fire de păr sburlite în creștetul capului.

„Gentilomul" ajunse lângă ușă. Acolo se aplecă și întrebă în șoaptă, cu glas sugrumat, prin bariera de scânduri:

— Tu ești, Mister?

Prin ce fenomen, câinele și vântul se potoliră împreună, în acelaș timp?

Incetișor, cu multă băgare de seamă, gazda scoase lacătul și întredeschise ușa. Numai decât, larma infernală reîncepu și mai vijelioasă, se prelungi atât de lugubru, încât ne înfiorarăm până în măduva oaselor. Atunci „gentilomul" trase cu disperare ușa spre sine și, nemulțumit că-i pusese lacătul, pe când ținea cu o mână clanța, își propti genunchii în perete, cu atâta putere, încât ar fi putut s'o smulgă din țâțâni. Nu scoase nici o vorbă... Auziam numai gâfâitul respirației lui anevoioase...

Când vuetul funebru încetă, când afară ca și înăuntru nu mai era decât o liniște de mormânt, se întoarse spre noi și, făcând câțiva pași cu umbletul unui automat, ne zise:

— S'a întors!... Fiți atenți!...

Miezul nopții... Ne despărțirăm. Gazda ne părăsi... Mathis și Makoko rămaseră sus, înaintea focului aproape stins: Allan se duse să se culce în camera lui, iar eu, împins de nu știu ce forță lăuntrică ce mă stăpânia, mă trezii în „camera vrăjită" surprinzându-mă făcând aceleași gesturi ca și „gentilomul"; atinsei aceiași carte, deschizând-o la aceiaș pagină, mă dusei la fereastră și ridicai perdeaua: văzui acelaș peisaj în lumina lunei, fiindcă vântul alungase de mult ceața și cei câțiva nori de furtună. Nu mai erau în fața mea decât stâncile pleșuve, scânteind ca oțelul sub razele astrului nopții, iar pe povârniș, o umbră mișcătoare, frământându-se în chip de necrezut... umbra lui Mister care, deschizându-și fălcile enorme, lătra fără sgomot... Adică, era o iluzie, ori auzeam cu-adevărat vocea câinelui? Da, mi s'a părut chiar că o aud... Am tras perdeaua în jos, luai o candelă din raft și mă apropiai de dulap, mă privii în oglindă, cugetând la acele care scrisese pe fondul de lemn cuvintele de foc... Gândul meu nu isbutea să se deslipească de *el!*.. Dar al cui e chipul acela din oglindă?... Este al meu? E cu neputință ca înfățișarea gazdei noastre să fi fost mai palidă ca aceasta, în noaptea fatală... Da am chipul mortului! Iar colo... alături de chipul meu, norul acela ușor... ochii aceia grozavi... gura... Ah! ah!... de-ași putea să strig!... Dar n'am fost în stare!... De odată auzii răsunând trei bătăi în păretele dulapului. Și mâna mea se repezi spre clanță, mâna mea curioasă, mâna mea blestemată.

Pe neașteptate, degetele-mi fură prinse într'o încleștare pe care-o cunoșteam. Mă întorsei: eram în fața gazdei care-mi șopti, cu o voce de dincolo de mormânt:

— Nu deschide!..

* * *

A doua zi, dimineața, am renunțat de a mai cere „gentilomului" o revanșă. Am plecat, am fugit pur și simplu din castelul lui, fără să-l salutăm. Seara, prin tatăl lui Makoko, căruia îi istorisisem pățania noastră, am trimis ciudatei gazde cele douăsprezece mii de franci. El însă ni le înapoiă, cu aceste cuvinte:

„Suntem chit. Atât în cursul primei partide, pe care ați câștigat-o, cât și în cursul celei de a doua, pe care ați pierdut-o, am crezut, eu și dv. că jucam pe douăsprezece mii de franci. Aceasta să ne fie de-ajuns. Diavolul are sufletul meu, nu însă și onoarea!"

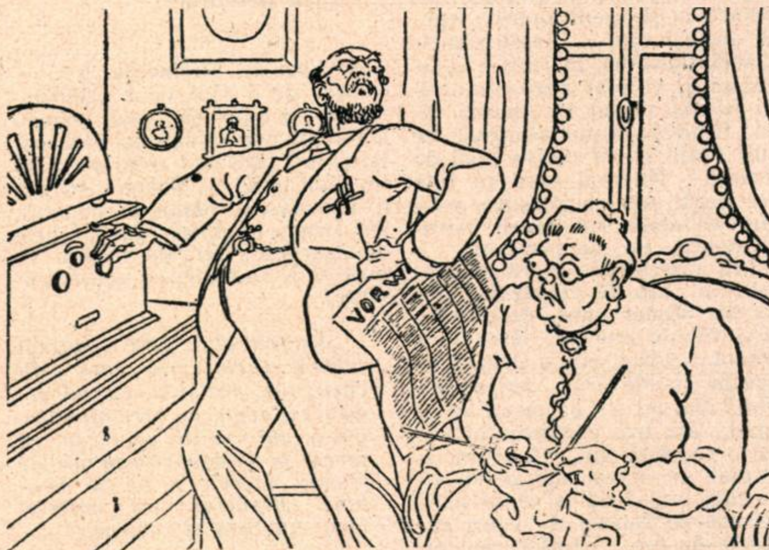
Neținând cu nici un preț să oprim banii aceia, îi dăruirăm unui spital din Chaux-de-Fonds care se afla în strâmtoare. Când reparațiile urgente fură împlinite, mulțumită generozității noastre, spitalul arse atât de bine, într'o noapte de iarnă, încât a doua zi dimineața nu mai rămase din el decât un morman de cenușe. Din fericire, victime n'au fost!...

Trad. de G. R.

SFÂRȘIT

Humor

IN ȚARA NAȚIONAL-SOCIALISMULUI

Socialistul german. — *„Iată nevastă, cât sunt eu de mic și de neinsemnat, sunt totuși capabil să întrerup discursul lui Hitler.*

ECONOMIE

Doctorul Y. e sculat la miezul nopții de un oarecare, care-i strigă de jos, în curte:

— „Cât ceri, domnule doctor, ca să vii până la un bolnav, la o depărtare de 15 klm. de aci?"

— „Ei... 400 lei".

— „Bine, vino repede!"

Doctorul se îmbrăcă în grabă, își scoase mașina din garaj și însoțit de probabila rudă a bolnavului, pornește cu toată viteva. Când ajung la destinație, străinul coboară și achită doctorului cei 400 lei.

— „?... Și bolnavul?" întreabă doctorul nedumerit.

— „Ah, acesta nici măcar nu există. Am venit la dv. numai din cauza că taxiurile de piață mi-au cerut 600 lei, ca să mă aducă până aci!"

SPORT

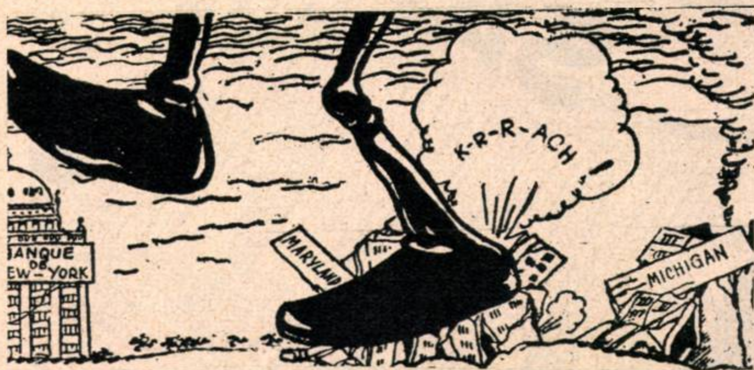

— *„Dumneata spui că ai slăbit în urma sporturilor? Eu de când fac sport, m'am îngrășat cu opt kilograme".*

— *„Ciudat! Ce sport faci"?*

— *„Regate cu pânze"...*

CRAHURI IN AMERICA

— *„Al cui e rândul ?"*

IN SCOȚIA

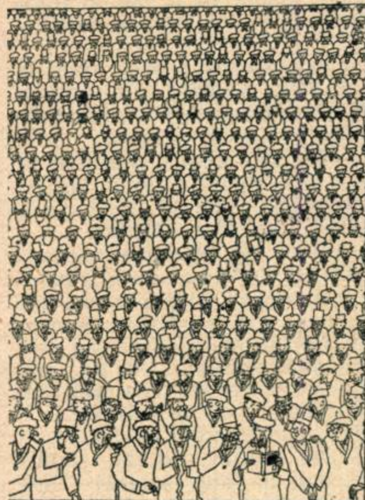
— „Mami, am economisit șapte lei. Știi cum? In loc să mai pun la cutie scrisoarea ta anonimă pentru d-na Smith, i-am predat-o direct".

ECONOMII...

Cum se pot face economii la frizer, procurând totodată o blană foarte costisitoare, pentru soție.

ULTIMA SCOȚIANA

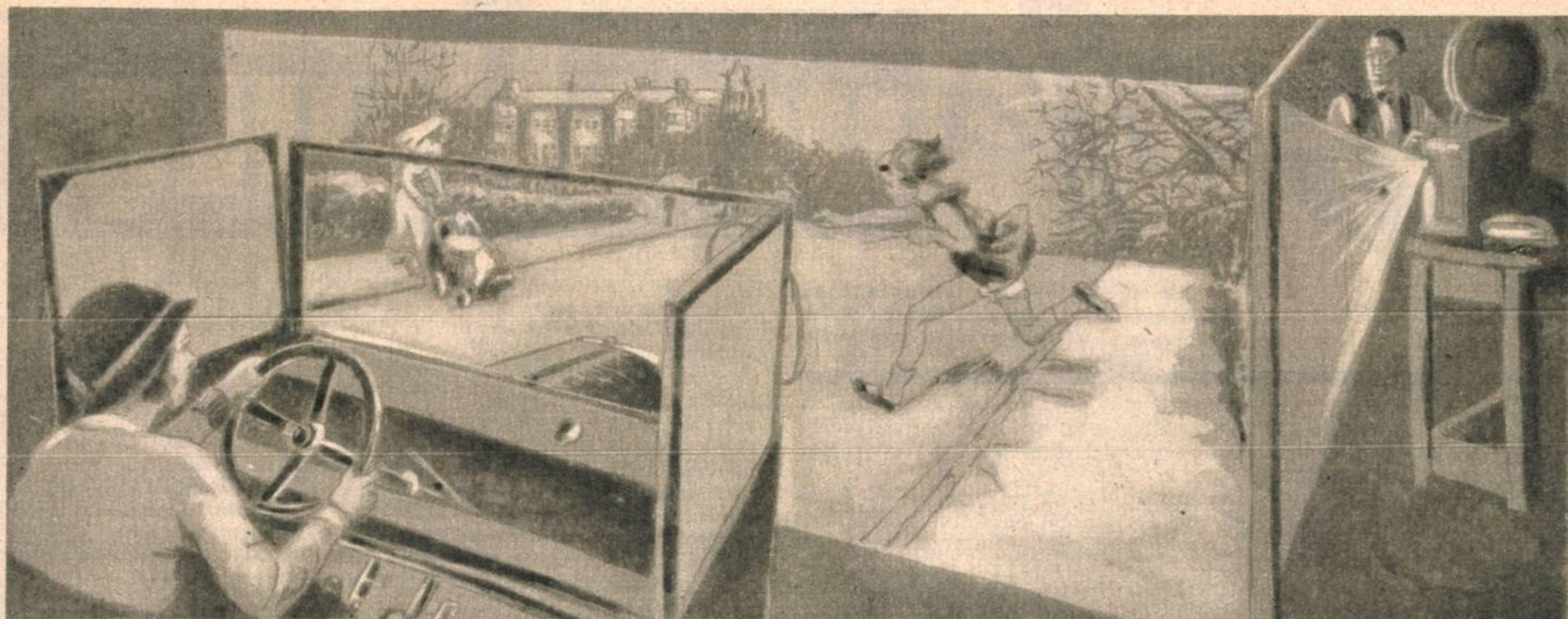

In Scoția a apărut un nou roman senzațional și pasionant.

OSANDA

— „Divorțul dumitale nu poate fi pronunțat, domnule, căci n'ai motive plausibile. Nu-ți rămâne altceva de făcut, decât să te împaci cu soția dumitale. Mai ai ceva de spus?"

— „Nu, domnule judecător, primesc pedeapsa".

ŞCOALE SPECIALE PENTRU AUTOMOBILIŞTI

In America automobilismul face mai bine de 35.000 de victime anual, ceeace inseamnă pentru această ţară, o pierdere de oameni egală cu cea pe care a suferit-o in cursul răsboiului mondial. Majoritatea accidentelor de acest fel nu au loc insă, într'un centru suprapopulat, cum e New-Yorkul, unde pietonii şi vehiculele circulă cu mult mai multă siguranţă decât în oricare alt metropolă a lumei, ci tocmai in oraşele de provincie, unde mulţi conduc automobile fără permise şi nu sunt descoperiţi decât după ce au făcut victime.

In Europa, unde procentul de accidente e cu mult mai scăzut şi viaţa omenească mai sus cotată, se iau măsuri riguroase pentru determinarea gradului de capacitate a persoanei care solicită un permis de automobilist. La Berlin, conducătorii de automobile, autocamioane şi alte vehicule sunt obligaţi să urmeze un curs special, in care se pun cu ajutorul unor automobile in miniatură tot felul de probleme de circulaţie ce trebuesc rezolvate cu promptitudine. Dacă nu poate da dovadă de o abilitate şi judecată rezonabilă într'o situaţie care reclamă prezenţă de spirit, solicitantul trebue să facă o serie de exerciţii, până-şi corectează defectele şi dacă nu ajunge să se corecteze, nu poate obţine permisul de conducere.

In afară de această pregătire, germanii pun candidatul la încercare, pentru a determina starea in care i se află vederea, iar dacă acesta poartă ochelari, au grijă să-i examineze lentilele, ca să se incredinţeze că acestea corectează într'adevăr defectul vizual al individului. Unii ochelari agravează o lipsă in loc s'o atenueze. Există unele lentile care ingustează câmpul vizual, iar altele înceţoşază perspectiva, astfel că un vehicul venind pe şosea din dreapta sau din stânga, poate rămânea pentru şofeurul miop aproape invizibil până'n momentul când e prea târziu, spre a mai evita o ciocnire.

La Paris şi la Londra, se intrebuinţează cu rezultate admirabile, filme cinematografice, pentru încercarea capacităţii unui şofeur. Dat fiind că e imposibil să iei un astfel de începător pe străzile unui oraş sau pe un câmp, şi să-l pui în tot soiul de situaţii, care mai de care mai primejdioase, — întrucât e foarte probabil că reacţiile lui vor fi fatale, — se uzează de un film proectat în aşa fel, încât să-i dea iluzia celor mai grele probleme de circulaţie. Cu acest procedeu, se poate determina calmul şi prezenţa de spirit cu care solicitantul e în stare să iasă din asemenea încurcătură.

Candidatul — sau candidata — e aşezat la volanul unui automobil „de încercare" cu motor, pare-brise, şi cu întreaga aparatură a unui automobil veritabil. I se spune să apese pe accelerator, până ce indicatorul de viteză arată maximul de viteză cu care se poate circula pe străzi sau şosele. Apoi, pe un ecran situat, înaintea imitaţiei de automobil, se proiectează o serie de situaţiuni complicate, ce reclamă reacţii prompte şi corecte, acestea din urmă fiind înregistrate de nişte instrumente în legătură cu volanul, cu acceleratorul, frânele, etc.

Conducătorul are senzaţia că maşina evoluază lin pe un drum de ţară, sau pe una din străzile retrase ale oraşului. Deodată, un copil care se jucase undeva pe trotuar, sare în mijlocul drumului, după un cerc sau minge, drept înaintea automobilului, şi în acelaş timp, din cealaltă parte a străzei, o bonă care împinge un cărucior, porneşte să treacă drumul. Un şofeur bun şi-ar diminua treptat viteza, până când maşina ar putea fi stăpânită şi ar face apoi manevrele necesare pentru evitarea unei nenorociri, pe când un conducător nervos, ar comite cine ştie ce absurdităte.

In orice caz instrumentele în legătură cu aparatura acestui automobil fictiv înregistrează cu precizie fiecare mişcare a şofeului. Natural, situaţiile nu sunt chiar imposibile, întrucât filmul a fost turnat la început cu mijloace obicinuite şi şofeurul maşinei în care se afla aparatul de cinematografiat, a trebuit să-şi ia toate măsurile pentru a nu lovi copilul.

Dar experienţa aceasta e sguduitoare pentru o persoană cu nervii slabi. Uneori aceasta are impresia că e gata să dea într'un zid, iar altă dată se pomeneşte deviind de pe drum, mergând deadreptul într'un automobil cu care e gata să se ciocnească; zeci de maşini trec la un moment dat pe lângă el, în toate sensurile şi în cele mai primejdioase moduri; o doamnă conducând o maşină, s'a oprit brusc, fără a da vre-un semnal, sau lansând o serie de semnale confuze. In toate aceste ipoteze, solicitantul trebue să facă uz de frâne, să-şi accelereze mersul sau să-şi strecoare maşina din diversele încurcături, întocmai ca într'o plimbare reală.

In tot timpul, corectitudinea manevrelor sale e înregistrată grafic pe un fel de hartă, care va arăta mai apoi cât de repede şi de adecuat reacţionează individul înaintea unei probleme neaşteptate.

Dar această încercare este doar una din multe altele.

Institutul Naţional de Pshichologie Industrială din Anglia, are multe metode de măsurare a văzului, atenţiei şi puterei de concentrare precum şi a tuturor calităţilor ce se cer unui bun şofeur.

Un ochiu care să măsoare cu precizie distanţa şi viteza relativă a diverselor obiecte în mişcare prezintă o importanţă vitală pentru conducătorii de automobile, indiferent dacă merg pe o stradă de oraş sau pe o şosea. Şofeurul care încearcă să treacă înaintea maşinei dinaintea lui, în vreme ce o alta se apropie din direcţia opusă, riscă o ciocnire primejdioasă dacă nu apreciază cu precizie distanţa maşinei ce-i vine în faţă şi viteza cu care merge aceasta, în raport cu propria-i viteză.

Pentru a măsura această facultate la un şofeur, institutul englez de psihologie industrială, face uz de un instrument numit „tachodometru". Două obiecte ce se presupun a fi maşini, sunt reprezentate evoluând cu viteze diferite şi una din ele întrece la un moment dat pe cealaltă. Intregul drum e spaţionat şi numerotat, iar şofeurul examinat trebue să spună în care din spaţiile numerotate, obiectul care merge mai repede va întrece pe acel cu mişcarea mai lentă.

Reacţia faţă de semnalele circulaţiei şi promptitudinea deciziilor în general, se măsoară cerându-se şofeurului să apese pe unul din cele trei butoane colorate în roşu, galben şi verde, în momentul când o pată de culoare corespunzătoare e proectată pe ecran. Poziţiile butoanelor trebuesc memorizate iar pata de culoare nu apare mai mult de o secundă pe ecran.

Urmează apoi cea mai grea dintre încercări, atunci când un film pasionant e proectat pe ecran; scopul e să se descopere dacă persoana respectivă poate fi distrasă uşor dela preocuparea de a-şi conduce maşina cu grijă. In cele mai multe cazuri, apăsarea butoanelor şi toate celelalte reacţii suferă aci o întârziere.

Examenele de mai sus n'au putut fi trecute până acum decât de către indivizi pe deplin stăpâni ai technicei automobilistice. dar cu această ocazie s'a mai observat ceva interesant şi anume că: nu persoanele de reacţiune nervoasă rapidă sunt cele susceptibile de acccidente, ci tocmai acelea incapabile de o decizie promptă. Acest ultim defect se poate corecta însă, prin sporirea atenţiei şi a precauţiunii. Experienţele descrise, exclud cretinii şi temperamentele prea nervoase.

E. A.

Jertfa ucigașului

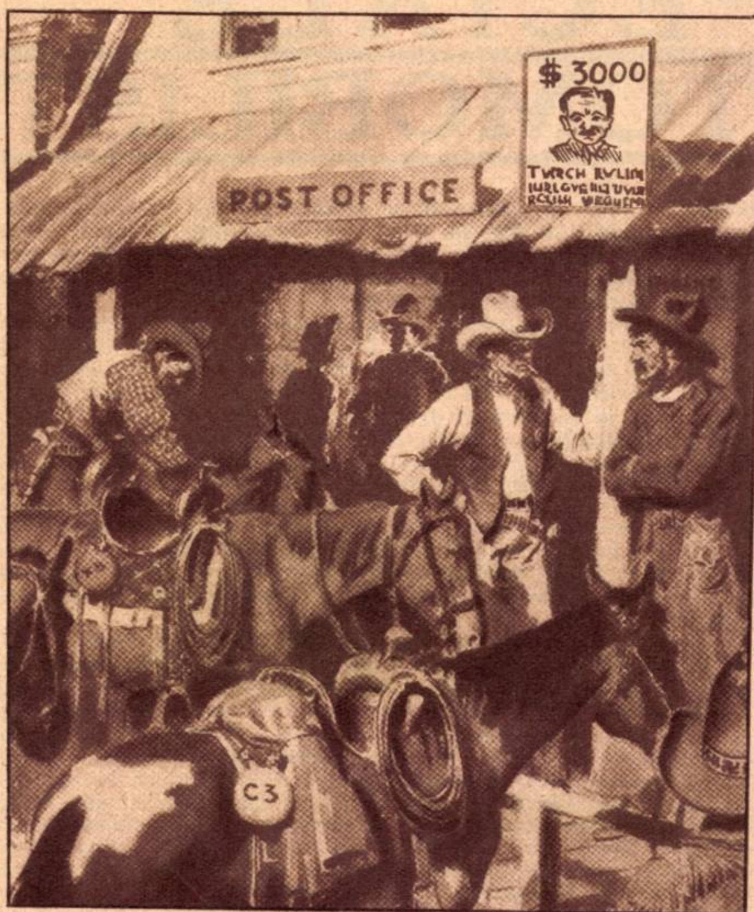
Un ucigaş ascuns într'o fântână, reuşeşte să-şi recapete linitea sufle-reuşeşte să-şi recapete linîştea sufle-Dar cum?...

ÎN VARA aceea era o căldură atât de grozavă, încât credeai că te afli pe jăratec. Din cauza asta, noi cari lucram noaptea în mină, nu puteam să dormim ziua şi ca să ne stingem focul, ne puneam pe băut.

Căldura şi băutura ne făceau uneori să nu ştim pe ce lume eram. Intr'un asemenea moment l-am omorît pe şeful nostru, Van Saagers, — în urma cărui fapt mi-am pierdut nu numai libertatea, dar şi inima!...

Astea le spunea osânditul Owen Griffith către tovarăşul său de temniţă Timothy Hart.

— Vrei să-ţi povestesc, urmă el, cum mi-am pierdut inima?... Ascultă deci...

Când l-am văzut pe Van Saagers întins la pământ, într'un lac de sânge, alergai la coliba mea, luai puţină pâine şi fugii. Peste puţin, aproape tot satul, în frunte cu şeriful, porni în urmărirea mea. Căutam să mă ascund cum puteam mai bine. Intr'o zi, urcându-mă într'un pin enorm, ca să cercetez împrejurimile, dădui peste un cuib de vulturi, în care erau trei pui. Deşi n'aveam deloc poftă să-i omor, totuş fui nevoit s'o fac, căci ţipau şi puteau să mă dea de gol. Pe când însă coboram din copac, mă pomeni cu vulturii, cari se năpustiră asupra mea, ca să răsbune moartea puilor lor. După o luptă înverşunată, isbutii să-i înşfac de gât şi să-i sugrum. Mă dădui jos din copac într'un hal fără de hal şi începui să rătăcesc încoace şi încolo.

Din satele prin cari treceam, am aflat că Compania Minelor oferia un premiu de 3000 dolari celui care m'ar fi predat viu sau mort.

Intr'o zi, pe când treceam printr'un sat, cineva mă recunoscu şi dădu alarma. Indată, tot satul se luă în goană după mine. Te las să-ţi închipui cât am suferit, alergând pe arşiţa aceea grozavă. Câinii urlau în urma mea, gata să mă sfâşie dacă aş fi căzut în gura lor. Peste puţin, ajunsei la fântâna unei ferme şi mă oprii puţin, ca să mă răcoresc, căci nu mai puteam de sete. Dar abia apucai să-mi ud buzele, că un câine se aruncă asuprea mea. Neavând încotro, am scos revolverul şi am tras. Acum nu mai aveam altă scăpare decât să mă ascund în fântână; apucai deci funia şi peste puţin, eram aproape până la mijloc în apă. Era şi timpul, căci toţi vecinii fură atraşi de detunătura armei mele.

Nu puteam rămâne însă multă vreme atârnat de funie, fiindcă aş fi fost descoperit de prima persoană care ar fi venit să scoată apă; deaceea căutai cu piciorul un punct de sprijin, după care am smuls cu o mână, — de pe pereţii umezi ai fântânii, — câteva pietre, ca să am pe ce sta. Eram atât de obosit, încât am adormit numaidecât.

Dimineaţa, mă trezi scârţâitul ritmic al roţii fântânii. Când înseră şi mă asigurai că dormiau, mă căţărai cu ajutorul funiei, şi ieşii afară. Pătrunsei într'o grădină vecină şi mâncai fructe, după care m'am întors şi m'am ascuns iar în fântână. In dimineaţa următoare, auzii din nou sgomotul roţii. La un moment dat, întinsei gâtul, ca să văd cine scotea apă, şi văzui, dragă Timothy, o fată de o frumuseţe îngerească. Trăsăturile chipului ei arătau curăţenia şi bunătatea sufletului ei. Se numia Cornelia. Glasul ei era melodios ca sunetul harpei. Când venia vorba despre mine, o auziam spunând cu compătimire: „nenorocitul".

Intr'o seară — o fi fost vreo zece zile de când mă găsiam în ascunzătoarea mea — văzui fata stând aplecată deasupra fântânii şi plângând. După ce plecă, ieşii ca să caut de mâncare. In odaia fetei era lumină: Cornelia nu dormia. A doua zi dimineaţă, când veni pentru apă, era tristă. Seara veni iar şi şezu pe o bancă de lemn care era lângă fântână; dar, de data asta, nu era singură. Un alt glas, glasul unui tânăr bărbat, se auzia împreună cu al ei.

Grifftih tăcu o clipă, fiindcă în momentul acela trecea o sentinelă cu arma la umăr, uitându-se chiorâş spre cei doi osândiţi.

— Un glas bărbătesc, urmă Grifftih. Era logodnicul ei. Şi-i auzii sărutându-se şi schimbând cuvintele cele mai drăgăstoase. Ceeace simţiam auzindu-i, e cu neputinţă să-ţi descriu. Iţi spun numai că aş fi preferat de o mie de ori să mă fi prăvălit în fundul fântânii!... Aş fi vrut mai bine să mă fi aflat înaintea judecătorului şi să-l fi auzit rostind osândirea mea la moarte, decât să fiu martor la scena asta... Fără voie, am scos o exclamaţie.

— Ai auzit? zise bărbatul.

— Nu e nimic, sunt broaştele, răspunse fata.

— Insfârşit, hotărîrea mea e nestrămutată, Nelio. Pentru ca să ne putem căsători, trebue să mă duc la oraş, ca să câştig bani.

— Howard, te rog nu mă lăsa, spuse fata. Odată plecat, nu se ştie dacă ai să te mai întorci. Dacă mă iubeşti deci cu adevărat, nu pleca.

Incepu să plângă, de mi se rupea inima. Şi cu atât mai mult suferiam, cu cât plângea pentru altul.

— Ah! dacă aş putea găsi un mijloc ca să câştig bani aci, n'aş mai pleca. Dar ce vrei să fac? Nu-mi rămâne decât să mă duc sau la oraş sau la mină — afară numai dacă m'ar ajuta norocul şi l-aş prinde pe Griffith, acest criminal, pe capul căruia s'au pus 3000 dolari. In cazul acesta, desigur că lucrurile s'ar schimba.

Ei atunci, dragă Timothy, auzind răspunsul fetei, am rămas stupefiat. Niciodată nu mi-aş fi putut închipui atâta curăţenie sufletească, atâta bunătate.

— Bietul om! zise ea. Mie mi-e milă de el, şi te sfătuesc să nu-l predai dacă ar cădea în mâinile tale. Dacă şi-a omorît şeful, a făcut-o fiindcă acesta a insultat memoria mamei lui. In orice

caz, eu n'aş atinge niciodată bani câştigaţi printr'un asemenea mijloc. Sunt sigură că ne-ar aduce nenorocire.

— Orice ai spune, Griffith e un ucigaş, şi cu 3000 dolari am putea să cumpărăm ferma Otway Meath, să ne căsătorim şi să ne instalăm.

— Nu, Howard, am aflat că Griffith era un om foarte cinstit, şi dacă ar depinde de mine ca să-l scap, aş face-o cu dragă inimă. Aş prefera să te văd de o mie de ori mai sărac ca Iov, decât bogat în felul acesta.

După aceste cuvinte se depărtară; totuş, îi mai auzii discutând, ceva mai departe, timp de vre-o oră.

— Cele mai ciudate şi nebune gânduri îmi treceau prin minte. La un moment dat, vrui să mă înec. Simţii în mine o ură grozavă împotriva lui Howard, care avea fericirea să fie logodnicul acestui înger, şi care mă ura şi el ca atâţia alţii, fără ca eu să le fi făcut nimic. Şi asta pentruce? Foarte simplu, pentru că sângele meu era preţuit la 3000 dolari.

A doua zi dimineaţă, când Cornelia veni pentru apă, îi pusei pe găleată această scrisoare :

„Mă numesc Owen Griffith. Eu l-am omorît pe Van Saagers la minele dela Ormitz. Sunt ascuns în fântână. Dacă ai să mă denunţi, fireşte că ai să te foloseşti; dar ştiu că n'ai să faci asta fiindcă, din câte am auzit că spuneai eri, am putut să-ţi cunosc caracterul şi bunătatea sufletului. Iţi mulţumesc pentru buna părere pe care o ai despre mine, şi te asigur că nu greşeşti. Drept urmare, cred că ai să ai încredere şi ai să vii astă seară la fântână, dar *singură*. Am ceva foarte important să-ţi comunic".

O văzui tremurând pe când îmi citia rândurile. După o oră veni iar. Nu vedeam decât mâna ei coborînd găleata; găsii înăuntru o legăturică cu două felii de pâine proaspătă şi două bucăţi de carne. Seara veni singură, şi-i auzii glasul melodios:

— Owen Griffith, te aştept.

Apucai funia şi în două minute eram sus. Hainele mele sdrenţuite şi pline de noroi, părul meu nepieptănat, barba mea nerasă, nu-i făcură absolut nici-o impresie.

— Fântâna e prea adâncă şi prea umedă, îmi zise ea. Foarte prost loc ai găsit ca să te ascunzi.

— Te-aş ruga să mă conduci la logodnicul d-tale, murmurai eu. Vreau să mă predau, şi cel puţin să se folosească el de premiu.

— Cum ? Asta niciodată! Dar pentru ce vrei să te predai ?

— Pentrucă aşa vrea legea, pentrucă aşa-mi porunceşte conştiinţa şi pentrucă în felul acesta fac o faptă bună, care ar putea să mă ajute ca să-mi ispăşesc păcatul.

— Vrei să vorbeşti despre premiu? strigă ea. Ei bine, nu ! Niciodată mâinile mele n'au să atingă asemenea bani.

— Atunci, cu atât mai rău. Banii ăştia au să se ducă degeaba, pe când puteau să vă fie de folos, d-tale şi lui Howard, care astfel n'ar mai fi nevoit să plece de lângă d-ta.

— Vrei să faci toate astea pentru noi ?

— Da, zisei cu un curaj pe care nu mi l-aş fi bănuit niciodată.

— Dar gândeşte-te la urmări, gândeşte-te că au să te osândească fără să ia ni mic în seamă, fiindcă aci nu te cunoaşte nimeni, pe când pe Van Saagers îl cunoşteau toţi.

— Ei şi? Ce-i cu asta? N'au decât să mă osândească! In definitiv am să-mi plătesc datoria către omenire. Dacă nu vrei să mă predai d-ta, am să mă duc singur.

— Ai omorît pe omul acela, îmi zise ea, fiindcă a insultat memoria mamei d-taie! Şi dacă, de acord cu legea, cum spune şi Howard, trebue să fii pedepsit, eu n'aş dori nimic altceva decât să am puterea să te scap. Spui că vrei să te predai justiţiei ca să te linişteşti. Dar nu te gândeşti că, predându-te eu, am să-mi pierd liniştea mea?

Auzind aceste cuvinte, dragă Timothy, am fost aşa de mişcat încât, când vrui să vorbesc, glasul meu tremura.

— D-şoară, i-am spus, din ziua în care te-am văzut şi te-am auzit vorbind m'am făcut alt om. Eram cufundat într'o prăpastie sufletească cu mult mai adâncă decât fântâna în care am trăit atâtea zile, şi din care am ieşit graţie d-tale. Nimic n'ar putea să mă facă să mă mai cobor în ea. Vreau să mă predau în mâinile celor cari trebue să mă judece.

Rămase câteva minute nemişcată, apoi zise încet:

— Bine, atunci vino !

Şi luându-mi mâna, mă duse până la locuinţa şerifului.

Nu-ţi pot descrie ce simţii în cele câteva minute în cari îmi ţinu mâna.

Când ajunserăm la locuinţa şerifului, îmi zise să bat la poartă, şi să spun cine sunt şi ce vreau. Ea nu voia să fie văzută.

Când şeriful ieşi la poartă, îi zisei :

— Sunt Owen Griffith, ucigaşul lui Van Saagers, şi am venit ca să mă predau.

A doua zi dimineaţă, Cornelia şi logodnicul ei veniră la judecătoria unde am fost dus îndată ce se luminase de zi. Când îl văzui pe Howard, toată ura pe care o simţiam pentru el, pieri. Dealtfel, de dragul Corneliei, pe cine n'aş fi iertat ?

— S'ar putea să fiu osândit la moarte, le-am zis. In cazul acesta — dacă nu vreţi să luaţi suma fixată pentru prinderea mea — am hotărît să vă las prin testament micile mele economii pe cari le am strâns, ca să mă înapoiez în patrie. Dar mama mea a murit şi, după cum se vede, nu mi-e scris să mă mai înapoiez niciodată. Şi, chiar dacă n'am să fiu osândit la moarte, am să stau în închisoare atâţi ani, încât atunci când am să ies nu voiu mai avea niciun rost, şi banii au să-mi fie nefolositori. Insfârşit, oricare mi-ar fi soarta, cea mai mare mulţumire a mea ar fi să luaţi aceşti bani şi să cumpăraţi cu ei ferma Otway Meath. Primiţi-i absolut fără nici o mustrare de cuget, fiindcă pe aceşti bani nu-i sânge: i-am câştigat cinstit, în sudoarea frunţii mele...

Trad. de CONST. GALITZA

Concursul de frumuseţe organizat de „Chicago Tribune" şi „Relitatea Ilustrată"

In numărul de Paşti al revistei noastre, am publicat scrisoarea ziarului „Chicago Tribune", adresată d-rei Juliette Gilly, a cărei fotografie a publicat-o, cekul trimis şi un fragment din numărul în care a apărut.

Suntem azi în măsură de a da noui amănunte în legătură cu acest senzaţional concurs, dotat cu premii în valoare de mai multe milioane.

Anume: Comitetul american al concursului, ne-a comunicat că a selecţionat pentru concursul final, fotografiile domnişoarelor Ştefania Pistol, din Botoşani şi Pilar Stentzler, din Bucureşti, care vor fi publicate în toate marile ziare americane, înaintea alegerii „Reginei Expoziţiei din Chicago", şi a „Curţii ei de Onoare" concurs care va avea loc după 15 Iunie, în al doilea oraş al Americii.

Nu este exclus ca în scurtă vreme să se mai distingă şi alte domnişoare, sau doamne din România, astfel, ca la competiţiunea finală, România să fie bine reprezentată.

Marele interes pe care cititoarele noastre l-au arătat acestui concurs, este recompensat astfel şi în numărul viitor vom reveni cu amănunte senzaţionale.

CE S'AR INTAMPLA?

— „Mălăeţu, ce s'ar putea întâmpla dacă n'ai închide robinetul gazului aerian, la culcare?"

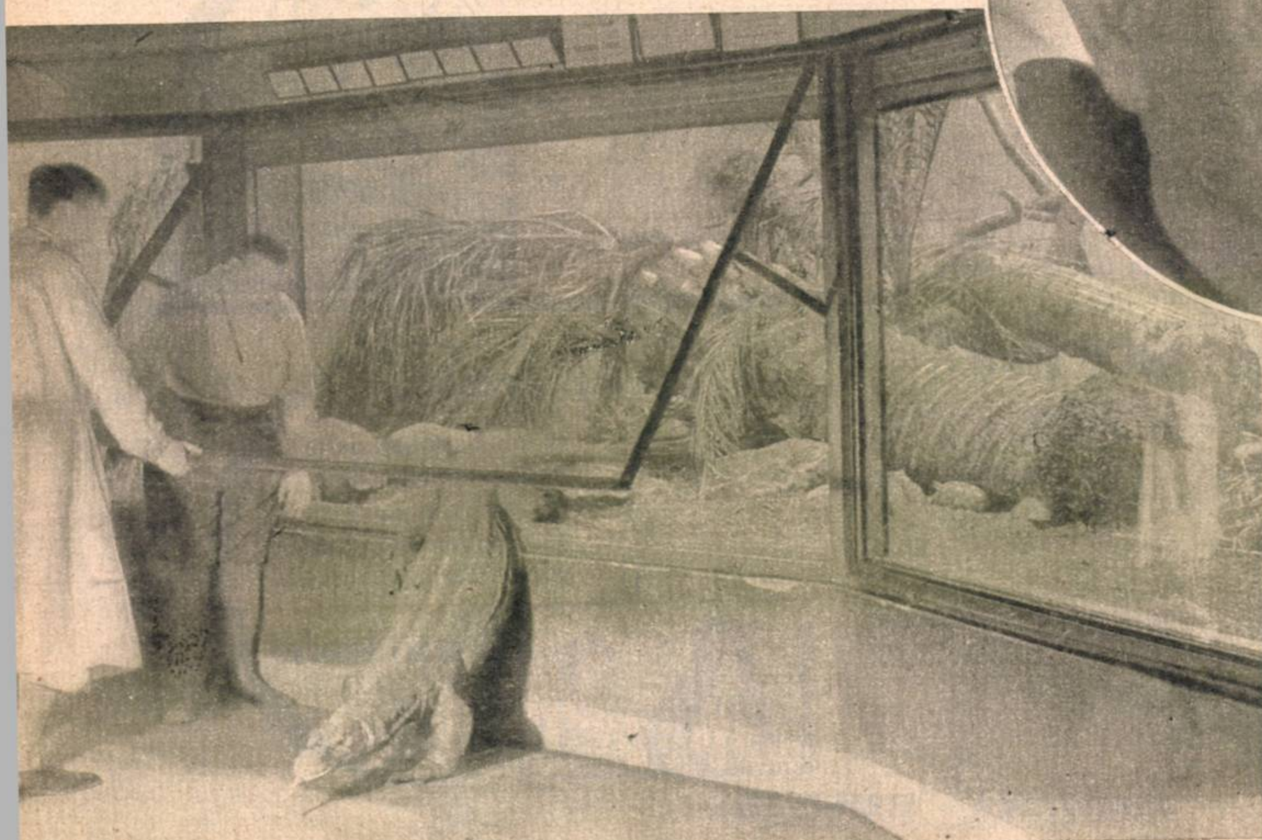
— „Se poate întâmpla, d-le plutonier, să-mi trageţi dimineaţa o pereche de palme".

Actualități

Stânga sus: *Un grup de tinere fete, încoronează pe câștigătoarea unei carse de bărci-automobile, la Long-Beach, California;* dr. sus: *O brichetă impozantă, utilizată de un negru din Congo;* stg. *O șopârlă uriașă, pensionară a grădinei zoologice din Berlin, este atât de domesticită, încât i se permit mici escapade prin sălile instituției;* sus: *Preotul Schachleitner a fost suspendat de Papa, pentru actele barbare la care s'a dedat, ca membru al partidului național-socialist german.*

TENEBRO

DE RUDYARD MULLTON

2)

— „Girafă?... o știi? Stii pe aia cu girafa și călugărul?., Un călugăr trecea odată pe lângă o girafă...

— „Spune fabule?" întrebă Rex pe Bill. Sau e director de circ?...

— „E beat — răspunse Parker.

— „E anecdotierul localului — adăugă barmanul. Nu scapi de el, până nu-ți spune o anecdotă! Dar încolo, e om de ispravă...

Cei doui prieteni, luară apoi loc la o masă, ca să vorbească în liniște, de-ale lor. Indată ce Rex se află în fața lui Bill, i se adresă, pe un ton de mustrare:

— Bine mă, păcătosule acuma suntem între noi: pe mine vrei tu să mă duci de nas? Crezi că n'am priceput? Te-ai învoit cu barmanul, ca să-i aduci clienți cu bani, și m'ai adus aci ca să mă exploatați! Extra-Dry, — hai?... Triple Sec?... Păi astea sunt de nasul tău? Crezi că eu nu știu ce înseamnă, când un client de teapa ta, se apucă să laude icrele și șampania unui cabaret? Mă miram eu, dece ai stăruit atâta, să viu astă seară aci!

— Rex, dar...

— Ei bine, ce brumă mi-a rămas din moștenire, n'am s'o toc cu tine, — m'auzi?

Dar văzând dezorientarea, jumătate comică, jumătate tragică, a lui Bill, Rex Farwell schimbă tonul, și-l întrebă, amical:

— Ai mâncat?...

In definitiv, își zise Rex, acest Bill, e un biet om sărac, care nu știe ce să mai facă, pentru o masă și un ban de buzunar... Iar Rex are, în definitiv, o inimă bună...

— Nu... răspunse Parker, N'am mâncat, fiindcă am pierdut la curse.

— Ei bine, atunci comandă ceva. zise Rex, și strigă:

— Chelner!

Când chelnerul sosi, Bill Parker ezită... Rex îl încurajă:

— Cere ce vrei...

— Un șnițel și un țap! mormăi Parker.

Chelnerul îl privi curios spunându-și în gând: „Asta crede că e la berărie!"

Rex însă interveni:

— Adu-ne niște sandwichuri cu șuncă și cu icre, și o sticlă de Bordeaux.

După plecarea chelnerului. Bill Parker ridică privirile umile spre prietenul său:

— Ascultă Rex, e adevărat că o duc cam greu... Tu însă tot un tip șic ai rămas...

— Ce comision ai dela cât faci pe alții să consume? îl întrebă Rex.

— Zece la sută.

— Slab. Damele care fac acelaș operație au 25 la sută.

— Vremuri grele! oftă Bill.

Rex avu o nouă ieșire dojenitoare:

— Bine, mă, dar pe mine, prietenul tău din copilărie!?...

— E adevărat, că am vrut... mormăi Bill încurcat. Imi pare rău,.. Dar asta era secundar... Mi-am zis: dece să nu câștig și eu ceva? Rex tot aruncă banii pe fereastră, și fără mine... Voiam chiar să-ți propun pe față: dece să-i bei în altă parte?.. Bea-i aci, mai bine, unde am și eu o nenorocită de remiză la consumație... Pentru tine, tot una e... Localul nu e rău, și poți găsi aci aceleași distracții, ca în oricare alt bar...

— Dacă aveai nevoe de bani. dece nu mi-ai cerut? îl întrebă Farwell.

Bill luă un aer demn:

— Pardon!... Eu nu tapez...

Vreau să câștig cinstit...

— Atunci, dece nu muncești?

— Ușor de spus. Dă-mi tu de lucru. Șomaj, peste tot. Câte n'am încercat, în lipsa ta!.. Am fost funcționar la un birou de export și a dat faliment. Am deschis apoi un club, „Clubul viitorilor miniștri", — C. V. M. Am câștigat foarte bine atunci: înțelegi, cine nu se crede viitor ministru? Cui nu-i place să fie luat drept ministeriabil? Toți au dat năvală la clubul meu. O afacere strălucită...

— Și ce-a devenit acest club? întrebă Rex Farwell.

— Mi l-a închis poliția, fiindcă se juca bacara și braziliană...

— A, un tripou....

— Da de unde!... Era clubul cel mai select din Londra... protestă Bill.

— Și pe urmă, ce-ai mai făcut?

— Pe urmă, continuă Bill, m'am îndrăgostit de o rusoaică, Anita. Avea ceva bani, și împreună cu banii ce-i câștigasem din club, am deschis un magazin de mode,. „Anita, robes et manteaux". Casă pentru elită. Dar Anita a fugit într'o zi cu un inginer în șomaj și cu cassa. Din magazin, s'a ales praful. Ce mă pricepeam eu, în mode de cucoane?..

— Și ai rămas fără nici un ban? zise Rex.

— Tinichea! răspunse Bill Parker. Dar tot nu m'am lăsat. Tu ști ce spirit întreprinzător am... Am descoperit atunci pe marele profesor Tenebro!..

— Cine e ăla?

— Tenebro... N'ai auzit de Tenebro?... Ei bine, doctorul Tenebro era un individ cu barbă și ochelari de baga. Era psichanalist, ocultist, chiromant, astrolog și prezicător. Intr'un cuvânt, ghicia trecutul, prezentul și viitorul. M'am asociat cu el și am deschis un „cabinet de ocultism". Eu îi făceam reclama și-i serviam uneori de medium...

— Nu ți-am știut până acum calități de medium... zise Rex Farwell râzând.

— Ei, ce nu face omul pentru o pâine!... Cu profesorul Tenebro, am câștigat binișor. Il vizita lume bună mai ales cocoane. Excrocul ăsta prezicător, le inspira o încredere nebună...

— Și?...

— Să vezi... urmă Bill. Intr'o zi, idiotul de Tenebro se apucă să prezică unei cucoane, toate nenorocirile și catastrofele din lume. I-a spus că amantul o s'o părăsească și că soțul o înșală, că va sărăci și va ajunge cerșetoare, că o pândește o boală grozavă... Atunci, cucoana, o doamnă anume Edith Hasting, nevasta bancherului, s'a întrebat dacă își va regăsi copilul. Băiatul doamnei, în vârstă de 4 ani, a fost furat acum un an, și bandiții au somat printr'o scrisoare, pe bancher, să depună o importantă sumă de bani, pentru răscumpărarea copilului. Scrisoarea era semnată „T" Tenebro, i-a răspuns că poate să nu mai spere, fiindcă băiatul a fost ucis, din cauză că părinții, în loc să depună suma cerută, au anunțat poliția. Atunci, d-na Hasting s'a întors acasă foarte abătută; aci o aștepta vestea că băiatul a fost găsit mort, înt'un șanț. Cucoana s'a otrăvit. Poliția a aflat că în ajun fusese la prezicătorul Tenebro. Când au venit însă, să-l ridice, ca să-l întrebe de unde știa că băiatul ucis, dispăruse și, până azi, nu s'a mai auzit nimic de el!

— Și tu cum ai scăpat? întrebă Rex Farwell.

— M'am supus la tot felul de interogatorii, m'au descusut nopții întregi, dar nu m'au putut aresta, fiindcă nu știau nici ei ce vină am. M'au lăsat liber, dar de atunci, un agent mă urmărește pas cu pas.

Rex se uită în jurul său. Bill îl lămuri:

— Nu... Agentul nu e aci: m'am aranjat astfel cu el, încât să nu mă stânjenească prea mult...

— Și nu ți-a mai rămas nici un ban din afacerea asta?

— Nu. Am cheltuit tot, ca să scap de poliție. Mi-a rămas, din toată aventura cu faimosul Tenebro, numai o mică placă de metal, firma pe care scria *„Tenebro"*, cu litere de aur, și pe care am dat-o jos de pe ușe, și o păstrez ca suvenir; cu timpul, mă împrietenisem cu Tenebro, care, când își lua barba falșe, și-și scotea ochelarii, era un tânăr foarte simpatic, totdeauna bine dispus și gata de chef... In amintirea lui, păstrez firma acasă, în sertarul cu relicve sentimentale.

— Și acum? întrebă Farwell.

— Acum, fac și eu mici servicii domnului Adolf, barmanul. Dar să nu crezi că numai pentru remiza la consumație, am stăruit să vii astă seară aci... Mai e și altceva.

— Ce anume?

— Diana, răspunse Bill Parker, privindu-l șiret.

— Diana? sări Rex Farwell. Ce face Diana?... Cred că e mai bine de un an, decând n'am mai văzut-o...

— Diana are să vie astă seară, aci! răspunse Bill, fixând intens pe Rex.

— Diana aci, în barul ăsta interlop?... Ești nebun!

— Ba nu sunt nebun de loc. Și tocmai fiindcă vine Diana, am ținut să fi și tu aci, zise Bill.

— Dar ce vrei să caute Diana, in barul acesta de bețivi?

— Diana s'a schimbat... Nu mai e aceea, pe care o știai... Ții minte, când ne jucam toți trei, in țărână?... Tu făceai pe doctorul, când păpușa ei își rupea gâtul, și-i lipiai capul la loc...

— Da, zise Rex Farwell, privind, cu ochii întredeschiși, in umbrele trecutului. Pe urmă, la școală... Nu te puteam suferi, și tu mă urai, fiindcă nu știam pe care din noi doi, il iubește Diana...

— Ea ne făcea temele la literatură, își aminti Bill.

— Ne înduioșa gândul că n'avea mamă...

— Și la universitate..., De câte ori nu ne-a plătit masa la cantină....

— Dar ce face Diana acum? întrebă Rex Farwell. S'a măritat? De când am plecat la Paris, nu mai știu nimic de ea...

— A trecut prin multe necazuri, zise Bill. După moartea tatălui ei, care i-a lăsat numai datorii, a dus-o greu de tot. A rămas singură și s'a sbătut mult, ca să capete o slujbă; a dat câteva meditații, a vrut să dea lecții de pian, dar cine mai invață azi pianul, când ai radio la domiciliu, ca să-ți scoți din fire vecinii? Slujbă, nu se mai poate găsi nicăeri. S'o fi văzut în ce hal ajunsese, cu o bască veche pe cap, tremurând astă iarnă intr'un trenchcoat decolorat...

— Ea, atât de cochetă! șopti Rex, cu gândul la eleganta fecioară de altădată.

— Apoi, a căzut bolnavă. O pneumonie... A răcit...

— Biata fată!...

— Ei bine, urmă Bill Parker, astă seară Diana vine aci, ca să sărbătorească „logodna" ei cu banditul de Moro Mopp!...

— Nu se poate! exclamă Rex Farwell.

— Ei, am făcut bine că te-am adus aci? întrebă Bill.

— Evident! Trebue să împiedecăm cu orice preț, grozăvia aceasta. Trebue s'o salvăm...

— Trebue... întări Bill.

Și strigă:

— Chelner, adu șampanie!

CAP. II

BANDA LUI MORRO

In cabinetul său dela ministerul de interne, consilierul de stat Sir Arthur Lavington, avea de rezolvat o penibilă chestiune. La birou, aplecat peste un raport oficial, strângea din maxilare și buze; vine groase îi apărură la tâmplele încărunțite: semn că era nehotărît și indispus.

Raportul îi sosise dela Scotland Yard. Șeful poliției londoneze, îl înștiință că, din svon public, s'a aflat că soția guvernatorului Rhodeziei, Lady Juana Barnett, ar fi fost atacată, intr'o noapte de furtună, pe când se afla singură pe șoseaua Londra-Marlborough, de către un monstru. Gura lumii brodase pe acest zvon tot felul de presupuneri fantasmagorice, dintre care, unele tindeau să atingă prestigiul guvernatorului și, implicit, al administrației M. S. Regelui Angliei.

Dată fiind însă personalitatea atât de însemnată a lui Sir Barnett, șeful poliției intreba pe consilierul de stat, prin acest raport confidențial, dacă autoriză Scotland Yardul să înceapă cercetări.

— Dar e o poveste imposibilă!... șopti Sir Lavington, ca pentru sine. Monstru... fără ochi, fără urechi, un animal în două picioare, cu copite în loc de mâini...

— Ați ordonat ceva, Sir? întrebă un glas plăcut de femee. Era secretara consilierului de stat, frumoasa Miss Lola Sanders.

— Nu, mulțumesc, domnișoară.

Și luând o hotărâre bruscă, scrise pe colțul raportului, rezoluțiunea următoare:

„Se autoriză Scotland Yard să înceapă cercetări foarte discrete, pe care mi le va comunica în mod confidențial".

— Vă rog, domnișoară, scrieți personal, dv., la mașină, o adresă în sensul acestei rezoluții, și veghiați să fie expediată în mod confidențial, la Scotland Yard.

— Da, domnule Consilier.

Miss Lola Sanders, funcționara în care Consilierul avea o mare încredere, citi raportul și zâmbi. Sir Arthur Lavington surprinse acest surâs, și-i spuse:

— Bizară afacere, nu-i așa?

— Mi se pare mai mult neserioasă, răspunse secretara. Cred că Scotland Yard dă prea mare importanță. unor zvonuri pornite din imaginația vulgului...

— Atunci te rog să ai grije d-ta, ca, îndată ce se va dovedi că e un lucru neserios, poliția să înceteze cercetările.

— Da, domnule Consilier.

Miss Lola Sanders, funcționară eminentă, oarecum rigidă, cu înfățișarea ei de fată sportivă, cu umeri largi și pantofi cu tocuri plate, cunoștea la perfecție legile, regulamentele și uzanțele, iar Sir Arthur găsia chiar că are un „desăvârșit tact administrativ". De aceea, o provoca, indirect, să-și spună părerea. Secretara mai citi odată raportul, și zise:

— Dacă-mi permiteți, domnule Consilier de stat, mi se pare că declanșarea cercetărilor, va fi foarte delicată, dat fiind că nici guvernatorul, nici soția sa, și nici o altă persoană, nu au făcut vre-o plângere contra cuiva. Sezisarea poliției din oficiu, e posibilă, dar cea mai mică gafă din partea vre-unui agent neîndemânatec. s'ar putea întoarce împotriva ministerului.

— Ai dreptate. Pe cine am putea să însărcinăm cu afacerea asta?..

In clipa când secretara era gata să facă o propunere, — ea cunoștea valoarea inspectorilor dela Scotland Yard mai bine poate decât Sir Arthur Lavington, — se auzi telefonul sunând. Lola Sanders ridică receptorul, confirmă că la aparat se află cabinetul lui Sir Arthur Lavington, și se adresă consilierului:

— Inspectorul de poliției Robert Evans întreabă dacă-l puteți primi, fiind trimis să vă facă un raport verbal.

— Să poftească, zise consilierul.

Secretara transmise la telefon încuviințarea și începu să scrie adresa către Scotland Yard.

— Adaugă, te rog, domnișoară, că aș dori ca cercetări să fie făcute de inspectorul Evans. E un om cu mult tact și bun simț.

Lola Sanders înclină ușor din cap.

Peste câteva minute, ușierul introduse pe inspectorul Robert Evans.

Evans era tipul detectivului-atlet. Din cauza staturei sale uriașe și din cauza popularității de care se bucura în cercurile interlope din Londra, deși era maestru în grimă, nu se putea niciodată deghiza. Imediat, vagabonzii și excrocii îl ghiciau, după înălțimea trupului și după mușchii ce-i zvâcniau prin haină. Renunțase, deci, la aceste mijloace clasice, și se folosia mai mult de informatori și de o echipă de agenți deștepți, dresați de el.

Evans, neavând nevoe să se deghizeze, își lăsase o frumoasă mustață neagră, tunsă cu îngrijire. El se înclină în fața lui Sir Arthur Lavington, apoi făcu un semn amical secretarei, și intră, după obiceiul său, direct în chestiune:

— Am fost trimis, Sir, să vă raportez personal, că, Sir Walter Barnett, guvernatorul Rhodeziei, sosind zilele trecute la Londra, din Africa, pentru a-și vedea familia și a o lua în Rhodezia, am fost detașat pe lângă persoana d-sale, de către Scotland Yard. In această calitate, supraveghind direct locuința și persoana guvernatorului, am aflat o serie de fapte, pe care nu vi le pot comunica, decât Excelenței voastre, personal...

Evans privi spre Lola Sanders...

— Poți să vorbești în fața secretarei mele, Evans, zise Sir Lavington. E o persoană de încredere. Ce ai aflat?

— Ei bine, Sir Arthur, în noaptea de Vineri spre Sâmbătă, soția guvernatorului a plecat singură, numai cu șofeurul, în mașină, spre pădurea dintre Newbury și Marlborough...

(Va urma)

Pagina JOCURILOR

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA APRILIE

Problema VII-a (Cuvinte încrucişate)

ORIZONTAL. — 1) Şi pregătesc gospodinele de Paşti (îmi lasă gura apă, numai gândindu-mă!). 8) Drept credincioase foarte... inteligente!! 10) Luna Paştilor, luna idilelor, luna lunaticilor! 11) Excursioniştii se aştern de... Sf. Sărbători! 14) Zăgaz. 15) Unul din Sf. Apostoli. 17) Şti (arh.). 18) ...de soare. 22) Inşelăciune fără inimă. 23) Consoanele din pin!? 24) De cuvinte încrucişate. 25) Are aţă în urechi. 27) *Posedă* castele în Spania! 28) Fluviu în Franţa sau ce spune cel prins cu ocaua mică. 29) *Cinste* care aş vrea să se acorde jocurilor mele! (depinde de dv.). 30) Care-i ţara d-lui Iorga?!! 32) O notă din „sila". 38) ...n'ai, dai! (Balada contribuabilului). 39) Inversaţi şi vă urez s'o aveţi în mare cantitate (idem şi mie!) 41) Iisus îl revărsă asupra drept credincioşilor săi. 44) Cântecul (!) celui cu pana neagră ca el. 47) Măsură. Ubi bene,... patria. 50) „Imi amintesc de Paşti la noi acasă, o zi de primăvară... (Dem. Botez). 53) In acest loc. 54) Ce a făcut Mântuitorul ca să scape omenirea de păcatul ancestral? 56) Mai... până o să deslegi! (Iertaţi-mă, vă rog!) 57) ...carte,... parte. (Sunt sigură că nu puteţi deslega!?!) 58) „Abrog" fără să „rog". 59) Cel care înainte de convertire se numea Saul.

VERTICAL. — 1) Carte poştală (aşa cum se trimite de Paşti). 2) Minunat instrument muzical (il găsiţi în biserici sau în domnul Iorga!) 3) Azi e a cinsprezecea a lunei. 4) In el găteşte mama soacră mielul de Paşti. 5) ...potaie! 6) Cântăreţ (cu lira în mână, dar fără liră în buzunar!) 7) Se înfiripă pe băncile Cişmigiului cât ai bate din palme. 8 Eroinele Paştelui! (2 cuv.). 9) Poate fi închinat şi lui Iisus. 10) Cu toţii trimetem „Parodia"... patres Amin ! 12) Litera din „brom"?! 13) ..homo. 16) Literile depe cruce. 17) Sclav! (Nu că zic, dar spun!) 19) Sărbători. 20) Vechiu oraş. 21) Se zice că este unic. 22) Iisus este din casa lui... 23) A fost înmormântat Duminică trecută. 25) Rar şi amestecat. 26) Merg în automobilul pe care-l duc. 31) Exclamaţie. 34) Alias *porci bătrâni.* 35) Are'n clin şi în mânecă cu calciul. 36) Prietenesc. 37) Aceeaş exclamaţie. 40) Notă muzicală. 42) Articol. 43) Rouge-ul fonetic. 44 Doniţă. 45) Alias Rab. 46) Carte de joc. 49) Prefix. 51) Posesiv. 52) Nota traducătorului. 53) ...Caesar! 55) Afirmativ.

SONIA CAMERMAN

Problema VII-a (Pătratul magic)

1				
2				
3				
4				

ORIZONTAL: 1) Iunie, Iulie, August. 2) Lacom. 3) Pasăre. 4) Oraş în România.
VERTICAL: 1) Rudă. 2) Sgârcit. 3) Palmipedă. 3) Oraş.

Fuziune de cuvinte

Se dau următoarele grupe de cuvinte: 1) LUI ŞI ARS. 2) CHELIE ŞI ALTAR. 3) ORO ŞI GIN. 4) SCHIT ŞI LIBERI.
De fiecare grupă va rezulta câte un cuvânt. Iniţialele acestor cuvinte vor da antipodul finalelor.

Semnificaţii

1) Sărbătoare. 2) Triunghiu. 3) Luminat a... 4) Somnambul!

p. conf. REBUS

Condiţiile de participare

Pot participa la premiile noastre toţi cititorii cari au deslegat jocurile publicate în două numere consecutive.

Rezultatul se publică lunar.

PREMIILE

Premiul I-iu: 300 lei, în numerar.

Premiul II-lea: 200 lei, în numerar.

Premiul III-lea: o sticlă cu apă de Colonia.

Deslegările se trimit timp de 7 zile, după apariţia numărului, al doilea.

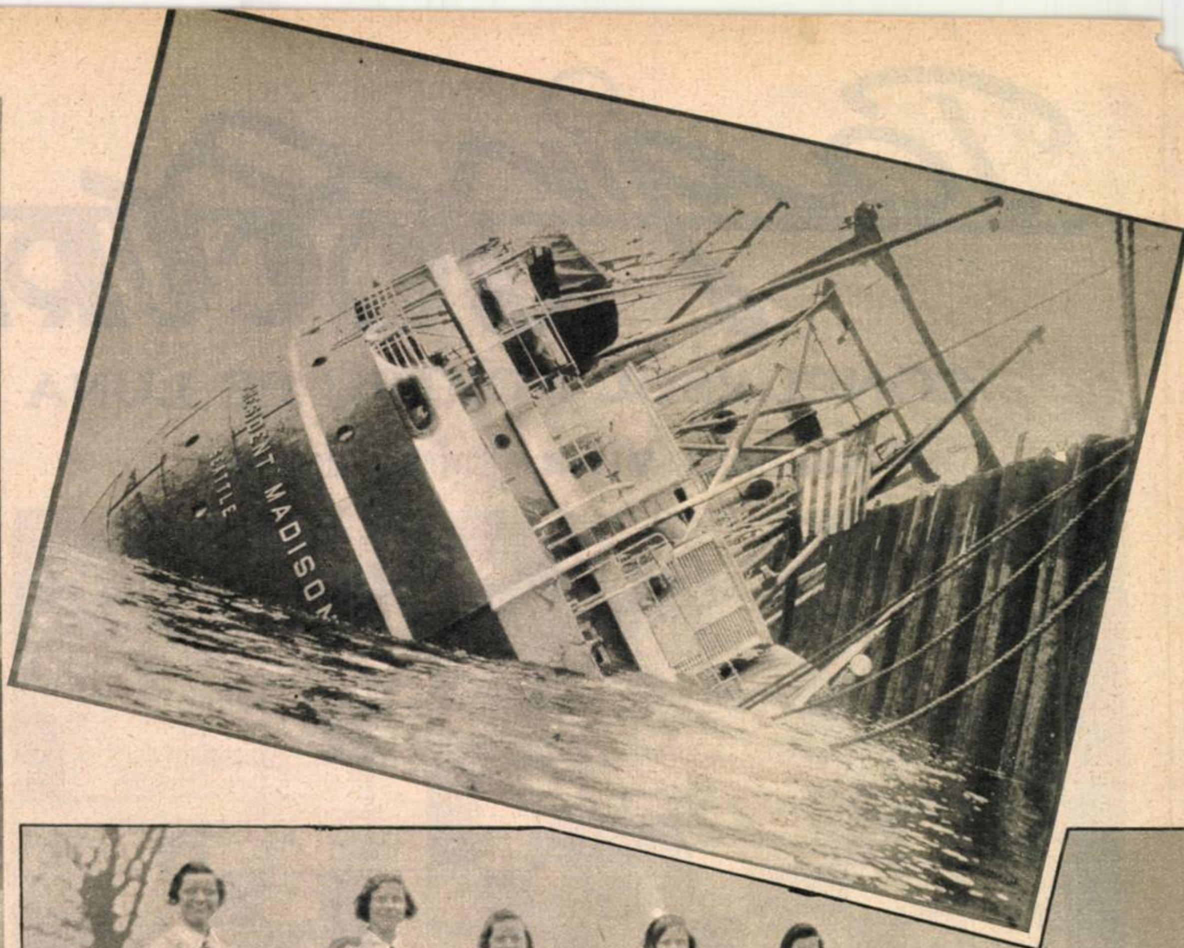
Se va menţiona pe plic: „Secţia jocurilor".

CUPON DE JOCURI
No. 325
Numele şi pronumele ....
....
Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — Director Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Tipul de frumuseţe pentru 1934 a fost ales de 34.000 americani, în persoana d-rei June Glory (1.65 m. 55 kgr).

Din toată lumea

Dreapta sus: *Vaporul american „President Madison", abordat în timp ce era dus la şantier, a scăpat de scufundare, numai prin faptul că a rămas agăţat de dig;* sus: *Şapte surori, — din care cea mai mare are 20 ani, iar cea mai mică numai şase, — au fondat la Norfolk, în Anglia, o şcoală de călărie;* stg: *POVESTEA DUIOASĂ DIN VREMURI... O căruţă, care a stat 12 ani părăsită într'un hambar, transportă din nou butoaiele cu bere, pe străzile New-York-ului.*

REALITATEA ilustrată

ANUL VII. No. 326

27 APRILIE 1933

10 LEI

„TINERIMEA ROMÂNA" LA STATUIA LUI MIHAI VITEAZUL

Preşedintele societăţii, d. **NAE DUMITRESCU**, vorbind elevilor veniţi din toată ţara la concursuri

Plugarii la TRIBUNĂ

A TREIA zi de Paşti a avut loc la Deva o adunare populară care iese din comun. Incă din ajun, au început să sosească din satele învecinate, lungi coloane de plugari. De dimineaţă, prin trei puncte ale oraşului, au început să pătrundă în grupuri bine ordonate, ţărani din Brad şi Zărand, cu lungi tulnice şi buciume, din Tebea lui Avram Iancu, din Ilia, Dobra, Pui-Jiu, Orăştie, Haţeg, Sarmisegetuza...

Sătenii Ardealului purtau brad la pălărie şi făceau salutul roman, cu mâna întinsă. In cortegiul nesfârşit se vedeau cojoace albe, zeghe lăţoase de ciobani, straie negre de mineri... Ei veniau în formaţie militărească, bătând piciorul şi ascultând de porunci scurte. Toţi aveau traiste frumos înnodate cu ciucuri coloraţi, fiindcă veniau de departe, unii făcând pe jos distanţa de 100-150 kilometri.

Erau delegaţiile din diferite comune, purtând placarde: „Ghelari", „Geoagiu", „Hunedoara", etc. Au venit din munţii Apuseni, moţi în aba albă, cu micile lor pălăriuţe pe scăfârlie. Unii şi-au adus nevestele şi copiii. Cu aceeaş ordine au ocupat Piaţa Unirii, o vastă întindere triunghiulară, în care s'ar fi putut număra peste 10.000 de plugari.

Dreapta sus: *Un orator în plină vervă, la tribună;* dreapta, mijloc: *Miile de ţărani adunaţi în piaţa principală a oraşului Deva;* jos: *Un alt plugar, exprimând dela tribună, doleanţele ţărănimii.*

FĂRĂ INTELECTUALI

Organizaţia „Frontul Plugarilor" iniţiată de d. Petre Groza, fost ministru, convocase această adunare populară, pentru a-şi fixa programul. Interesant a fost că nu au luat cuvântul decât sătenii.

Până la Deva, nu am văzut întrunire politică sau de breaslă, la care să nu ia cuvântul şi un general de rezervă. Nu mai vorbim de preoţi şi de învăţători, cari nu scapă nici o ocazie când e vorba de ţinut discursuri la întruniri. Ei bine, în adunarea dela Deva n'a existat nici un intelectual. Se pare că în satele ardeleneşti din regiunea Hunedoarei s'a ivit un curent, pentru scoaterea din politică a preoţilor şi învăţătorilor. De unde până acum intelectualii satelor dominau politiceşte pe săteni, acum sătenii atribuesc preotului şi învăţătorului, numeroase din relele care bântuesc plugărimea.

Deşi era o întrunire pur rurală, totuş s'a putut vedea oratorii ţărani vorbind în faţa microfonului şi discursurile lor fiind amplificate prin megafoane.

Ce au cerut sătenii la această adunare? Lucruri uneori foarte îndrăsneţe. Atât de îndrăsneţe, încât iniţiatorul mişcării, d. Groza, a început a fi atacat de adversari, sub cuvânt că ar avea idei comuniste. Noi nu avem de stăruit aci decât asupra pitorescului acestei adunări, cum nu s'au mai ţinut la noi în ţară: închipuiţi-vă o adunare numai de plugari, fără orăşeni, fără politiciani.

Unii din oratorii satelor aveau o exprimare cât se poate de colorată şi literară. Săteanul Aurel Saturn vorbind despre suferinţa plugarilor, spunea: *„dacă ne e permis să suferim, trebue să ne fie permis şi să vorbim"*.

El făcea desigur aluzie la unele încercări de a se zădărnici exprimarea voinţei acestei organizaţii. Chiar preşedinte al adunării a fost ales un sătean, Belea, un plugar tânăr şi voinic, foarte deştept, care avea darul de a înflăcăra, de a electriza adunarea.

Dreapta: *D. Groza, fost ministru. vorbind plugarilor adunaţi pe piaţa din Deva;* în medalioane: *Alţi doi oratori ţinându-şi cuvântările;* stg. jos: *Inainte de votarea moţiunei.*

(Fotografii I. Berman)

ORATORII POPULARI

S'a putut desprinde din cele vorbite de orator, un curent împotriva partidelor politice şi o plângere unanimă împotriva sărăciei care bântuie satele din acea regiune. Deasemeni, plângându-se contra amenzilor şi contravenţiilor la care sunt supuşi (în special era vorba de delictele silvice), unul din oratori spunea: *„facem puşcărie la noi acasă"*.

Săteanul Dăneasa a avut o interesantă comparaţie: *„aşa cum sunt râuri subpământene, care merg pe sub pământ kilometri întregi, dar totdeauna ies la suprafaţă, tot aşa va ieşi odată la lumină şi voinţa noastră"*. Vedeţi dar inteligenţa extraordinară şi spiritul poetic al populaţiei din această regiune.

Dimperiu Josif a exclamat la un moment dat: *„Dacă suntem talpa ţării, nu vrem să fim şi talpa suferinţii"*. Pe intelectualii satelor i-au numit *„nădrăgarii şireţi şi hrăpăreţi"*. Şi era interesant cum fiecare când se suia la tribună, se prezinta răspicat şi cu voce puternică: „eu sunt plugarul cutare, delegat din comuna cutare şi vă salut". Plugarul Blidariu, fostul deputat, a adus adeziunea Ligii Agrare din Banat, iar un miner din Topliţa, anume Vesa, a spus între altele: *„e dureros când cineva vrea să spună adevărul şi nu i se dă voie"*.

UN ANIMATOR

Când şirul oratorilor populari s'a terminat, sătenii zărind în asistenţă pe d. Petru Groza, fost ministru, i-au cerut să vorbiască. Frontul plugarilor s'a constituit din propria voinţă a unor săteni, fără amestecul nici unui politician. Faptul însă că această grupare şi-a îndreptat privirile spre d. Groza se explică prin faptul, că d-sa de câtiva ani s'a retras din viaţa politică a partidelor şi păstrează în primul rând legătura cu norodul din partea locului. Dealtfel, d. Groza e un om care într'adevăr impresionează prin statura sa voinică, privirea dreaptă, prin toată fiinţa sa, ce arată sănătate şi voinţă. E foarte iubit de săteni, care nu fac nimic până nu-i cer sfatul. D-sa a fost deci în mod firesc rugat să le ajute la întocmirea unui program de luptă.

Mai este de notat că manifestaţia dela Deva s'a defăşurat în cea mai perfectă ordine. Nu s'a petrecut nici cel mai mic incident şi dealtfel autorităţile au avut tactul să nu apară şi să nu intervină.

D. Groza şi-a desvoltat concepţia d-sale politică, cerând o revizuire a ideologiei învechite şi stăruind că nu înţelege câtuşi de puţin să facă o revoluţie de vărsare de sânge, ci una în pace, în plină legalitate, fără „lâncile de coasă" ale lui Horia şi fără „tunurile de lemn" ale lui Avram Iancu. *„Nu mobilizăm"*, a spus d-sa, *„decât arma minţii plugăreşti, din care vom face o sită, prin care să fie trecuţi politicianii şi tărâţa să nu treacă, ci numai ce e făină bună"*.

Cu alte cuvinte, d. Groza doreşte o selecţionare a conducătorilor treburilor publice, prin prisma intereselor plugăreşti.

PROGRAMUL PLUGARILOR

E just că mişcarea se îndreaptă contra tuturor partidelor politice:

— *„Plugul minţii voastre"* spunea d. Groza plugarilor *„puneţi-l deacum în brazda voastră, după ce l-aţi pus în slujba altor partide"*.

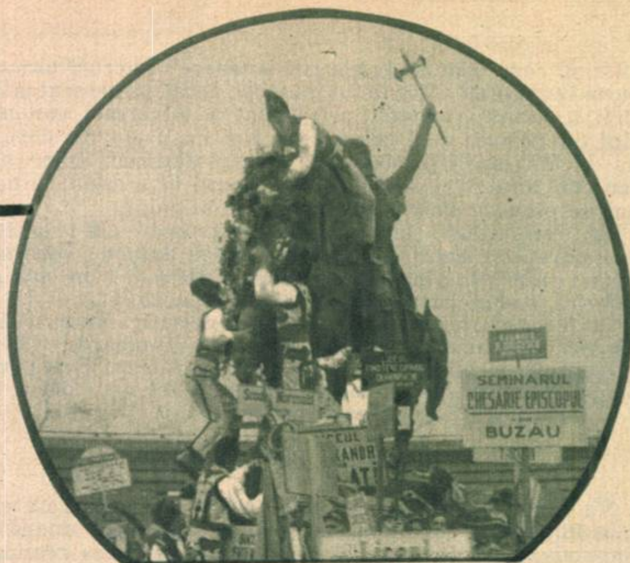
In ce priveşte programul, plugarii au cerut o conversiune foarte largă, măsuri financiare

(Sfârşitul în pag. 6-a)

Concursurile societății

TINERIMEA ROMÂNĂ

la București

Ca în toți anii, societatea „Tinerimea Română" a organizat la sfârșitul săptămânii trecute, un concurs național, la care au luat parte cei mai buni elvi ai principalelor școli din toată țara.

Manifestarea a avut anul acesta un caracter mai festiv, întrucât s'au sărbătorit cu această ocazie, 40 ani de președinție ai harnicului conducător al „Tinerimii Române", d. Nae Dumitrescu.

Dreapta jos: *Elevii depunând coroane pe statuia lui Mihai Viteazul;* dreapta: *Defilarea conducătorilor „Tinerimii Române", în frunte cu d. Nae Dumitrescu;* jos: *Președintele societății depunând o coroană la mormântul Eroului Necunoscut.*

Jos: *Cele mai bune eleve ale tuturor școlilor din țară, fotografiate în cursul congresului, la București* .

Foto Berman-Realitatea

Dreapta: *Trei eleve din Abrud (Munții Apuseni) fete de moți, îmbrăcate în adorabilele costume ale ținutului;* Jos: *Elevi ai liceului internat „Dimitrie Cantemir" din Cozmeni-Cernăuți, purtând drapelul „Tinerimii Române". De remarcat frumusețea costumelor naționale bucovinene.*

Sus: *In jurul statuei lui Mihai Viteazul, s'au adunat câteva mii de elevi și eleve, veniți din toată țara, la concursurile „Tinerimii Române".*

Stânga: *Se știe că orășelul Săliște (Transilvania) se bucură de faima de a avea cele mai frumoase tipuri reprezentative ale neamului. Elevele din fotografia noastră confirmă acest adevăr, atât ca tipuri, cât și în ceace privește costumele.*

SPORTUL ŞI MODA

ODATĂ cu primele raze calde ale primăverii, sezonul sportiv a reînceput, poate cu mai mult brio decât în anul trecut. Tennis, curse, matchuri variate şi alte distracţii în aer liber, îşi chiamă amatorii şi elegantele trebuesc să-şi pună la punct toaletele, pentru a putea face faţă invitaţiilor.

„Sportul alb", tennisul, a rămas în materie de toalete, la vechea formulă: rochiţe scurte, din ştofuliţe albe de lână pură, bluze subţiri din toile de soie sau crepe de chine alb ori ecru şi jacheţele din Kascha colant. Desigur că la aceste materiale se cere în primul rând calitatea, căci nimic nu distinge mai bine pe o mondenă, decât felul materialelor din care-şi combină toaletele.

Pentru plimbările de din'nainte de amiază ca şi pentru terenurile de foot-ball se impun clasicele „tailleurs", foarte puţin reformate, confecţionate din ţesături creponate de lână, ultima noutate pe piaţa modei. In culorile zilei, — gris, beige, grége, — ele sunt de o graţie minunată, mai ales într'o combinaţie originală, care este în vogă: materialul din care se confecţionează bluza se aplică şi drept căptuşeală la jachete. *Combinaţia dă rezultate vizuale excedente şi eleganta care o poartă, poate fi sigură de succes. Pentru aceasta se recomandă însă în primul rând „Chevronul", admirabile mătăsuri imprimate, de un efect incomparabil.*

Rochiile de după amiază, pentru curse, ceaiuri şi garden-party-uri, se confecţionează din mătăsuri mate, în culorile enumărat mai sus sau din stofe eccosais de lână. De-asemenea se vor purta mult, mătăsurile imprimate.

Noutatea cea mai senzaţională a sezonului rămâne însă „Mouseline Royale Imprimé", *confecţionat integral din mătase naturală, în cele mai moderne desene parisiene. Se remarcă mai ales desenele în flori şi motive scoţiene, care dau un efect desăvârşit purtătoarei.*

Pentru serile reci, după spectacole sau la plimbări, se poartă foarte mult mantile lungi şi bogate din voile de laine, o ţesătură delicioasă, precum şi din mătăsurile grele, în cele mai moderne culori.

Marele interes pe care-l prezintă această rubrică pentru cititoarele noastre, ne îndeamnă să recomandăm călduros marile magazine „SERILANA" din Bucureşti, str. Lipscani 73, precum şi toate sucursalele ei din ţară, depozitarele celor mai vaste stocuri de mărfuri moderne, din cele enumerate mai sus. „SERILANA" vinde mărfuri din ţară, de calităţi extraordinare, la preţuri fără concurenţă. Acesta este un fapt incontestabil, statorit nu atât de conducerea magazinelor, cât de elegantele şi de mondenele din toată ţara.

Când am afirmat „calităţi extraordinare", trebue să indicăm desigur şi sursa: mătăsurile incomparabile, aflate în vitrinele acestor magazine, sunt confecţionate de fabrica „S. Trebitsch & Fiu" *din Bucureşti, iar ştofele variate şi excelente, de „Industria Lânei" S. A. din Timişoara.* ALBERTINA RAY

Cercetaşii României la Istanbul

Delegaţi ai tuturor cohortelor de cercetaşi din ţară, au plecat într'o excursie la Istanbul, la bordul vaporului „Principesa Maria" al Serviciului Maritim Român.

Atât la ducere cât şi la înapoiere, a domnit o atmosferă excelentă şi locurile pe care le-au văzut, au încântat ochii tineretului nostru. La Istanbul cercetaşii români au fost primiţi oficial de camarazii turci.

St. sus: *O mică şezătoare pe vapor, în parcurs. Unul din cercetaşi face câteva passe de scamatorie;* Sus: *Siesta cercetaşilor, după amiază, pe covertă;* st.: *Cercetaşii români şi camarazii lor turci, fotografiaţi în curtea liceului Galata-Serai, unde au fost găzduiţi în timpul şederii la Istanbul.*

(Foto Ioan Tomescu)

PLUGARII la Tribună

(Urmare din pag. 3-a)

extrem de îndrăsneţe, s'au declarat contra cumulării slujbelor, au fixat un minimum şi un maximum de salarii, — 4000 la oraşe şi 2500 la sate şi maximum de 20.000 lei — pentru funcţionarii Statului. Au mai cerut reducerea la jumătate a ministerelor, desfinţarea subsecretariatelor, unele reduceri administrative, desăvârşirea improprietăririi, desfiinţarea cartelelor industriale, ieftinirea produselor monopolurilor statului, desfiinţarea dijmei şi a prestaţiilor, îmbunătăţirea technică a maşinilor agricole, ajutorarea şomajului agricol şi altele.

Evident, partea politică a chestiunii nu poate interesa o revistă de interes general, ca a noastră, am căutat însă să înfăţişăm ceva din mişcarea şi pitorescul unei mari adunări ardeleneşti. Spre deosebire de mentalitatea vechiului regat, asemenea adunări sunt pornite în Ardeal din iniţiativa locuitorilor. E un mijloc milenar, prin care poporul ardelenesc îşi afirmă dorinţele şi voinţa, iar marile lor adunări populare, prezintă pentru cealaltă parte a poporului, aspecte cu totul noui.

A. B.

Mica ADRIANA ŞEITAN, o adevărată artistă în arta coreografiei. La o serbare a Societăţii Principele Mircea, Regina Maria, încântată de talentul şi graţia copilei — i-a dăruit acest splendid evantaliu.

Albumul de fotografii al „Realităţii Ilustrate"

„Realitatea Ilustrată" a editat—pentru şcolari şi pentru educaţia viitorilor amatori fotografi — un album pentru fotografii şi a pus în comerţ plicuri cu mici negative şi hârtii de copiat.

Albumul urmează să fie completat cu o sută de asemenea fotografii mici, şi rostul plicurilor care apar pe piaţă este, de a deprinde pe viitorii amatori cu operaţiunile fotografiei.

Spre a stârni interesul şi emulaţia, „Realitatea Ilustrată" a fixat premii pentru albumul care va fi completat mai bine şi care va conţinea copii fotografice mai frumoase.

Suntem încredinţaţi că toată lumea şcolară şi toţi tinerii cari doresc să înveţe această artă atât de interesantă, vor participa la concursul „Albumul de fotografii.

Intre 5 şi 15 Aprilie a. c., editura „Adevărul" S. A. a organizat un mare concurs de vitrine, la care au participat majoritatea librăriilor din ţară.

Incepând din numărul viitor, vom publica succesiv fotografiile tuturor vitrinelor care au participat la concurs.

Concursul de frumuseţe „Chicago-Tribune" — „Realitataa Ilustrată"

DUPĂ cum am anunţat în numărul trecut, comisiunea centrală a concursului care lucrează la Chicago, a reţinut fotografiile domnişoare-

lor Ştefania Pistol din Botoşani (al cărei clişeu îl reproducem aci), precum şi a domnişoarei Pilar Stenzler din Bucureşti.

In acelaş timp, ediţia europeană a lui „Chicago Tribune" care apare la Paris, a publicat la 2 Aprilie fotografia domnişoarei Josefina Valentineanu din Bucureşti, căreia i-a şi expediat pe adresa noastră, un cec de o sută de franci francezi.

După cum am arătat în numărul trecut, nu este exclus ca dintre cele 51 de candidate care se vor prezenta în concursul final, pentru alegerea „reginei expoziţiei din Chicago", să figureze mai multe românce. Iată un nou succes al „Realităţii Ilustrate", asupra căruia vom da amănunte ample în numărul viitor.

Dela serbările „Tinerimii Române"

Sus: Conducătorii „Tinerimii Române", la Mormântul Eroului Necunoscut, unde s'a depus o coroană; jos: defilarea școalelor de fete, prin fața Palatului Regal.

Jos: Tineretul școlar din țară, în fața Palatului Regal.

Jos: Fanfara școalelor din Satu-Mare, defilând pe Calea Victoriei.

ARTIFICII

Dreapta: *Industria faclelor a luat în ultima vreme o desvoltare extraordinară în Germania. În ultimele retrageri cu torţe şi manifestaţii nocturne, regimul actual a făcut uz de câteva milioane de făclii.*

Jos: *Intr'un magazin de specialitate din Berlin, un junker îşi alege vechile decoraţii, pe care nu avea dreptul să le mai poarte până acum.*

CUM VA FI VREMEA?

Mijloace practice pentru previziuni meteorologice, la îndemâna tuturor

Au înverzit pomii, iar pajiştile cu iarba lor moale şi mătăsoasă, ne invită în aer liber. Dar ce facem dacă în mijlocul petrecerei noastre, isbucneşte o furtună, sau porneşte ploaia?

Iată dece e bine să putem prevedea întotdeauna vremea de a doua zi. Dăm cititorilor noştri, mai jos, o serie de indicaţiuni, care le va permite să stabilească ce timp va fi în ziua următoare.

ESTE oare neapărată nevoe să fie cineva savant-meteorolog, pentru ca să poată prezice vremea? Nu, câtuş de puţin! E deajuns oarecare spirit de observaţie, ca să poţi stabili, fără prea mare greutate, cum va fi vremea în mult aşteptata zi a „week-end"-ului şi dacă această zi de recreaţie va fi mângâiată de razele soarelui sau posomorîtă de un timp ploios.

Şi să nu credeţi cumva că aceste observaţii se bazează pe cine ştie ce studii de documente ştiinţifice, sau pe examenul plicticos şi arid al unor diagrame speciale de presiune barometrică. Nu, e vorba pur şi simplu de nişte regule elementare, care deşi nu au temei propriu zis ştiinţific, sunt totuş foarte înrădăcinate în tradiţiile poporului: învăţăminte practice, deduse dintr'o experienţă de zeci de ani, care s'au dovedit întotdeauna exacte!

In cele ce urmează ne propunem să facem cunoscute cititorilor, câteva din cele mai populare mijloace de prezicere a vremei. In acest scop, vom grupa, în mod sistematic, modalităţile practice, graţie cărora orice profan să poată face pronosticuri meteorologice, cu multă probabilitate.

Fireşte, e nevoie pentru aceasta de oarecare spirit de observaţie, în primul rând pentru a acorda atenţia cuvenită unor lucruri, care trec altfel ca neînsemnate, cu toate că în fond reprezintă preţioase indicii meteorologice.

Aşa, de exemplu, trebue să facem deosebire între un apus de soare roşu şi unul galben. Deasemenea, se impune să facem o distincţie esenţială în ceeace priveşte formaţia norilor, pentru a acorda importanţă unor fenomene, în aparenţă neînsemnate.

RĂSĂRITUL SOARELUI

Când soarele răsare în dosul unui văl de ceaţă, vom avea cu siguranţă vreme frumoasă.

Dimpotrivă, se poate prezice cu aceeaş siguranţă că va ploua, atunci când soarele apare dimineaţa palid, cu o culoare ştearsă şi primele lui raze străbat prin nori ca un mănunchiu.

Deasemenea, când soarele e înconjurat de aureolă, e semn că va ploua în curând.

Dreapta : *Când porneşte ploaia ;* jos : *antrenamentul sportiv se face numai pe timp frumos*

Dacă aurora are un reflex roşu puternic, e tot un semn de ploaie apropiată.

APUSUL SOARELUI

Dacă la apusul soarelui cerul este senin, vom avea timp frumos în ziua următoare.

Dacă, dimpotrivă, cerul este galben, urmează o ploaie cu furtună.

Un apus de soare de o culoare roşie înfocată, anunţă un vânt puternic.

LUNA

O aureolă în jurul lunei e un semn neîndoelnic de schimbare de vreme, ceeace nu înseamnează că trebue să plouă neapărat.

Numai în cazul când aureola lunară este complet albă, urmează sigur o ploaie.

Dacă, dimpotrivă, e galbenă, vom avea vreme uscată, eventual şi vânt.

O aureolă de un roşu aprins există relativ rar. Ea indică însă întotdeauna o furtună puternică.

STELELE

Cerul senin, de un albastru închis, prevăzut cu stele, care exercită întotdeauna un efect liniştitor asupra noastră, este în general socotit ca un semn neîndoelnic de vreme bună. In realitate, lucrurile nu stau tocmai astfel.

Intr'adevăr, dacă stelele strălucesc cu o lumină isbitoare, urmează în câteva ore un vânt (de obicei înainte de zori).

Când însă, dimpotrivă, lumina stelelor este tremurătoare, se poate conta cu siguranţă cu venirea ploii.

NOURII...

...reprezintă cel mai cunoscut indiciu meteorologic, tocmai din cauza caracterului lor atât de izbitor. Pentru ochiul observatorului atent, nourii nu fac decât să confirme adeseori observaţiile făcute pe temeiul altor fenomene.

Nourii „cirrus", cari se aseamănă cu un văl gros, în formă de benzi întinse pe cer, anunţă o schimbare de vreme.

Nourii „cumulus", cari se înfăţişează în configuraţiuni uriaşe, indică întotdeauna ploaie sau furtună, mai ales atunci când apar jos, la orizont.

Trebue să menţionăm că nourii, ale căror margini se pierd pe firmament, prezic vreme frumoasă. Dacă însă aceste margini sunt conturate precis, avem întotdeauna ploaie.

CURCUBEUL...

...care apare încă din zori ca o punte multicoloră pe cer, este întotdeauna un prevestitor de ploaie.

Dacă însă curcubeul se profilează pe 'nserat, avem dreptul să aşteptăm pentru a doua zi un timp frumos şi uscat.

PLOAIA

Dacă plouă, cel mai firesc lucru este să ne întrebăm cât va ţine ploaia. Or, tocmai acest punct nu poate fi prezis cu siguranţă, sau cel puţin nu poate fi încadrat într'o anumite normă, întrucât unele regiuni sau anotimpuri ploioase formează o excepţie a regulei.

Primăvară...

Totuş, se poate admite cu siguranţă că ploaia de dimineaţă nu durează multă vreme.

Dimpotrivă, dacă începe să plouă la amiazi, nu mai putem conta pe o îmbunătăţire a vremei în aceeaşi zi.

Ploaia, care începe abia seara, continuă în general şi în ziua următoare.

ROUA

Până acum s'a acordat prea puţină importanţă rouei. Şi aceasta, pe nedrept, căci şi ea ne permite să tragem concluzii preţioase asupra stării timpului.

Astfel, dacă roua apare imediat după apusul soarelui, se poate pronostica pentru a doua zi o vreme frumoasă şi uscată.

Un semn sigur de ploaie apropiată îl constitue căderea rouei sub un cer înourat.

Chiar şi o seară senină şi înstelată, fără rouă, este un indiciu sigur de ploaie.

ANIMALELE CA PROFEŢI AI VREMEI

Vremea poate fi determinată nu numai de către corpurile cereşti şi fenomenele naturale, de care ne-am ocupat mai sus, ci şi prin anumite feluri de a se comporta ale animalelor.

Un exemplu clasic în această privinţă îl avem în cazul broaştei. Dar nu numai broasca, ci aproape toate animalele presimt — întrucât sunt mai apropiate de natură decât oamenii — schimbările vremii şi vestesc aceste presimţiri prin felul lor de a se manifesta.

Orice persoană care cunoaşte aceste apucături ale animalelor, poate trage din ele concluziuni preţioase asupra vremei.

Vânătorii, ciobanii, etc., ştiu foarte bine să tălmăcească manifestările animalelor, manifestări determinate de umezeală mai mare sau mai mică a atmosferei ambiante.

Aşa dar, nu e nevoie să cunoaştem graiul animalelor, ci numai purtările lor, pentru a ne preciza cunoştinţele meteorologice.

Astfel, VREMEA VA FI FRUMOASĂ, atunci când:

Cocoşul cântă disdedimineaţă,

Rândunele sboară sus de tot în văzduh,

Broaştele orăcăe tare de tot,

Păianjenii ţes neîntrerupt şi cu sârguinţă pânzele lor,

Albinele părăsesc de dimineaţă în roi stupurile,

Muştele sboară seara în grupuri mari.

Dimpotrivă, VREMEA VA FI REA, atunci când:

Cocoşul cântă seara des,

Rândunelele sboară jos,

Broaştele nu încep să orăcăe seara, ci încă de cu ziua,

Păianjenii se retrag într'un colţ şi nu-şi ţes pânza lor,

Albinele nu se îndepărtează prea mult de stupuri şi se înapoiază repede.

Muştele sunt foarte insistente.

Măgarii sbiară,

Pisicile se spală neîncetat,

Păsărelele îşi caută mereu penele.

Găinile scormonesc nisipul,

Raţele sunt foarte gălăgioase şi se cufundă necontenit în apă.

Porumbeii stau foarte multă vreme în afară şi se întorc abia târziu.

Avem FURTUNĂ, atunci când:

Animalele, în special caii, câinii şi vacile par chinuite de o nelinişte nervoasă.

Peştii apar foarte des la suprafa apei.

După o expresie populară, ei „înghit" aer.

Şi acum, o concluzie simplă şi practică:

Observaţi cerul şi animalele şi astfel deveniţi foarte uşor „profeţi ai vremei"!

I. S.

Păpușa de ceară

Un om înebunește, la vederea unei păpuși de ceară, care seamănă aidoma cu femeea pe care a iubit-o. Și totuș, autorul nu e perfect convins, că păpușa nu era vie...

AUZI, Belviant? E vorba de un turn medieval, de unul din acele turnuri înspăimântătoare, despre care pomenesc romanele. Are beciuri și ganguri secrete, în care oameni de ceară înfățișează diferite scene medievale. Intr'un cuvânt, dacă ne ducem acolo, o să vedem o mulțime de lucruri groaznice. Trebue să-l vizităm. Cred că o să ne distrăm.

Astea le spunea Ernecourt, un tânăr parisian bogat, către prietenul său Belviant, cu care făcea o călătorie de plăcere prin diferite ținuturi romantice.

Entuziasmul lui însă rămânea fără ecou. Tovarășul lui îl asculta indiferent, fără să dea cuvintelor lui mai multă atenție, de cât dădea listei de mâncăruri a hanului la care trăseseră. Belviant era un tovarăș prea melancolic și Ernecourt se căia acum că-l luase cu el în călătorie.

Ce folos să călătorească cineva, dacă nu poate, prin asta, să se scuture de tainicele lui suferințe? Inclinarea lui Belviant pentru visările melancolice, părea de neînvins.

— Trebue să fi suferit vreo mare dezamăgire în dragoste! Se află la hotarele neurasteniei, spunea deseori despre el Ernecourt, a cărui singură pasiune era mâncarea și băutura bună, și care nu dădea niciun ban pentru chestiile sentimentale.

Iși goli paharul și se întoarse către hangiu, dela care cerea informațiuni despre misteriosul turn.

— Poate să-l viziteze cineva? Dă voie proprietarul?

— Proprietarul lui e un om foarte ciudat, răspunse hangiul. De când a cumpărat acest turn — sunt câteva luni de atunci — s'a smintit cu păpușile de ceară, care se găsesc în beciuri. Se crede chiar că una din aceste păpuși seamănă izbitor cu răposata-i soție. Pare că adoră această păpușe și nu dă voie nimănui să se ducă ca s'o vadă, dacă nu-i și el de față!

— Ce naiba! Gelozie postumă? E cam comic, strigă sarcastic Ernecourt.

Pe urmă, întorcându-se către prietenul său, zise:

— Așadar, Belviant, n'o să pierdem acest prilej. O să ne ducem în turn.

— Cum vrei! răspunse cu indiferență celălalt.

— Și la ce oră poate fi vizitat? mai întrebă Ernecourt pe hangiu.

— In fiecare zi, la ora trei. D-l Raouzan primește în persoană pe vizitatori...

Nu-și isprăvi fraza. Când auzi numele proprietarului turnului, tăcutul Belviant tresări, ochii îi străfulgerau și întrebă cu glas răgușit:

— Cum ai spus că-l cheamă? Raouzan?

— Da, Raouzan. Nu cumva îl cunoașteți? întrebă hangiul.

Intre timp însă, Belviant își recăpătase stăpânirea de sine și răspunse:

— Nu, nu-l cunosc deloc. Și mă mir eu însumi de ce numele lui mi-a făcut atâta impresie.

După câteva secunde se întoarse către Ernecourt și-i zise:

— Haide, ai terminat? Nu trebue să scăpăm ocazia... Trebue să vizităm turnul...

— Măi, măi! se miră prietenul său. Curios lucru! Adineaori păreai cu totul indiferent la câte îți spuneam despre el și acum, deodată, a început să te intereseze...

* * *

Hangiul nu exagerase. Proprietarul turnului, Raouzan, era un om ciudat, misterios, posac — lucru care impresionă atât pe Ernecourt cât și pe Belviant, cari se găsiau, și ei, în după amiaza aceea, în grupul celorlalți turiști cari vroiau să viziteze turnul.

Raouzan tăcut, călăuzia grupul vizitatorilor, precedându-i cu doi-trei metri. De câteori ajungea la vreuna din curiozitățile turnului, se opria tăcut, așteptând să i se pună diferite întrebări, la care răspundea prin monosilabe.

Belviant nu arăta interes pentru niciuna din curiozitățile turnului, și nici pentru explicațiile lui Raouzan. In timpul vizitării diferitelor încăperi ale turnului, Belviant, pe jumătate ascuns în ultimul rând al vizitatorilor, își avea ochii pironiți de Raouzan, Totuș, chipul lui nu arăta indiferență, ci dimpotrivă, o nerăbdare înfrigurată.

La urmă, coborîră în beciurile turnului, pe care le descrisese atât de viu hangiul. Cu un glas surd și monoton, care obosia și enerva pe ascultători, Raouzan începu să povestească episoadele tragice care — după cum spunea legenda — se petrecuseră în acele beciuri. Dar această istorisire nu mișcă pe turiști. La asta contribuia și faptul că beciurile erau luminate de zeci de becuri electrice. Unii din vizitatori lăsară să le scape gesturi de dezamăgire, iar alții chiar scoteau diferite exclamații ironice.

Atunci Raouzan conduse pe turiști printr'un gang, care nu era aproape deloc luminat.

Numai la capătul lui se zăria o rază de lumină, care abia ajungea să nu rămână gangul cufundat într'un întuneric complet.

Când ajunse la capăt, Raouzan se opri fără să rostească niciun cuvânt, ca să nu slăbească puternica impresie a vizitatorilor.

Gratii groase de fier, înfipte adânc și solid în lespezile gangului și cari ajungeau până la boltă, despărțiau pe vizitatori de scena care li se înfățișa.

Era un tablou groaznic, sinistru, înfiorător. Indărătul gratiilor se vedeau, în semi-întuneric, câteva figuri omenești de ceară.

Ele reprezentau călăi din evul mediu, așezați în jurul unei femei legată de mâini și de picioare, pe un instrument medieval de tortură.

Această femee însă, făcea impresia că nu era de ceară, ci vie! Vizitatorii credeau că-i văd nervii și arterele svâcnind, ochii mișcându-se și pieptul ridicându-se și lăsându-se gâfâitor.

Toți turiștii își ațintiră privirile asupra ei cu curiozitate, groază și compătimire.

Raouzan zise atunci cu glasul lui monoton, care însă, de data asta, avea ceva care te îngheța:

— Aceasta e soția baronului de Chablier, care după ce a trădat credința conjugală, a îndurat aci, în beciul acesta, în locul pe care-l vedeți, cele mai grozave chinuri, ca să mărturisească numele complicelui ei. Cu toate acestea însă, n'a vrut să mărturisească. Scena asta s'a petrecut la 13 Mai 1592, întocmai așa cum o vedeți în momentul acesta...

Cu aceste cuvinte se opri.

In clipa aceea însă se auzi un strigăt îngrozitor, al cărui ecou răsuna sinistru dela un capăt până la celălalt al gangului :

— Berthe! Berthe!...

Galben ca un mort, cu ochii holbați, tremurând din tot trupul, Belviant se repezise cu furie asupra gratiilor de fier, apucându-le și sgâlțâindu-le cu o putere supraomenească, fără să izbutească a le clinti.

Toți spectatorii credeau că văd trupul și gâtul torturatei încordându-se, cașicând nenorocita ar fi vrut să-și ridice capul.

La un moment dat, Belviant dădu drumul gratiilor de fier și se aruncă asupra lui Raouzan. Il apucă de gât mugind și făcând spume la gură.

— Ticălosule! Bestie! Călăule! Știam bine că e vie!...

Urmă o învălmășeală grozavă. Ernecourt și câțiva din vizitatori alergară ca să-l scape pe Raouzan. Acesta, îndată ce izbuti să scape din strânsoarea supraomenească a mâinilor lui Belviant, dispăru, stingând totodată luminile beciurilor și gangurilor.

Intretimp, câțiva servitori veniră în fugă și puseră mâna pe Belviant, care spumega și striga:

— Jandarmii!... Chemați jandarmii! Vă spun că e vie, că o chinuește de ani de zile, fiindcă mă iubia pe mine!...

* * *

După câteva ore, Ernecourt, care se întorsese la han, povestia hangiului și celorlalți curioși:

— A trebuit să-l legăm! A înebunit subit, sărmanul, devenise furios! Bietul băiat! Intotdeauna îl bănuiam că putea să-și piardă mințile! Ce face dragostea, bat-o focul s'o bată! Iubia pe soția lui Raouzan, de care acesta l-a despărțit pe neașteptate. Pe urmă, Belviant află că ea a murit. Coincidența că Raouzan e proprietarul turnului și că păpușa aceea de ceară seamănă cu moarta, i-a luat mințile. Iși închipuise, nenorocitul că vedea femeea a cărei moarte l-a făcut inconsolabil. Inchipuiți-vă că Raouzan, căruia i se făcuse milă de el, l-a adus la beciu ca să vadă păpușa aceea și să se convingă că-i de ceară. Și totuș nici asta nu l-a potolit. Continuă să-l înjure pe Raouzan și să-l acuze că a înlocuit pe adevărata femee cu una de ceară, pe care ar fi avut-o pregătită undeva acolo, jos, pentru orice eventualitate.

Ernecourt ezită puțin și pe urmă zise gânditor:

— Și totuș și noi ceilalți am crezut că vedeam... da, că vedeam femeea aceea mișcându-se, am crezut că era vie... O! dacă ar fi așa, ar fi grozav. Deaceea prefer să cred că Belviant a înebunit !

Și Ernecourt îngriji conștiincios ca prietenul său să fie închis la un ospiciu de nebuni și nu se mai interesă de nenorocita care se chinuia în beciurile turnului...

Trad. de CONST. GALITZA

Inteligenţa se moşteneşte sau se formează?

Ultimele cercetări ale laboratoarelor americane, tind să stabilească dacă inteligenţa umană se moşteneşte, sau dacă se formează în mediul înconjurător.

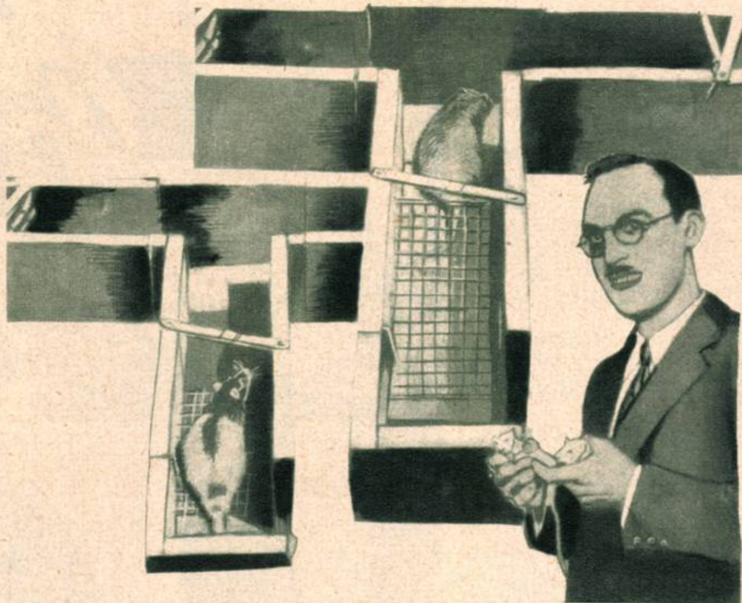
INTELIGENŢA unui individ depinde de ereditate, sau de mediul în care se desvoltă ?

Dacă fiul unei perechi de oameni de o inteligenţă superioară ar fi separat de părinţii săi, imediat după naştere şi plasat într'un cerc de oameni stupizi, unde ar creşte fără vre-o educaţie deosebită, ar mai manifesta el inteligenţa, prin care se caracterizau cei cari i-au dat viaţă? Dar dacă progenitura unor oameni proşti va fi dată imediat după naştere unei perechi de oameni inteligenţi va continua oare prostia să stigmatizeze acţiunile acestui transplantat?

Un grup de filozofi au propus în zilele vechiei Grecii, unui oarecare potentat, să separe vre-o sută de copii de părinţii lor, la câteva luni după naştere şi să le dea o educaţie egală, dar foarte îngrijită, pentru a determina mai apoi ce anume joacă un rol hotăritor în formarea unui caracter: ereditatea sau mediul?

Experienţa aceasta nu s'a realizat, dar savanţii speră totuş să poată face ceva pentru a răspunde acestei întrebări, pe care omul şi-o pune de secole.

Biologul E. C. Tolman dela universitatea din California a întreprins în această direcţie o interesantă experienţă, asupra unor şoareci. Ideea de bază a acestei experienţe este aceeaş, care a determinat sute de savanţi să studieze gemenii umani, genealogiile geniilor şi pe ale indivizilor de o remarcabilă forţă intelectuală, precum şi multe alte manifestări, din care să se poată face deducţii asupra eredităţilor de natură spirituală.

Experienţele cu şoarecii, in laborator.

Acum câţiva ani, marele expert în această materie, Sir Francis Galton, a crezut la un moment dat că deslegase problema, adunând genealogiile unui mare număr de oameni de geniu, cari după părerea lui, dovediau că inteligenţa continuă să apară în aceste familii, generaţii dearândul.

Totuş, înaintea acestei teorii a eredităţii, se ridică cei cari susţin efectele ambianţei asupra individului, arătând că anumite calităţi intelectuale nu se transmit numai prin naştere, ci se datoresc mai cu seamă educaţiei şi exemplelor ce impresionează copilul în primii ani de conştienţă.

Profesorul Tolman a început experienţa mai sus arătată, acum vre-o zece ani, iar prof. Tryon a continuat-o şi a extins-o. S'a luat la început o grupă amestecată de şoareci şi s'au ales tocmai aceste animale, pentrucă sunt singurele care se simt bine într'o cuşcă de laborator şi pentrucă se ştia că sunt adesea susceptibile de o considerabilă inteligenţă, ceeace permite să distingi un şoarece super-inteligent de un şoarece prost.

Alegerea s'a justificat curând, întrucât profesorul Tryon a obţinut în decurs de numai opt generaţii, două familii distincte de şoareci; una din ele compusă din animale super-inteligente cum ar fi o comunitate de genii umane, iar cealaltă, din şoareci extrem de proşti.

Procedeul e cât se poate de simplu. Primii şoareci au fost separaţi pe două grupe, printr'o experienţă de „măsură a inteligenţei". Generaţia următoare a luat naştere din împerechieri făcute înăuntrul fiecăreia din aceste grupe, iar progenitura a fost şi ea împărţită la rândul ei, tot după gradul de inteligenţă. Experimentatorul a reţinut apoi o parte din pui, cari ajungând la maturitate, au fost împerechiaţi ca şi părinţii lor: proşti cu proşti şi inteligenţi cu inteligenţi.

Procedeul acesta s'a continuat opt generaţii la rând. In momentul de faţă una din grupele de şoareci are opt serii de strămoşi de o inteligenţă ce depăşeşte mijlocia, iar cealaltă, are un acelaş număr de ascendenţi de o inteligenţă sub-mijlocie. In primul grup, inteligenţa medie a sporit mereu, pe când în cel de al doilea, această medie a scăzut în aceeaş măsură.

Inteligenţa şoarecilor nu poate fi măsurată prin examene cu lucrări scrise şi dizertaţii. D-rul Tryon a găsit mijlocul de a estima, utilizând un mic labirint de coridoare, pe care şoarecii

trebue să le străbată spre a ajunge la porția zilnică de mâncare.

Intrând în acest labirint, șoarecele ajunge mai întâiu la un fel de etaj, în formă de „T" asemeni unui colț, unde o stradă lăturalnică dă într'un bulevard. Șoarecele are de ales aci între două căi. Una e o alee închisă, iar cealaltă duce la o altă secțiune, tot în formă de „T" unde șoarecele are iar de ales între calea bună și cea închisă. In total sunt șaptesprezece coridoare de acest soiu, fiecare din ele silind animalul să facă o alegere între două drumuri. Intocmai ca omul, șoarecele face o serie de greșeli, la prima încercare de a se descurca din acest labirint, dar dacă e inteligent, învață repede adevăratul drum și-l ține minte.

După repetate experiențe cu aceste mici labirinturi, psichologii au ajuns la convingerea că repeziciunea cu care șoarecele învață drumul adevărat și tenacitatea cu care reține acest drum dela o încercare a labirintului la alta, constitue un mijloc rezonabil de măsurare a inteligenței animalului. Profesorul Tryon cel puțin, a constatat că șoareci săi rezultați din cele opt generații de șoareci-genii, și-au găsit drumul pe coridoarele labirintului cu mult mai repede, decât cei rezultați din cele opt generații de mediocrități.

Dar nici acest profesor experimentator și nici alți savanți interesați în această direcție, n'ar putea spune dacă această diferență între cele două familii va persista, dacă va spori sau dacă nu cumva, va dispărea, odată cu acumularea mai multor generații. Deasemeni, nu se știe ce se va întâmpla atunci când șoareci-genii se vor fi împerechiat cu șoareci din specia celor proști: încrucișări foarte frecvente în rasa umană.

Până una alta, sociologii și persoanele pe care le preocupă o modalitate de a produce oameni mai inteligenți sau de a preveni cel puțin nașterea atâtor indivizi stupizi și cretini, pot trage din experiența celor două familii de șoareci concluzia, că o ereditate controlată poate avea efecte similare asupra omenirei și că mijlocul de a obținea copii inteligenți ar fi, să se contracteze căsătorii numai între oameni inteligenți. Indivizii prost dotați intelectualicește, pe de altă parte, n'ar trebui să se căsătorească deloc, sau ar trebui să-și aleagă soții de o inteligență cu mult superioară.

Dar dacă e să admitem că ereditatea e factorul de căpetenie în determinarea formei pe care o ia substanța spirituală a individului, vedem ridicându-ni-se înainte o sumedenie de contradicții, pe care savanții trebue să le explice, dacă e ca teoria să rămână în picioare. Există astfel cazurile la sute de persoane inteligente, cu copii de o intelectualitate foarte redusă și apoi, ivirea atâtor genii, în sânul unor familii ai căror membri nu mai dăduseră nici odată până atunci, semnele unei inteligențe excepționale.

Un astfel de fenomen a fost *William Shakespeare*, cel mai mare geniu al tuturor timpurilor, părinții săi fuseseră oameni de o intelectualitate cu totul mediocră, frații și surorile sale nu s'au reliefat prin nimic și ceeace-i mai interesant, geniul lui n'a fost moștenit de niciunul din descendenții săi.

Strălucita intelectualitate a faimosului *conte* englez de *Chatham*, cunoscut în istoria Angliei sub numele de *Pitt cel Mare*, s'a intensificat în fiul său *William*. Ambii au fost primi miniștri ai Angliei, în cursul ultimei jumătăți a secolului al 18-lea. Fiul a dobândit o mare parte din cunoștiințele sale politice pe cale educativă dela tatăl său, dar e mai mult decât evident că spiritul și abilitatea ii fuseseră transmise direct, prin ereditate.

Un alt caz, care ilustrează incertitudinea acestei teorii a ereditații este acela al familiei Vanderbilt.

Bătrânul comandor *Cornelius Vanderbilt*, născut în anul 1794, strânge o mare avere. Mama sa e de origini foarte modeste și totalmente lipsită de cultură, dar se remarcă printr'o putere de caracter puțin obicinuită. Dintre toți copiii lui Cornelius Vanderbilt, unul singur, anume *William*, pare a-i fi moștenit inteligența și după el, scânteia geniului dispare cu totul din familia aceasta a cărei avere e topită de ultimul descendent, *Reginald Vanderbilt*, un cretin desăvârșit, care moare lăsând în urmă-i o sumedenie de datorii.

Oricât de greu de explicat ar părea toate aceste fenomene, biologii cari susțin ereditatea geniului, au un răspuns pentru fiecare contradicție.

Transmiterea inteligenței — spun ei — dela părinți la copii, prin naștere, nu se face întotdeauna cu perfecția matematică a unei lucrări de laborator, Chiar în progenitura șoarecilor inteligenți, apar când și când indivizi proști, cari sunt pur și simplu scoși din grup și întrebuințați în alte experiențe.

Tot astfel se întâmplă și printre oameni, ca un copil din părinți inteligenți să iasă slab dotat intelectualicește. Dar concluzia care se poate trage atât din experiența șoarecilor cât și din cea a oamenilor este că progenitura părinților inteligenți trebue să posede inteligența medie a zămislitorilor săi.

O altă piedică ce se pune realizării fenomenului de ereditate intelectuală, constă în faptul că tatăl și mama pot fi de mentalități și inteligențe absolut diferite.

In momentul de față, experiența savantului californian nu ne poate indica ce ar rezulta din aceste căsătorii mixte. S'au proectat însă împerechieri de șoareci-genii cu șoareci proști, pentru a se răspunde mai precis și la această întrebare. A

BEAU BRUMMEL

— ANECDOTE DIN VIAȚA ARBITRULUI ELEGANȚEI —

„Frumosul Brummel", arbitrul eleganței în Anglia, în secolul trecut a intrat în istorie. Extrem de interesant este însă anecdoticul vieții lui, din care dăm o parte mai jos.

GEORGE BRYAN BRUMMELL a fost, după cum se știe, cel mai mare și cel mai faimos „dandy" al secolului trecut, omul care a ridicat moda și eleganța la adevărată artă, și care, prin felul cum își aranja cravata, entuziasma la culme pe Alfred de Musset și o făcea pe d-na de Staël să viseze săptămâni întregi.

Anecdotele din viața lui sunt nenumărate.

Brummell, care era un tânăr de o frumusețe extraordinară, avea un singur țel în viață: să se impună prin eleganța lui. Și a isbutit. Studiase bine psihologia societății din epoca lui.

John Barrymoore, arbitrul eleganței la Hollywood, poartă titlul de „Beau Brummell", *din vremea când a interpretat rolul principal, în filmul cu acelaș nume. Iar specialiștii afirmă că nu desminte deloc nici eleganța, nici sarcasmul personajului, pe care l-a interpretat atât de magistral.*

— Dacă aș înceta, spune el, să măsor disprețuitor, din creștet până'n talpă, pe marchizi și dacă aș înceta să tratez ca pe niște imbecili pe prinții de sânge regal, m'aș osândi singur la uitare deplină. Lumea e stupidă, iar eu caut să mă folosesc cât pot mai mult de stupiditatea ei.

Pentru asta risipia în dreapta și'n stânga sarcasme, insulte și dispreț. Cu cât el îi disprețuia mai mult pe ceilalți, cu atât aceștia îl stimau și-l lingușiau mai mult.

Odată ducele de Bedford își făcuse un palton și, înainte de a-l îmbrăca, ceru părerea lui Brummell.

— Cum vi se pare paltonul meu? întrebă el.

Acesta îl luă în mână, îi pipăi cu vârful degetelor și zise disprețuitor:

— Această vechitură o numiți dv. palton, duce?

Altădată, unui lord elegant, care încălțase ghete noui, Brummell îi zise disprețuitor:

— Cum numiți, milord, aceste obiecte pe cari le purtați în picioare, fiindcă nu-mi închipui că ar putea fi ghete!...

Un bancher milionar îl pofti la masă.

— Primesc să viu, zise Brummell, dar cu condiția să nu afle nimeni!

Numai regele Angliei, George al IV-lea, cu care era în strânse relațiuni de prietenie, avea dreptul să fie de față atunci când Brummell își făcea toaleta. Nimeni altul n'a isbutit vreodată să afle tainele faimosului dandy.

Odată, un lord elegant îi spune:

— Vă rog fierbinte, d-le Brummell, dați-mi rețeta lacului cu care vă lustruiți încălțămintea.

La care, Brummell răspunse grav:

— O lustruesc cu spumă de șampanie.

Altuia, care-l ruga să-i dea adresa coaforului său, Brummell îi spuse:

— Am trei coafori: unul pentru tâmple, altul pentru părul depe frunte și al treilea pentru coadă.

Când Brummell își isprăvia toaleta, apărea în pragul ușii din anticameră și stătea acolo nemișcat ca un idol, pentruca admiratorii lui, cari îl așteptau să-l ia apoi în primire și să-l conducă la vreo serată, unde apariția lui provoca o vie senzație. La serată, Brummell se învârtia de colo până colo, rece, flegmatic și sarcastic, pe urmă, la un moment dat, pleca pe neașteptate, fără să salute pe nimeni.

Lordul Byron, oridecâteori se discuta despre Brummell, vorbia despre acesta cu ură și admirație.

Cel mai fanatic admirator al lui Brummell era prințul de Wales, care încerca mereu să-l imite, atât în felul cum se îmbrăca, cât și în manierele lui.

In 1811 însă, prințul se certă pentru o bună bucată de vreme cu Brummell. Și de atunci, avură loc multe incidente între ei.

Intr'o zi, Brummell ieșise la plimbare cu un prieten. La un colț de stradă se încrucișară cu prințul de Wales, care opri pe însoțitorul faimosului dandy și intră în vorbă cu el, făcându-se că nu-l vede pe Brummell. Atunci acesta, întorcându-se către însoțitorul său, îl întrebă tare, astfel încât să fie auzit de către toți cei cari urmăriau scena, arătând pe prinț:

— Cine e acest țărănoi?

Altădată, se ducea la o expoziție de pictură. In clipa în care era să intre, apăru și prințul de Wales. Cei doi bărbați se prefăcură să nu se vădă. Sentinela, care era așezată la intrare, îndată ce-l văzu pe prinț, salută prezentându-și arma. Atunci Brummell răspunse la salutul soldatului, cașicând acesta l-ar fi salutat pe el, și, mândru, călcând apăsat, trecu întâiul...

Trad. de C. G.

Stânga: *Unicul rest care a rămas din uriaşul dirijabil „Akron", care s'a prăbuşit în Atlantic;* sus: *Inginerul englez Macdonald, care a fost condamnat la 2 ani închisoare, de justiţia sovietică, pentru sabotaj şi spionaj;* dreapta: *Inginerul englez Thornton, care a fost condamnat în acelaş proces, la trei ani închisoare;* Jos: *Cu ocazia inaugurării monumentului lui Carl Benz, la Mannheim, în Germania, s'a organizat un cortegiu de automobile vechi, care a parcurs străzile oraşului;* dreapta în medalion: *D-na Roosevelt, soţia preşedintelui Statelor Unite, distrându-şi nepoţelele în parcul Casei Albe din Washington;* mijloc, jos: *Secretarul de Stat al marinei americane, felicită pe cei trei supravieţuitori ai catastrofei dirijabilului „Akron". (Al patrulea salvat, a murit în urma rănilor pe care le-a căpătat).*

Actualități

Sus: *Aviatorul italian Angello, care a bătut recordul mondial de viteză cu 682 km.-oră, cu un hidro-avion, este felicitat călduros de camarazi; jos: După o veche tradiție engleză, doi aghiotanți ai regelui Angliei împart ajutoare săracilor, înainte de Paști, în Westminster-Abbey din Londra. Unul din ei aduce banii pe o tavă.*

MODA ZILEI

Imprimé-urile, declarate moarte de atâtea ori, şi-au făcut iar apariţia, ca în fiecare an, în desene noui, ispititoare, şi se pare că nu vor mai putea fi înlăturate niciodată din garderoba femeilor.

Sunt într'adevăr practice, elegante la orice oră a zilei, pentru orice ocazie, uşoare şi plăcute în căldurile cele mai mari. Pentru rochiile de după amiază şi bluze vom alege ţesăturile imprimate pe crêpe de chine. Arătăm în desenele de mai jos o bluză de imprimé écossaise în bleu-marin şi alb, cu carouri corail. Alături, o rochie cu desenul de frunze albe şi negre, pe fond albastru, care se poartă cu un mantou negru.

A treia rochie este dintr'un imprimat special,—reuşit,—

imprimeurile

de frunze negre și flori roz, pe un fond foarte delicat, gris. Pentru seară ni se propun mousseline-uri vaporoase, pe fond închis sau deschis cu flori mari și mici, de multe ori foarte apropiate de natural, altă dată adevărate flori din basme, exotice și ireale.

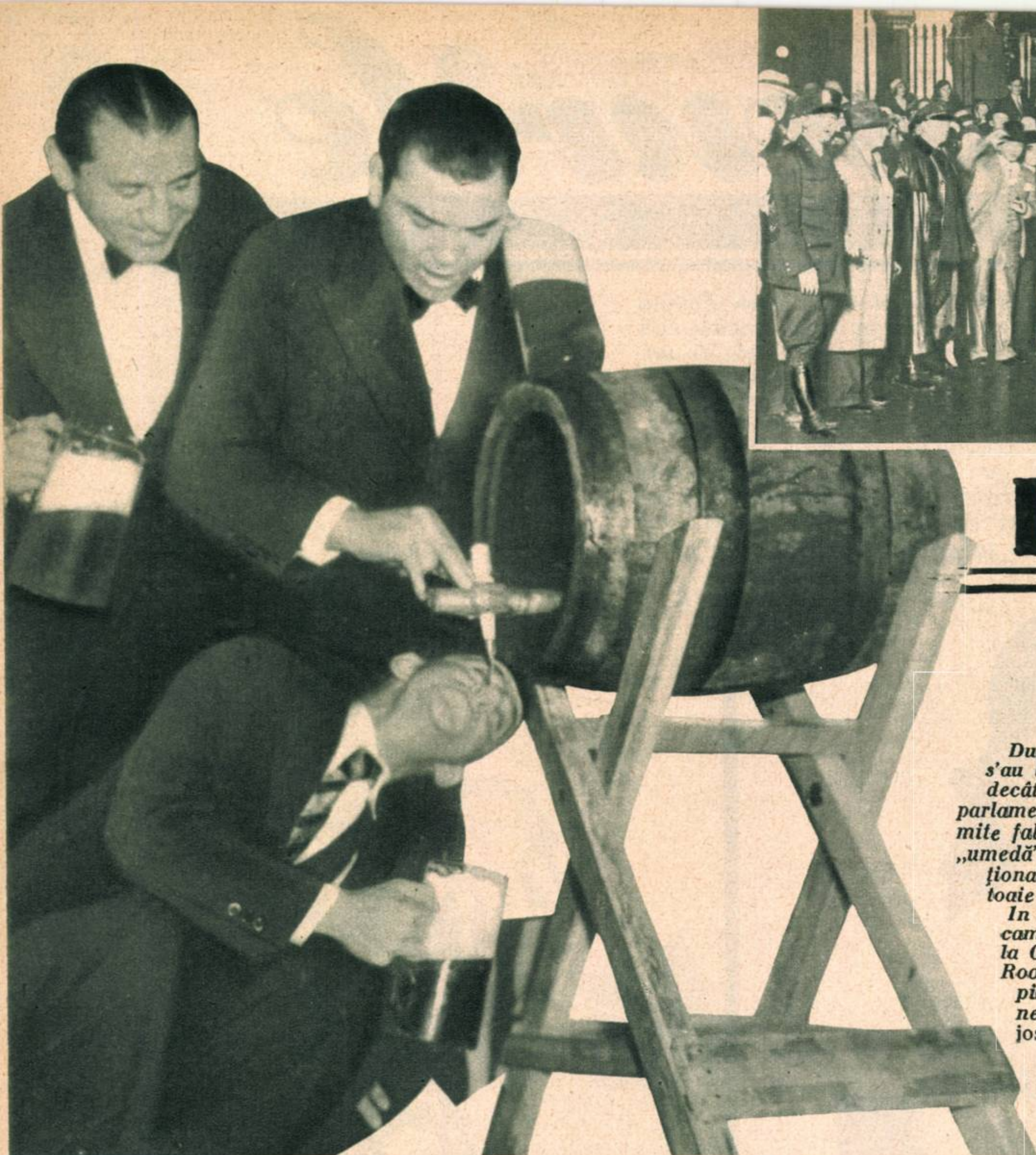
Vă arătăm aci o astfel de rochie, alături de fotografia frumoasei Joan Crawford, în ultima încercare a modei transatlantice, organdy alb, vărgat cu roșu, cu o pelerină de organdy alb.

Se vorbește de o nouă țesătură. pe care ne-o pregătesc marii croitori, pentru rochiile de seară estivale: mousseline-ul ciré, care va fi cu siguranță de un efect extrem de elegant vara aceasta, la casinourile stațiunilor balneare, sau la garden-party-uri, ce ni le oferă viața mondenă a capitalei.

E.

Insfârşit regim umed în America

După mulţi ani de regim sec, — în care timp s'au băut în Statele-Unite mai multe alcooluri decât oricând, desigur, prin contrabandă, — parlamentul american a votat o lege, care permite fabricarea şi vânzarea berei. Prima noapte „umedă" s'a transformat într'un fel de orgie naţională, consumându-se câteva milioane de butoaie de bere, până în zorii zilei.

In fotografia din dreapta sus, *vedem un autocamion care a adus primul transport de bere la Casa Albă din Washington, preşedintelui Roosevelt;* stânga: *Jack Dempsey, fostul campion mondial de box, inaugurând „stagiunea de bere" într'un local din New-York;* jos: *entuziasmul popular într'o berărie din Chicago. Acest oraş a fost până mai ieri reşedinţa celor mai faimoşi contradandişti de alcool. Cu noua lege, aceştia vor trebui să-şi închee activitatea.*

Ultimul GONG

O sinucidere ciudată, într'un castel din Anglia. Un detectiv care apare la momentul oportun, dovedeşte că în realitate e vorba de o crimă şi în decurs de două ore descoperă pe criminal.

JOAN ASHBY ieşi din camera ei şi rămase un moment pe coridor, înaintea uşei. Făcuse tocmai o jumătate de întorsătură, ca şi cum ar fi vrut să intre iar în iatacul său, când de jos, dela parter, se auzi ceeace părea să fie un sunet de gong.

Imediat Joan începu să alerge şi graba ei era atât de mare, încât ajungând în capul scării se lovi de un tânăr care venia din direcţia opusă.

— „Hallo, Joan! Ce-i graba asta?"

— „Iartă-mă Harry. Nu te-am văzut."

— „Asta am observat eu", zise Harry Dalehouse atins. „Dar pentru ce fugi aşa?"

— „Am auzit gongul".

— „Ei bine, dar e abia primul."

— „Nu, e al doilea."

— „Ba primul".

— Ba al doilea".

Tot contrazicându-se astfel, coborîră scările şi ajunseră în hall unde valetul, pusese bagheta gongului la loc şi înainta spre ei, grav şi demn.

— „E al doilea", insistă Joan. „Sunt sigură. Uită-te la ceas".

Harry Dalehouse îşi ridică ochii asupra vechei pendule de pe peretele din faţa lor.

— „Opt şi douăsprezece minute" spuse el, „Joan, cred că ai dreptate, dar eu n'am auzit primul gong. Digby se adresă valetului. Al câtelea gong a fost acesta?

— „Primul, Sir", zise Digby.

— „La opt şi douăsprezece minute? Digby, cineva are să iasă concediat din afacere asta.

Un zâmbet abia perceptibil apăru pe figura valetului.

— „Cina se serveşte astă seară cu zece minute mai târziu, domnule. Aceasta din ordinul stăpânului".

— „De necrezut!" strigă Harry Dalehouse. „Ţştttt! Pe cuvântul meu! Astăzi, totul merge anapoda! Ce-a păţit venerabilul meu unchiu?"

— „Trenul de şapte a sosit cu o jumătate de oră întârziere, şi cum...

In clipa aceea se auzi o detunătură şi fraza valetului rămase neisprăvită.

— „Ce să fie asta..." zise Harry. „Semăna a împuşcătură".

Un bărbat elegant şi oacheş, de vreo treizeci şi cinci de ani, ieşi din salonul care se afla în stânga.

— „Ce-a fost asta?", întrebă şi el. „Par'c'ar fi fost o împuşcătură".

— „Probabil că a plesnit vre o cameră de automobil", zise valetul, şoseaua trece chiar pe lângă casă şi ferestrele de sus sunt toate deschise".

— „Poate", zise Joan pe gânduri. „Dar sgomotul ar fi trebuit să vină din partea aceea" şi întinse o mână spre dreapta. „Pe când mie mi s'a părut că a venit de dincoace" şi arătă spre stânga.

Noul venit dădu din cap.

— „Ba eu cred că a venit dinspre birou. Am alergat încoace tocmai pentrucă am crezut că sgomotul venia din direcţia aceea", zise el arătând cu capul înainte, spre locul unde se afla gongul şi uşa principală.

... îl găsiră răsturnat în fotoliu"...

— „Est, Vest şi Sud, ei?"' zise atunci Harry ironic. „Ei bine, Keene, eu am să completez: susţin Nordul, întrucât mi s'a părut că detunătura a venit dinapoia noastră. Şi ştiu şi ce a fost. Un dop de şampanie. Ei, Digby."

— „Nu, domnule. Astă seară se vor servi Xeres, vin de Burgundia şi vin de Rin".

— „Păcat", zise Harry. „Optimism nefondat. Se mai oferă vreo soluţie?"

— „Ei bine, rămâne asasinatul", zise Geoffrey Keene, zâmbind. „Te rog să mă ierţi, Miss Ashby".

— „O, numai un fior", zise Joan. „Nu-i nimic".

— "Un omor... bună idee!" zise Harry. „Dar nu se aud vaiete... nu se vede sânge. Mă tem că soluţia aceasta va trebui abandonată.

— „Drept e că pentru aşa ceva domneşte prea multă linişte", recunoscu celălalt. „Dar asta-i presupunerea mea şi pe urmă, detunătura s'a produs atât de aproape. Haidem în salon".

— „Mulţumescu-ţi ţie, Doamne, că n'am întârziat", zise Joan, „am tras o goană de împuşcare pe scări în jos, crezând că auzisem ultimul gong".

Râzând, tineri intrară în salonul cel mare, unde-i aşteptau cocktailurile.

Şi acum, câteva cuvinte pentru explicarea acestui excesiv respect faţă de punctualitate.

Lytcham Close era una din cele mai faimoase şi mai vechi case din Anglia.

Stăpânul ei, Hubert Lytcham Roche, era ultimul vlăstar al unei vechi familii şi rudele sale erau de părere că ar fi trebuit să fie internat într'un ospiciu. Dar abstracţie făcând de exageraţiile obicinuite la prieteni şi rude, ceva tot rămânea adevărat. Hubert Lytcham Roche era foarte excentric. Deşi muzicant de o extremă sensibilitate, omul acesta era de o nervozitate excesivă şi mergea cu încrederea în importanţa sa până la anormal. Cei cari veniau la el, trebuiau să-i respecte maniile sau invitaţia nu se mai repeta niciodată. Una din aceste manii era muzica. Când cânta oaspeţilor, cum adesea făcea serile, trebuia să domnească o linişte absolută. Un comentariu şoptit, fâşâitul unei rochii, o mişcare cât de mică... şi bătrânul se întorcea furios, mustra pe vinovat şi amin, nefericitul oaspe era exclus pentru totdeauna de pe lista invitaţilor dela Lytcham Close! O altă condiţie era absoluta punctualitate la cină. Gustarea de dimineaţă era un moft, ai fi putut veni şi la amiază, dacă ai fi vrut. Dejunul era deasemeni o masă simplă de cărnuri reci şi fructe, dar cina constituia un rit, o festivitate: o pregătia „maître" pe care-l luase de la un mare hotel, tentându-l cu un salariu fabulos! O primă bătaie de gong se auzia la cinci minute după ora opt. La opt şi un sfert se auzea un al doilea gong şi, imediat după aceea, uşa se deschidea larg înaintea oaspeţilor, cari se îndreptau într'o solemnă procesiune spre sala de mâncare. Cel care avea îndrăzneala să-şi întârzie aparaţia după cel de-al doilea gong, era excomunicat, uşile castelului Lytcham Close i se închideau pentru totdeauna.

Aceasta explică neliniştea Joanei Ashby şi uimirea lui Harry Dalehouse, auzind că sacra ceremonie avea să fie întârziată cu zece minute, în seara aceea. Deşi nu era tocmai intim cu unchiul său, vizitele sale la Lytcham Close fuseseră destul de numeroase, pentru a şti cât de neobicinuit era acest eveniment.

Geoffrey Keene, secretarul lui Lytcham Roche, era şi el foarte mirat.

— „Extraordinar", comentă el. „Nu-mi aduc aminte să se mai fi întâmplat aşa ceva aci. Eşti sigur?"

— „Digby a spus aşa".

— „A pomenit ceva de un tren" zise Joan Ashby, „cel puţin aşa mi s'a părut".

— „Ciudat", zise Keene. „Vom vedea noi despre ce e vorba. Dar ştii că e foarte straniu."

Ambii bărbaţi rămaseră un moment tăcuţi, privind fata. Joan Ashby era o creatură încântătoare, cu ochi albaştri, păr auriu şi priviri serafice. Aceasta era prima ei vizită la Lytcham Close, iar invitaţia ei se datora insistenţelor lui Harry.

Uşa se deschise şi Diana Cleves, fiica adoptivă a lui Lytcham Roche intră în cameră.

O graţie diabolică se desprindea din făptura Dianei; gura ei ironică şi ochii negri aveau un farmec, o putere de seducţie ce robia inimile bărbăteşti şi cuceririle acestea păreau a-i face mare plăcere.

— „Bătrânul s'a dat bătut odată" zise ea. „E pentru prima oară că nu e aci, cu ochii la ceas, plimbându-se ca un tigru dela un capăt la celălalt al camerei".

Ambii tineri se grăbiră să-i ofere un cocktail. Ea le surâse cu graţie amândorura — apoi luă paharul din mâna lui Har-

ry. In obrajii oacheşi ai lui Geoffrey Keene apăru un val de sânge. Reuşi totuş să-şi disimuleze repede contrarierea şi un moment mai târziu îl oferi d-nei Lytcham Roche, care tocmai intra. Era o femee înaltă, oacheşă, cu priviri vagi şi purta o rochie formată din falduri flotante de o nuanţă de verde greu de definit. Odată cu ea intrase un bărbat tomnatec, cu un nas asemenea unui cioc de pasăre de pradă şi cu bărbia de un contur bine determinat. Gregory Barling, o figură marcantă în lumea financiară. Făcând parte după mama sa, dintr'o familie aristocrată, întreţinea de vreo câţiva ani relaţii de strânsă prietenie cu Hubert Lytcham Roche.

***

Bum!!!...

Gongul răsună solemn. Când vibraţia lui se stinse, uşa se deschise larg şi Digby anunţă:

— „Doamna e servită.

O expresie de profundă uimire apăru în clipa aceea pe figura valetului — cât era el de stilat. — Era pentru prima dată de când servia el în această casă, ca stăpânul său să lipsească din sufragerie!

Această uimire era împărtăşită de toţi ceilalţi.

— „Extraordinar. Nu zău, nu ştiu ce să fac.....", zise d-na Lytcham cu un râs dezorientat.

Intreaga tradiţie a Lytcham Close-ului fusese răsturnată. Discuţiile încetară,— în atmosferă se simţia tensiunea aşteptării.

Insfârşit uşa se deschise şi oaspeţii răsuflară uşuraţi, dar cel care intră nu era Lytcham Roche. In locul omului robust şi bărbos ca un Viking, apăru în vastul şi somptuosul salon, un bărbat foarte mic de statură, cu figura lunguiaţă şi cu o mustaţă scurtă şi ţepoasă, purtând un costum de seară de o tăietură ireproşabilă.

Noul venit înaintă spre d-na Lytcham Roche cu ochii scânteiând.

— Vă cei iertare Doamnă, mi-e teamă că sunt cu câteva minute în întârziere".

— „A, nu, câtuş de puţin", murmură d-na Lytcham Roche, vag. „Deloc, domnule..." şi se opri.

„Poirot, madame. Hercule Poirot".

Auzi atunci îndărătul lui un „A" şoptit, un fel de exclamaţie înăbuşită şi păru măgulit.

— „Ştiaţi că trebuia să viu?" murmură el amabil. „Nu-i aşa Doamnă? Soţul dvs. trebuie să vă fi spus".

— „A!... A!... da", zise d-na Lytcham Roche cu caracteristica-i nesiguranţă. Presupun că da. Sunt extrem de distrată, domnule Poirot, dar din fericire, îl avem pe Digby, care se îngrijeşte de toate.

— „Trenul meu a suferit o întârziere" zise Poirot. „Un accident pe linie".

— „A!" exclamă atunci Joan. „Pentru asta s'a întârziat cu masa".

Ochii lui sfredelitori se opriră asupra fetei.

— „Asta-i ceva neobicinuit aci — hm?"

— Nu zău, nu-mi pot închipui..." începu d-na Lytcham Roche dar se opri. „Vreau să spun", continuă ea confuză. „E atât de straniu. Hubert niciodată..." Se opri din nou.

Ochii lui Poirot se rotiră repede asupra grupului.

— „D-nul Lytcham Roche n'a coborît încă?"

— „Nu... şi asta e atât de extraordinar...", femeea se uită la Geoffrey Keene.

— „D-nul Lytcham Roche este punctualitatea personificată", explică Keene. „N'a mai întârziat la cină de... dar ce spun, nu ştiu să fi întârziat vreodată.

Pentru un străin, situaţia aceasta ar fi părut ridiculă.

— „Ia stai", zise d-na Lytcham Roche cu aerul unui om care a găsit soluţia unei probleme. „Am să-l sun pe Digby".

Valetul apăru aproape imediat.

— „Digby", zise d-na Lytcham Roche. „Este domnul..." şi ca deobiceiu nu-şi termină fraza. Obicinuit cu felul ei de a vorbi, valetul o înţelese numaidecât şi-i răspunse prompt.

— „D. Lytcham Roche a coborît la opt şi cinci şi s'a dus în birou, doamnă!"

— „A!... Nu crezi... vreau să spun... a auzit gongul?

— „Eu cred că da... gongul se află tocmai lângă uşa biroului.

— „Da, desigur, — desigur — zise d-na Lytcham Roche mai vag decât oricând.

— „Să-i spun că masa e gata?

— „O, mulţumesc, Digby. Da, cred, că da... Nu ştiu zău, zise d-na Lytcham Roche întorcându-se spre oaspeţii săi în vreme ce valetul se retrăgea.

Urmă o pauză.

Apoi Digby reapăru în salon. Respiraţia sa era ceva mai grăbită decât se cere unui valet stilat.

— „Scuzaţi doamnă... uşa biroului este încuiată".

In momentul acela, Hercule Poirot puse stăpânire pe situaţie.

— „Cred", zise el „că ar trebui să mergem imediat în birou" şi porni urmat de toţi ceilalţi, trecând pe lângă scara cea mare şi pe lângă firida în care era agăţat gongul; exact în dreptul acesteia se afla o uşă încuiată.

Bătu în ea, la început uşor, apoi cu o violenţă din ce în ce mai mare, dar nu căpătă nici un răspuns. Se plecă atunci şi-şi lipi ochiul de gaura cheei.

— „Domnilor" zise el, „trebue să spargem această uşă, imediat".

Ca şi mai înainte, nimeni nu-i contestă autoritatea. Geoffrey Keene şi Gregory Barling erau bărbaţii cei mai voinici din adunare. Ei atacară uşa sub indicaţiile lui Poirot. Treaba nu era uşoară. Dar în cele din urmă, uşa cedă înaintea asaltului unit al celor doi bărbaţi.

Oaspeţii rămaseră pe pragul uşei. Vedeau tocmai ceeace se temuseră că aveau să vadă. Inaintea lor se afla fereastra, iar în stânga, între uşă şi fereastră, se afla un birou mare. Şezând, nu la birou ci lateral, lângă acesta, se afla un bărbat, un bărbat foarte voinic, ghemuit pe scaun, cu capul plecat spre genunchi. Sta cu spatele spre ei şi cu faţa spre fereastră, dar poziţia sa spunea multe. Mâna lui dreaptă atârna inertă, iar jos pe covor, în dreptul ei, licăria un mic revolver.

— „Conduceţi afară pe d-na Lytcham Roche şi pe celelalte două domnişoare", zise Poirot lui Gregory Barling. Acesta dădu din cap pentru a arăta că a înţeles şi puse o mână pe braţul amfitrioanei, care se cutremură.

— „S'a împuşcat", murmură ea. „Oribil!" şi se lăsă dusă afară din cameră. Cele două fete o urmară.

Poirot înaintă în cameră, urmat de cei doi tineri.

Ingenunchiă lângă trupul neînsufleţit, recomandându-le să rămâie puţin în urma lui.

Găsi gaura făcută de glonte în tâmpla dreaptă. Proectilul ieşise prin partea opusă şi lovise probabil în trecere o oglindă ce atârna pe peretele stâng, căci aceasta era plesnită. Pe birou era o bucată de hârtie, pe care se afla un singur

cuvânt *„Regret"* în litere tremurate, ezitânde.

Ochii lui Poirot se întoarseră spre uşă.

— „Cheia nu e în broască", zise el. „Aş vrea să ştiu..."

Mâna lui alunecă într'unui din buzunarele mortului.

— „E aici", zise el. „Cel puţin aşa cred. Fii atât de bun şi încearc-o, domnule.

Geoffrey Keene o băgă în broască.

— „Asta-i în regulă".

— „Dar fereastra?"

Harry Dalehouse traversă încăperea.

— „Inchisă".

— „Imi dai voie?" Poirot se ridică repede în picioare şi se apropiă de fereastră. Era o fereastră înaltă franceză. Poirot o deschise şi rămase un minut pe loc, examinând iarba dinaintea ei, apoi o închise.

— „Domnii mei", zise el, „trebue să telefonăm la poliţie. Dar până la venirea acestor domni, nu trebue atins nimic. Moartea s'a produs cel mult acum un sfert de oră.

— „Ştiu", zise Harry Dalehouse. „Am auzit chiar detunătura armei."

— „Cum? Ce înseamnă asta?

Ajutat de Geoffrey Keene, Harry îi explică totul. Pe când îşi isprăvia expunerea, Barling reapăru şi în vreme ce Keene ieşia pentru a telefona, Poirot ceru bancherului o întrevedere de câteva minute.

Intrară într'un salonaş de fumat, în timp ce Digby rămase de pază la uşa biroului, iar Harry Dalehouse se dusese după doamne.

— „Eraţi", după câte am auzit, un prieten intim al d-lui Lytcham Roche, începu Poirot. Asta mă face să mă adresez dvs. în primul rând.

Dacă ar fi fost să urmez eticheta, aş fi vorbit mai întâi cu doamna, dar în momentul de faţă nu prea cred că ar fi practic".

Făcu o pauză.

— „Vedeţi, mă găsesc într'o situaţie foarte delicată. Vă voiu vorbi sincer. Sunt de profesie detectiv particular".

Financiarul zâmbi.

— „Nu era nevoe să mi-o mai spuneţi, domnule Poirot. Numele d-tale e acum o marcă lansată".

— „Domnul e prea amabil", zise Poirot înclinându-se. „Dar să revenim la fapt. Am primit pe adresa mea din Londra o scrisoare de la acest domn Lytcham Roche în care-mi spunea că are motive să se creadă defraudat cu mari sume de bani. Din motive familiare, adăoga el, nu vroia să cheme poliţia, dar mă solicita să anchetez în mod discret cazul. Ei bine, primesc. Viu. Nu chiar atât de repede pe cât doria d. Lytcham Roche — pentrucă mai aveam şi alte afaceri — iar d. Lytcham Roche nu era regele Angliei, deşi părea să creadă aşa ceva".

Barling zâmbi trist.

— „E adevărat că-şi acorda foarte multă importanţă".

— „Exact. Din scrisoarea sa reeşia clar că era un excentric. Nu era nebun, dar era dezechilibrat, *am dreptate?"*

— „Acest ultim gest al lui, o confirmă".

— „O, domnule, dar sinuciderea nu-i întotdeauna actul unui dezechilibrat.

„Hubert nu era un individ normal", zise Barling cu hotărîre. „Avea uneori accese de adevărată turbare, era un maniac în ce priveşte mândria

— *„Aş vrea să vă întreb ceva domnişoară"...*

de rasă şi pe lângă aceasta mai avea o sumedenie de mici excentrităţi. Dar cu toate astea, era un om isteţ".

—„Exact. Destul de isteţ pentru a descoperi că era furat".

Gregory Barling îşi aprinse o ţigară.

— „Se sinucide un om pentru că se vede furat?" întrebă el.

— „După cum spui, domnule. Presupunerea aceasta ar fi ridiculă.

‚Din motive familiare — aceasta era fraza pe care a întrebuinţat-o în scrisoare. Ei bine. d-ta care eşti un om de lume, ştii că tocmai din aceste *motive de familie* — ajunge un om la sinucidere".

— „Crezi?"

— „Aşa pare, cel puţin la prima vedere — ca şi cum acest biet domn ar fi descoperit mai apoi ceva teribil şi i-ar fi fost cu neputinţă să mai trăiască, în urma acestei revelaţii. ar trebue să recunoşti că am o datorie. Sunt angajat — mi s'a dat o însărcinare, şi eu am acceptat-o. Trebue să descopăr care sunt acele „motive familiare" pe care mortul n'a vrut să le desvălue poliţiei aşa că trebue să lucrez repede, să aflu adevărul".

— „Şi când îl vei fi aflat?"

Poirot strânse din umeri şi-şi întinse mâinile.

— „Voiu fi discret şi voiu face ce se va putea."

— „Cred" zise Barling. „Dar mi-e teamă că nu te voi putea ajuta. Hubert nu mi-a împărtăşit niciodată nimic din gândurile lui. Nu ştiu absolut nimic".

— „Ba ceva tot ştii şi anume în privinţa afacerilor sale".

— „A, despre asta da! I-am dat din când în când sfaturi cu privire la unele investiţii. Criza l-a lovit însă şi pe el destul de simţitor, ca pe toată lumea de altfel."

— „Asta înseamnă că d. Lytcham Roche nu s'a ferit de speculaţii?"

— „Nu, desigur că nu; castelul l-a costat o avere şi n'ar fi vândut nici un metru din pământul său. Vroia să-şi sporească veniturile, şi... ei bine...„ bancherul strânse din umeri.

— „Vechia poveste" zise Poirot cu simpatie. „Siguranţa nu se împacă cu marile câştiguri. Dar ia spune-mi domnule, cine ai crede d-ta că ar fi putut să-l fure pe acest nenorocit?"

— „Greu de spus. Ar fi poate administratorul. E venit de curând."

— „Administratorul?"

— „Da, Marshall, căpitanul Marshall. Un bărbat foarte simpatic; şi-a pierdut un braţ în războ. A venit aci acum un an. Dar Hubert îl agreea, după cât ştiu şi avea încredere în el".

— „Dacă acest Căpitan Marshall ar fi fost cel care-l fura, bătrânul n'ar mai fi avut interes să tacă?... nu-i aşa?"

— „M-da."

Ezitarea aceasta nu scăpă însă lui Poirot.

— „ Vorbeşte domnule. Vorbeşte sincer, te rog."

— „S'ar putea să fie o calomnie."

— „Te implor, vorbeşte."

— „Foarte bine, atunci, voi vorbi. Ai observat în salon o fată tânără, foarte nostimă?"

— „Am observat două fete cât se poate de drăguţe."

— „A, da, Miss Ashby. Drăgălaşă. E la prima ei vizită aci. Harry Dalehouse a convins-o pe d-na Lytcham Roche s'o invite. Nu, eu mă refer însă la cea brună, la Diana Cleves.

— „Am remarcat-o" zise Poirot. „Cred că e una din acele femei, care nu pot trece neremarcate".

— „E un mic diavol" isbucni Barling. „S'a jucat cu inimile tuturor bărbaţilor pe cari i-a în-

tâlnit. Se va găsi într'o zi unul care s'o omoare."

Bancherul îşi şterse fruntea cu batista, fără a-şi da seama de intensul interes cu care-l studia celălalt.

— „Şi cine e această tânără fată?.....

— „Fiica adoptivă a lui Lytcham Roche. Când s'a convins că n'avea să dobândească niciodată un copil, a adoptat pe Diana Cleves, care era un fel de vară îndepărtată a sa. Hubert o adora.

— „Desigur că-i cam displăcea ideea unui măritiş?" sugeră Poirot

— „Nu, dacă s'ar fi oprit la cine trebuia."

— „Şi persoana potrivită erai d-ta, domnule?"

Barling tresări şi roşi.

— „N'am spus asta."

— „Ei bine, ştiu, d-ta n'ai spus nimic. Dar aşa era, nu?"

— „E adevărat că m'am îndrăgostit de ea şi Litcham era foarte mulţumit de asta."

— „Dar domnişoara?"

— „Ţi-am spus doar că e o incarnare a diavolului."

— „Inţeleg. Işi are ideile ei în materie de amuzament, aşa-i? Dar ce amestec are aci Căpitanul Marshall?"

— „Ei bine, îl vedea foarte des. Lumea vorbia. Dar poate să nu fie decât... o simplă bârfeală.

Poirot încuviinţă dând din. cap.

— „Dar presupunând că ar fi totuş ceva aci, atunci s'ar explica poate pentru ce a vrut d. Lytcham Roche să procedeze discret."

— „Dar trebue să înţelegi că Marshall nu poate fi bănuit de furt."

— „Foarte bine, foarte bine. S'ar putea însă să fie vorba de un cec falşificat de către cineva din familie. Cine e acest tânăr Dalehouse?"

— „Un nepot."

— „Un moştenitor, desigur?"

— „Fiul unei surori de a bătrânului. De sigur că i-ar putea moşteni numele. Nu mai există nici un Lytcham Roche.

— „Văd".

— „Proprietatea nu va fi însă moştenită de acesta, deşi a trecut întotdeauna din tată în fiu. Am avut convingerea că o va lăsa soţiei sale, pe tot timpul cât aceasta va trăi şi pe urmă, Dianei poate, dacă avea să se căsătorească după dorinţa lui. Vroia ca soţul ei să preia numele familiei.

—„Inţeleg" zise Poirot. „Mi-ai fost de mare folos, domnule. Acum te-aş mai ruga ceva: să-i ceri d-nei Lytcham Roche să-mi acorde câteva minute".

Barling părăsi camera. Hercule netezi pagina unei cărţi care se îndoise, îşi strânse buzele şi murmură: „Cum e proverbul acela? *„Mama gândirii e voinţa"*. Foarte adevărat!"

Mai curând decât s'ar fi aşteptat, uşa se deschise şi D-na Lytcham Roche intră.

— „D. Barling mi-a spus totul" zise ea aşezându-se pe un scaun. „Dar, trebue să evităm cu orice preţ scandalul. Eu cred însă că totul nu e decât destin. Vorbesc de oglindă şi de toate celelalte."

— „Cum — oglinda?"

— „In momentul în care am văzut-o — mi-a părut un simbol. Asupra noastră planează un blestem, cum se întâmplă prea adesea cu familiile vechi. Hubert a fost întotdeauna foarte ciudat şi în ultima vreme era mai bizar decât oricând."

— „Aţi observat asta, doamnă?"

— „A, da! Şi nu m'am mirat când am văzut că şi-a curmat zilele. Ceeace am încercat era groază, nu uimire. Am certitudinea, că totul se datoreşte unei ciudate Nemesis, pentru cine ştie ce păcat făptuit în trecut!"

— „Aşa; n'aţi fost surprinsă când aţi văzut că şi-a luat viaţa?"

Femeea zâmbi blând şi vag.

— „Nu. Aproape că m'am aşteptat la asta. Cât e de ciudată viaţa?!?! Am mereu impresia că nu e decât o iluzie."

— „Pentru mine, doamnă, viaţa e tot atât de reală ca şi masa aceasta" zise Poirot, bătând cu energie în lemn. „Nici mai mult nici mai puţin."

Ea clătină din cap şi murmură:

— „Suntem târîţi de forţe oarbe."

— „Iertaţi-mă dacă vă întreb, madame, dar nu ni se va întâmplă să aveţi nevoie de bani?"

— „Bani?" Ea îl privi ţintă. „Nu mă gândesc niciodată la bani."

— „Se spune că tocmai celor cari nu se gândesc la ei, le trebue mai mult", zise Poirot râzând uşor. Femeea nu răspunse. Ochi ei redeveniseră visători.

— „Vă mulţumesc doamnă" zise el şi întrevederea luă sfârşit.

Poirot sună şi şi Digby apăru.

— „Am să te rog să răspunzi la câteva întrebări" zise Poirot. „Sunt detectiv particular şi am fost chemat de stăpânul d-tale, mai înainte de a fi murit".

— „Un detectiv!" exclamă valetul.

— „Te rog să răspunzi la întrebările mele. Aşi vrea să ştiu dacă împuşcătura..."

Valetul istorisi tot ce ştia.

— „Care va să zică, eraţi patru în hall?"

— „Da, domnule. D. Dalehouse, şi Miss Ashby, iar d. Keene, venia dinspre salon.

— „Unde erau ceilalţi".

— „D-na Lytcham Roche şi d. Barling au coborît mai târziu".

— „Dar d-ra Cleves?"

— „Cred că d-ra Cleves era în camera ei."

Poirot mai puse alte câteva întrebări, apoi concediă pe valet, cu ordinul de a chema pe d-ra Cleves.

Ea veni imediat şi detectivul o studiă atent, în lumina revelaţiilor lui Barling. Era cu adevărat frumoasă în rochia ei de satin albă, cu un boboc de trandafir pe umărul stâng.

El îi expune împrejurările care-l aduseseră la Lytcham Close, scrutând-o cu ochi de Argus, dar fata nu arată decât ceea ce părea să fie o veritabilă uimire. Vorbi de Marshall cu indiferenţă, arătând că-l aprecia şi numai când i se pomeni de Barling, îşi pierdu calmul.

— „Omul acela e un excroc!" exclamă ea. „I-am spus-o eu bătrânului, dar nu vroia să mă asculte — îşi băga mereu banii în concernurile lui putrede."

— „Tatăl d-tale avea încredere în Barling?"

— „Bătrânul avea un creer de şoarece. Regret că sunt nerespectuoasă. Comit o impietate şi-mi pare rău, dar aşa era."

— „Regreţi moartea... tatălui d-tale?"

Ea îl privi fix.

— „Desigur. Sunt însă o fată modernă, domnule Poirot şi urăsc lacrimile. Bătrânul mi-era totuş foarte drag, dar e mai bine pentru el că s'a întâmplat aşa."

— „Mai bine pentru el?"

— „Da. Altfel ar fi ajuns să fie curând închis într'un ospiciu. Era din ce în ce mai convins că ultimul Lytcham Roche dela Lytcham Close e un Dumnezeu Atotputernic."

Poirot dădu gânditor din cap.

— „Văd... văd... semne precise de turburări mintale. Dar staţi puţin... îmi daţi voie să examinez acest săculeţ? E adorabil — câtă gingăşie îi dau aceşti trandafiraşi din mătase. Ce spuneam? A, da, aţi auzit detunătura?"

— „Desigur! Dar am crezut că era o cameră de automobil care plesnise, sau altceva."

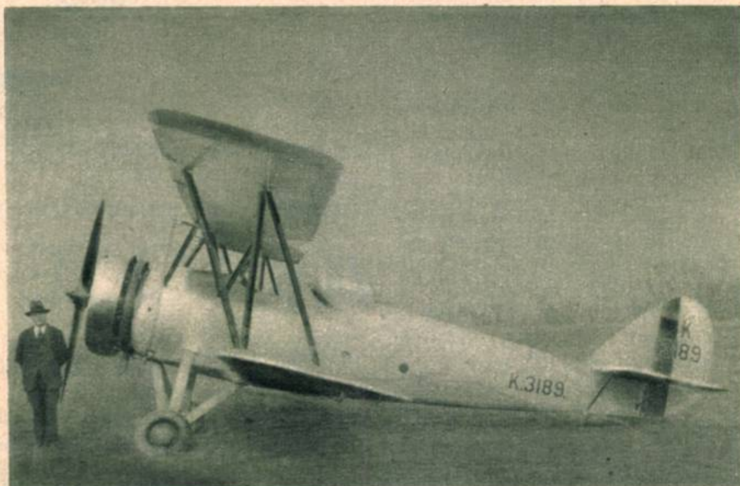
— „Eraţi în camera dvs.?"

— „Nu. Afară, în grădină."

— „Mulţumesc, D-ră. Aşi vrea acum să vorbesc cu d. Keene."

— „Geoffrey? Vi-l trimit numaidecât."

(Sfârşitul în n-rul viitor).

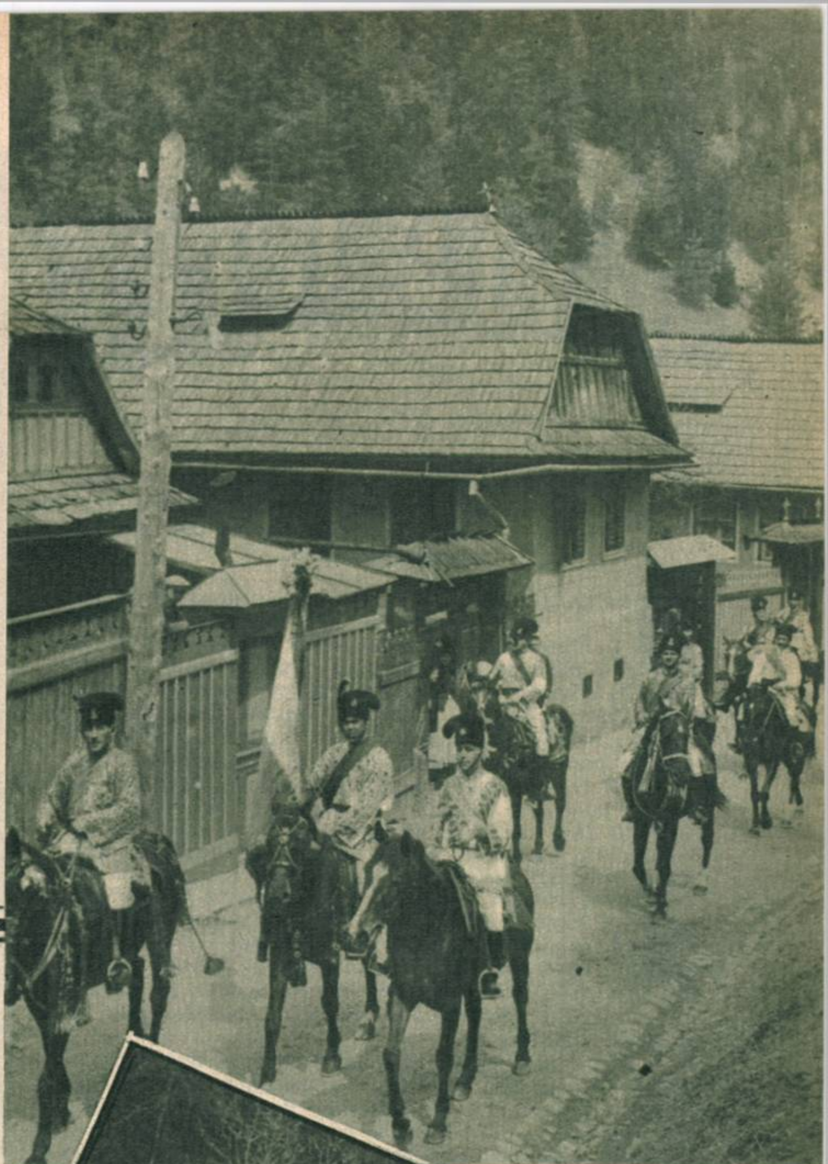

Fotografia noastră reprezintă avionul Standard de şcoală, pentru antrenamentul piloţilor britanici, tip Avro 1 Tutor 621. Trei sute din aceste avioane sunt utilizate de aviaţia militară engleză.

Junii

Asociația „Junilor" din Brașov, și-a organizat și anul acesta tradiționala serbare, în Poiana Scheiului. După ce au parcurs călări orașul, — cântând la fiecare încrucișare de străzi „Christos a înviat" — „Junii", îmbrăcați în pitoreștile lor costume, au luat masa în aer liber, după care s'a încins o horă uriașe.

Fotografiile noastre reprezintă; sus: *un grup de juni cântând „Christos a înviat";* dreapta: *minunatul cortegiu îndreptându-se spre Scheiu;* jos: *masa în aer liber;* dr. jos: *„Hora mare pe tăpșan" jucată de „juni" și familiile lor.*

LA RĂSPÂNTIE

Greta Garbo se gândeşte să părăsească cinematograful, pentru a se dedica teatrului, pentru care simte o atracţie deosebită.

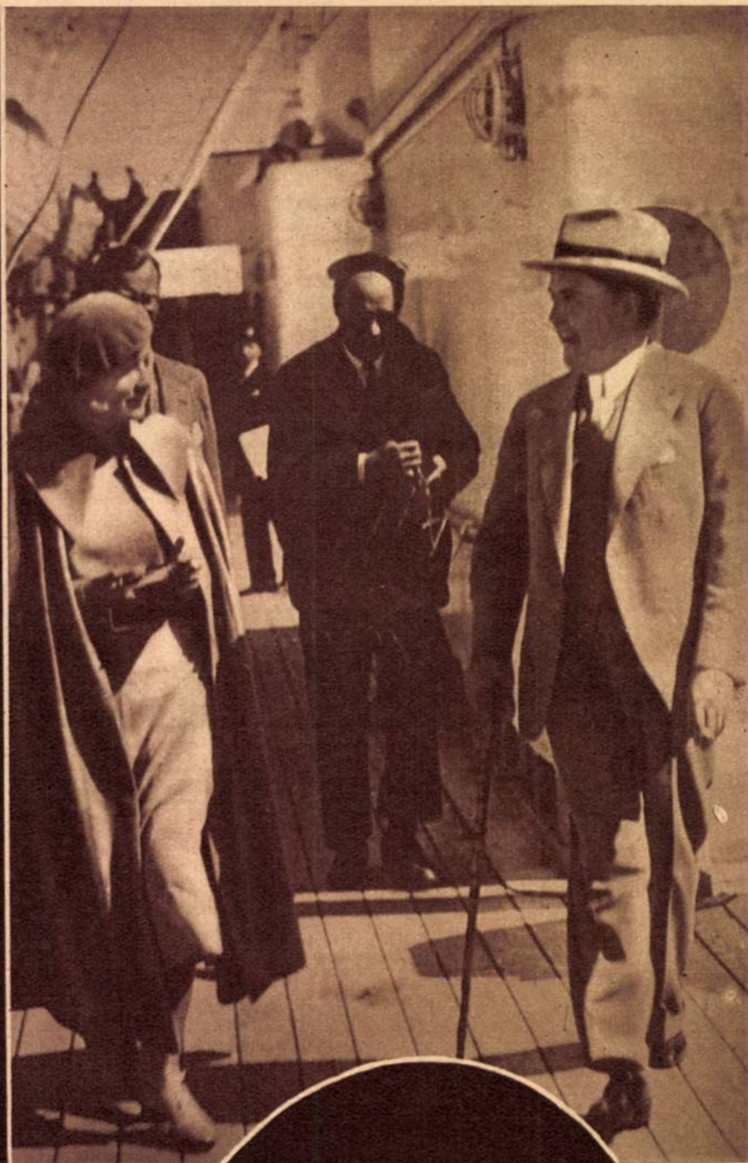
GRETA GARBO e frământată de două mari dorinţe: pe de-oparte, ar vrea să continue e lucra în cinematograf, până la realizarea unei sume care să-i permită a-şi cumpăra o proprietate — probabil la Riviera — unde să-şi trăiască în linişte restul vieţei, iar pe de alta, e puternic tentată de scenă.

Dar chemarea scenei e atât de intensă, încât va înnăbuşi poate năzuinţele-i practice. Fascinanta suedeză ar fi în stare să sacrifice imensele câştiguri pe care i le procură ecranul în cazul că i s'ar prezenta prilejul de a se ilustra în teatru şi pasul acesta ar însemna din punct de vedere bănesc un adevărat sacrificiu, întrucât, cele mai mari onorarii ce se plătesc într'un teatru nu ajung nici pe departe fabuloasele sume pe care le-a primit şi ar mai putea să le primească, în cinematograf. Dar teatrul îi oferă ceva nou, de care era lipsită în cinema şi anume, contactul direct cu publicul. Vrea emoţia scenei, pe care o încearcă toţi actorii când evoluază înaintea unei asistenţe vizibile.

A fost supranumită Eleonora Duse şi Sarah Bernhardt a ecranului, — ei bine, ambiţionează să triumfe acolo unde au triumfat cele două tragediene de renume mondial — pe scenă, să creeze cele mai grele roluri din câte s'au imaginat vreodată, — acele roluri scrise de durul, morbidul şi bizarul Henrik Ibsen. Ar vrea să apară în toate dramele şi tragediile scrise de acest dramaturg. Hedda Gabler e rolul care o ispiteşte mai mult decât toate. E apoi tipul profund omenesc al revoltatei *Nora* din „Casa Păpuşilor", eroina de un tragic misticism din „Raţa sălbatecă", etc.

Fiind şi ea de origină scandinavă, Greta are impresia că ar fi în stare să prindă spiritul pieselor lui Ibsen, şi să le creeze atmosfera cu o profunzime, cu o subtilitate ce vor depăşi toate realizările de până acum ale tragedienelor.

Dr.: *Pe vapor, la sosirea în Suedia;* jos: *Greta Garbo într'o scenă dramatică.*

Personalitatea impregnată de mister a acestei vedete, temperamentul ei bizar şi capricios, oferă o plasmă ideală eroinelor lui Ibsen. Dar aceste creaţii nu se pot realiza decât pe scenă, întrucât producătorii cinematografici se întrec în a oferi publicului divertismente cât mai uşoare şi cât mai vesele. Ibsen zugrăveşte spiritele personagiilor sale şi această substanţă nu prea e susceptibilă de transpus în acţiune cinematografică. Greta are o pasiune pentru dificultate. Ibsen şi scena i-o oferă din plin.

A jucat în filme romantice, pentrucă a fost plătită s'o facă. In fond e o cerebrală. Asta şi explică pasiunea ei pentru Ibsen, care a pornit revolta contra romantismului şi a sentimentalităţii, în drama modernă; el a introdus în teatru realismul — o atmosferă în care actriţa se complace, întrucât are acelaş fel de a privi viaţa.

Greta Garbo se înapoiază în America puternic ispitită de teatru. A şi fixat o întrevedere cu George Abbott şi Philip Dunning, directorul marelui teatru new-yorkez de pe Broadway intitulat „20th Century", pentru a discuta asupra acestei eventualităţi. Dacă va părăsi sau nu ecranul, rămâne de văzut.

Să fi semnat vre-un nou contract cinematografic? In cazul acesta, pentruce nu anunţă oare casa respectivă evenimentul cu larma cuvenită? Sau poate că e vorba doar de câteva producţii sporadice?

Această dorinţă a Gretei Garbo, de a triumfa în teatru mai are la bază şi o veche ambiţie. In 1920, când a absolvit cursurile şcoalei dramatice din Stockholm, directorii celor câteva teatre suedeze cari urmăresc de aproape evoluţia acestor elevi s'au arătat sceptici în privinţa talentului ei dramatic. Greta Gustafson, fata înaltă, simplă şi stranie, cu vocea cam guturală, n'a putut obţinea un contract. A făcut mici figuraţii în câteva piese şi i s'a dat mai apoi un rol şters într'o piesă istorică.

Vedeta de astăzi ţine să dovedească acelor directori că au făcut o greşală, nevrând să creadă în posibilităţile ei scenice, aşa cum a arătat celor cari au finanţat primele sale filme, că făcuseră o greşală de cel puţin un milion de dolari, îndoindu-se de resursele-i cinematografice. Un singur om a simţit în acei primi ani de luptă, scânteia talentului în ea, singur acesta a fost în stare s'o înţeleagă şi să-şi dea seama de posibilităţile ei. Se împrieteniră şi debutanta deveni protejata lui. El îi schimbă numele din Greta Gustafson în Greta Garbo. „Greta" era marca unei renumite fabrici de dulciuri suedeze şi omul care se hotărîse s'o ajute a se căţăra pe panta povârnită a începutului, credea că publicul suedez va reţinea astfel mai uşor numele tinerei actriţe.

Mai târziu, când s'a pomenit înaintea unui mare contract din partea unei case cinematografice din Hollywood, Stiller n'a vrut să accepte decât cu condiţia ca şi Greta să fie angajată. Salariul ei avea să se cifreze la vre-o câteva sute de dolari, iar speranţele erau foarte mici. In studiourile germane, unde făcuse mai multe filme, un operator se plânsese că uneori era absolut cu neputinţă să i se facă o fotografie bună, iar în studiourile de peste ocean, operatorii s'au lovit de aceeaşi dificultate înaintea fetei cam dolofană, la corp, cu faţa pistruiată şi cu părul mereu în dezordine. Dar coaforii, modeliştii, masseurii, maquilleurii şi chiar operatorii, — cu inteligenta cooperaţie a debutantei, au schimbat totul. Primul ei film american a fost o „lovitură". Restul, se ştie, a intrat în istoria cinematografului.

Dar acest proect de intrare în teatru e întunecat de teama că publicul va primi apariţia ei la rampă cu o curiozitate îndreptată pur şi simplu asupra vedetei, scăpând din vedere marele ei efort de adaptare la technica scenei. Gândul acesta a şi făcut-o să respingă o ofertă ce se cifra la 20.000 de dolari numai pentruca să apară timp de o săptămână pe scena unui mare cinematograf din New York. Nu vrea să fie element de spectacol, nu poate suferi mulţimea îmbulzindu-se într'o sală şi înaintea intrării, numai pentru a o privi. Vrea, păşind scena, să fie o actriţă şi nu o exhibiţie.

La sosirea ei în Suedia a fost salutată de o mulţime imensă, în ciuda ploaiei care cădea torenţială. Ea a răspuns cu câteva cuvinte de mulţumire acestei manifestaţii de entuziasm şi evitând reporterii cu obicinuita-i dibăcie, a dispărut petrecând săptămâni la rând pe la conacurile prietenilor săi, departe de tumultul mulţimii. Cuprinsă apoi de neastâmpăr, a început să călătorească sub travestiul unei profesoare provinciale, vizitând Londra, Parisul şi alte mari metropole europene, iar în cele din urmă a ajuns la convingerea că evitând astfel lumea se priva pe sine de anumite amuzamente.

In tot acest timp a fost însoţită mereu de Max Gumpel, un vechiu prieten care a sfătuit-o să-şi investească banii în efecte de stat suedeze, de pe urma cărora averea ei s'a ridicat într'un scurt răstimp la 1.500.000 dolari. In crahul bancar de la Beverly Hills a pierdut foarte puţin şi cu toate svonurile, nu se prenumără printre victimile giganticei prăbuşiri Kreuger-Toll.

Pe Ivar Kreuger l-a cunoscut foarte bine şi i-a făcut chiar o vizită de câteva săptămâni. In casa acestuia din Park Avenue, New York, se afla un portret mare al vedetei, cu o dedicaţie dedesubt. Cu toate acestea a fost destul de înţeleaptă pentru a nu specula în întreprinderea lui, iar svonurile unei idile, între aceşti doi mari suedezi, n'au fost altceva decât svonuri.

Greta Garbo n'a fost logodită cu Kreuger şi nici cu Stiller, deşi moartea acestuia — la începutul carierei sale americane — a aruncat o umbră asupra vieţei ei, nici cu William Soerenson, cum se svonise şi nici cu John Gilbert. Ea n'a fost logodită nici odată.

Ca fată tânără, era funcţionară şi manechin în raionul de confecţiuni al unui mare magazin din Stockholm şi cei cari au lucrat cu ea atunci îşi amintesc de o fiinţă capricioasă şi mândră care evita tovărăşia bărbaţilor. Un tânăr care lucra alături de ea, i-a făcut o îndelungă şi înflăcărată curte, faţă de care Greta, a rămas complet impasibilă. Tânărul acela se află astăzi în cadrele poliţieneşti ale Stockholmului şi-şi aminteşte încă de nefericita sa pasiune.

Copilăria Gretei e foarte puţin cunoscută. Numeroase publicaţiuni americane spuneau că s'ar fi născut undeva în Suedia. Inexact. Greta Gustafson s'a născut chiar în capitală, adică la Stockholm. Oraşul acesta e împărţit în patru cartiere şi cel de Sud este al celor mai puţin favorizaţi de soartă. Aci s'a născut şi a fost crescută Greta. Şi vă veţi imagina sărăcia oamenilor cari locuesc aci, dacă vă voi spune că până acum trei sau patru ani, nici nu ştiau măcar ce înseamnă lumina electrică. Contrastul între această căsuţă veche şi întunecată şi eleganta vilă dela Santa Monica, unde locueşte Greta, când şade la Hollywood, e uluitor.

A prins însă în această primă epocă a vieţei sale câteva obiceiuri, pe care nu le va uita câtă vreme va trăi. Trăeşte foarte economic, aproape frugal, pentru o vedetă cinematografică — neavând decât doi servitori — bărbat şi soţie — cari îi conduc gospodăria cu 125 de dolari pe lună. Greta îşi însoţeşte de dimineaţă menajera la piaţă, unde cumpără dela prăvăliile care vând mai convenabil.

Din familia ei, au murit tatăl şi o soră, rămânând doar mama şi un frate, Sven Gustafson, în vârstă de treizeci şi doi de ani, care lucrează acum la o sucursală din Stockholm a casei Metro Goldwyn Mayer. E un băiat foarte frumos, şi are trăsături ce amintesc puternic de Greta.

Mama ei e o femee simpatică, scurtă şi grasă. In 1928, pe când treceam prin Suedia, subsemnatul a avut plăcerea de a vedea pe d-na Gustafson. Am vorbit despre oraş şi despre vreme şi totul a mers bine, până când am pomenit de Greta. Atitudinea ei s'a schimbat atunci imediat. Se părea că-i pierdusem deodată increderea, atingând un subiect delicat. Mi se spusese că bătrâna refuza să vorbească cuiva despre Greta — şi aş fi dat mult să pătrund acel misterios zid de reticenţe. Care era cauza acestei stranii atitudini din partea unei mame care ar fi trebuit să fie mândră? Exista vre-o neînţelegere între ea şi fiica sa? Sau continua politica de secret şi mister, care a făcut din Greta Garbo o vedetă cu totul aparte? In cursul ultimei vacanţe petrecute la Stockholm, Greta a trăit mai mult în mijlocul prietenilor săi. Cum se explică toate acestea?

Pe când mă aflam în Suedia, am avut ocazia să văd cât e de adevărat proverbul: *„Nimeni nu-i profet în ţara lui"*. Filmele Gretei Garbo — dela „Torentul" şi până la „Susan Lenox" au fost primite aproape cu indiferenţă în această ţară. Niciunul n'a trezit entuziasmul cu care au fost primite „Parada Dragostei", şi „Cântecul Păgânului", revistele lui Fox, „Seventh Heaven" şi multe altele. Jeanette MacDonald se bucură de mai multe simpatii în Suedia, decât Greta Garbo. Astfel, Jeanette a ţinut la un mare cinematograf din Stolkholm afişul mai mult de cincisprezece săptămâni, pe când filmul „O femee de afaceri", unde Greta juca alături de John Gilbert, s'a putut menţine abia timp de cinci săptămâni.

* * *

In cursul îndelungatei sale vacanţe la Stockholm, Greta a transformat ajutată de Mlle Naima Wifstrand, o casă particulară într'un mic teatru, pe care l'am numit „Noul Teatru Intim". Pe scena acestui teatru se vor reprezenta piese de reală valoare artistică, care se joacă în genere rar, pentrucă reţetele pe care le realizează, nu sunt tocmai mari. Cheltuelile de regie vor fi alimentate de o subscripţie a amatorilor de dramă din Stockholm. Această întreprindere e un indiciu mai mult că Greta intenţionează să se facă exponenta unei arte dramatice, de esenţă intelectuală.

Revenind în oraşul său natal, vedeta n'a făcut nici o încercare, de a-şi epata compatrioţii. Umbla tot timpul în tweeduri, cu părul strâns sub nişte pălării trase pe ochi şi fără urmă de fard. Acolo, ca şi la Hollywood, făcea lungi plimbări pe jos, ceeace n'a împiedicat-o să se cam îngraşe, recăpătându-şi vechile rotunjimi. Tot în scopul de a-şi conserva silueta, făcea regulat partide de tennis. Un fotograf a încercat să prindă un instantaneu la una din aceste partide, dar Greta i-a stricat planurile, aruncându-i cu racheta în cap şi spărgându-i aparatul. Nu poate suferi să fie fotografiată atunci când nu vrea, evită încă reporterii veniţi după interviewuri şi ţine ca viaţa ei privată să fie scutită de privirile nepoftiţilor.

Greta Garbo are o fire independentă. Asta o ştie toată lumea. Dar acum ţine la această libertate mai mult decât oricând,

JAMES GRAY

St. sus: *D. Gabriel Puaux, fostul ministru al Franței la București și un mare prieten al României, ne-a părăsit de curând țara, plecând la Viena, unde a fost transferat de guvernul francez. Clișeul nostru reprezintă pe d-na și d-l Puaux înconjurați de prieteni, în Gara de Nord, înainte de plecarea trenului.*

Dreapta: *Echipa „Sparta", campioana Cehoslovaciei, a jucat de Paști în Capitală, două match-uri de foot-ball, care s'au terminat cu victoria cehilor. In fotografia noastră, echipa înainte de match-ul cu echipa bucureșteană „Venus", iar în cea din* dr. sus: *o fază interesantă din acelaș match.*

Jos: *La serbarea Invierii la Patriarhie, au luat parte Suveranul, Regina Maria și foarte mulți membrii ai guvernului. Ilustrația noastră reprezintă cortegiul, părăsind palatul Patriarhiei, îndreptându-se spre biserică.*

(Fotografii I. Berman-Realitatea)

TENEBRO

DE RUDYARD MULLTON

3)

— Da, știu, intrerupse, Sir Arthur Lavington. S'a dat jos din mașină, a poruncit șofeurului să se întoarcă la Newbury, ea a rămas în mijlocul furtunei, și un monstru a atacat-o.

— Nici un monstru, Sir, zise Evans. Aș putea să vă spun ceeace a urmat, după ce Lady Barnett a leșinat în drum...

— Aș fi curios să aflu, zise consilierul de stat, în timp ce secretara sa, ridică sprâncenile, în semn de atenție intensă.

— Am aflat chiar dela șofeurul lui Sir Barnett, care a condus pe soția guvernatorului, la marginea fântânii, zise inspectorul. Șofeurul, s'a întors cu mașina, după cum îi poruncise stăpâna sa, la un garaj din Newbury. El a așteptat acolo, vre-o două ceasuri, dar văzând că Lady Juana Barnett nu se mai întoarce, s'a dus iară cu mașina la locul unde o lăsase. Acolo, lângă o fântână, a găsit pe stăpâna sa, leșinată. Nu departe, se afla o ființă ghemuită; la lumina farurilor, șofeurul își dădu seama că era o fată, care avea capul învălit complect într'o ciudată cască de piele, ce-i fusese cusută solid, așa ca să n'o mai poată scoate! Învălișul acesta de piele groasă, adera perfect, urmând forma capului; în dreptul ochilor și urechilor, nu avea nici o gaură. Doar în dreptul nărilor, casca de piele fusese perforată, pentruca victima să poată respira. Iar în dreptul gurii, avea o mică despicătură. Văzând-o noaptea, la lumina unui fulger, casca aceasta a speriat groaznic pe Lady Barnett.

— Dar s'a vorbit de o fiară cu copite... zise Sir Arthur.

— Nu, Sir, răspunse Evans. Fata avea cusute în jurul pumnilor strânși, un fel de pungi de piele groasă...

— Dar cine a avut interesul să coasă o astfel de cască, în jurul capului acestei fete?

— Să-mi dați voe să vă expun ce s'a petrecut pe urmă. Șofeurul a suit în mașină pe Lady Juana Barnett și pe fata cu cască și le-a dus la satul cel mai apropiat, la garajul din Newbury. Aci, Lady Juana și-a revenit în simțiri și șofeurul, împreună cu alți oameni, au reușit să scoată casca și mănușile fetei: or această fată era fiica guvernatorului Barnett!

— Marry Barnett!? întrebă în culmea uimirii Sir Arthur...

— Chiar ea!

— E de necrezut. Toată aventura aceasta uluitoare, mă face să-mi pierd capul. Înțelegi ceva, din toate astea, d-ră Sanders?

— Prea puțin, Sir. Inspectorul Evans nu ne poate da amănunte?

— Nu, d-ră, răspunse Evans. Eu atâta știu. Dacă Sir Arthur îngădue să continui cercetările...

— Dar, te rog chiar, răspunse Sir Arthur Lavington. Ai vre-o bănuială, vre-o ipoteză?

— Da, Sir. Mai multe. Dar nici una nu se impune în chip deosebit minții mele. De aceea, am să rog pe Excelența Voastră, să-mi permită a i le expune mai târziu. Acum, vă mai pot da amănuntul, că d-na Juana Barnett și-a pierdut lângă fântână unde a fost găsită leșinată, poșeta. Această poșetă a fost găsită a doua zi, de un fermier, care a depus-o la comisariatul din Newbury. Înauntru s'au găsit actele de identitate ale d-nei Barnett, dar și o scrisoare, pe care dânsa o primise în ajun, după cum era datată.

— O scrisoare?

— Da, Sir. Această scrisoare, nu conținea decât următoarea frază: *„100.000 lkm. 45 Londra-Marlbourough, ora 24, fântâna dreapta".* „T."

— Cum? sări Consilierul de stat, scrisoarea era semnată „T."?

— Da, Sir. Deci suntem din nou în fața unei afaceri din ciclul „Tenebro"...

— Tenebro!... Iară Tenebro!... Dar, pentru Dumnezeu, de un an ne terorisează această ființă diabolică!... Aproape în fiecare lună, avem o nouă afacere „Tenebro"...

Inspectorul Robert Evans primi depline puteri de a conduce cercetările, cum va crede de cuviință. El se înclină, făcu un semn amical secretarei, care-l privia adânc cu ochii ei de o frumusețe ce părea rece, și ieși.

***

La cabaretul „Papagalul Alb" începuseră să vină clienții nocturni. Sala cea mare, în care, la o masă de lângă colonadă, se aflau Rex Farwell și Bill Parker, era goală. Toți clienții erau atrași de partea din dreapta colonadelor, unde se dansa, și unde începea coridorul ce deservia saloanele separate.

Rex aștepta cu nerăbdare sosirea Dianei Driss, care-i fusese anunțată de Bill Parker.

Pentru Diana, Rex avusese încă din copilărie o afecțiune de frate, deși nu erau decât prieteni.

Barmanul Adolf își amesteca în pahare de nikel mixturile otrăvite, iar Stewens, anecdotierul localului, căuta să-și plaseze „aia cu girafa și călugărul"...

Deodată, Bill Parker strânse brațul lui Rex:

— Uite-i, sosesc!

Rex își îndreptă privirile spre intrarea de cristal.

Ușile se deschiseră larg și printre două rânduri de chelneri și de picoli, ca un director de circ în arenă, intră financiarul Morro Mopp, la braț cu Diana, și urmați de o hoardă de cheflii zgomotoși, bărbați și femei, cari făcură o tumultoasă erupțiune în sală.

Rex cunoștea pe Morro Mopp. Dar cine nu-l cunoștea?... Figura lui masivă, cu maxilare vânjoase, cu nasul turtit și ochii mici, cu părul acela roșcat ca o perucă de lână, și cu eternă havană în gură, devenise populară în toată Londra și chiar în întreaga Anglie. Nu odată ziarele îi publicaseră portretul, căci nu odată, din cauza operațiunilor îndrăznețe în care se aventura, Morro Mopp a fost pe punctul de a fi arestat...

Rex surâse: în adevăr, intrarea financiarului veros, avea ceva de circ; Diana, într'o somptuoasă blană albă de zibelină, părea, lângă statura de colos a lui Mopp, o pisicuță la brațul unui elefant roșu.

Adolf, barmanul, coborî îndată dela tejgheaua sa, și veni să se încline profund, în fața acestei părechi, atât de disproporționată.

Zâmbetul se stinse însă repede pe buzele lui Rex Farwell:

— Diana cu Morro Mopp!... Ce monstruozitate!... șopti el.

Adolf, nu mai termina cu:

— Să trăiți, Domnule Mopp... Să trăiți.

Morro Mopp îi fixă cu privirea rece a ochilor lui mici, și Rex observă că financiarul avea uneori o încruntare rea din sprâncene.

— Bună seara, Adolf, răspunse Moro Mopp.

Un maitre d'hotel se apropie de grup:

— Poftiți, Sir. Vi s'a rezervat salonul din fund. Sărut mâna coniță' se adresă el Dianei, ajutându-i să-și scoată superba haină de blană.

Rex Farwell, murmura, de parcă ar fi vorbit singur, în extaz:

— Dar e mai frumoasă decât oricând... Și ce rochie minunată... Parcă e o regină...

Mady, femeea în verde cu colier de sticlă la gât, veni spre Diana:

— Bună seara, Diana... Ei, azi e ziua cea mare... N'ai trac...

Diana părea că nu aude nimic. Înainta ca *o* somnambulă și părea că nu vede pe nimeni din jurul său...

— Nu răspunzi? urmă Mady. Ai putea să fii mai puțin mândră, fiindcă între noi, știi, nu e o deosebire ca dela cer la pământ...

— Ia cară-te și las-o, în pace! o repezi Morro Mopp, cu un gest brutal.

Ceata lui Mopp, împreună cu Mady, care încheia coloana, trecu spre dreapta, după colonade. Jazzul îi primi cu un marș asurzitor.

Stewens eși în fața lui Mopp:

— Un moment... O girafă...

— A se slăbi! și cu un gest, Moro Mopp îl trimise peste o masă; bețivul se prăbuși cu sgomot, înjurând. Barmanul și chelnerii săriră să scoată cu alai pe Stewens din bar.

— Scuzați, Sir, se adresă apoi Adolf lui Mopp, care, în fruntea hoardei sale de bețivi și cocote, intră în salonul separat, care-i fusese rezervat, și unde-i aștepta o masă lungă, aranjată princiar.

Rex Farwell privise toată scena aceasta, cu o uimire care-l năucea.

— Diana aci!... își spunea el. La brațul banditului de Moro Mopp!.. E de necrezut...

Și adresându-se lui Bill Parker, urmă:

— Spuneai că Diana tremură, într'un trenchcoat decolorat, că poartă o bască veche... Ai văzut ce blană avea?

— Acum are tot ce dorește, răspunse Bill. Printre oamenii cu care tatăl ei a avut afaceri. era și acest Moro Mopp...

— Moro vrea s'o ia de soție?

— O nu. zise Bill.

— Atunci, de unde are Diana tualete atât de scumpe?

— Mopp a împrumutat-o cu bani, când era bolnavă. a îngrijit-o, și acum își cere răsplata...

— Și ce caută aicea cu ea?

— A adus-o până acum de mai multe ori în localul acesta. Azi, în salonul din fund, are loc... „logodna".

— Dar spuneai, zise Rex, că nu vrea s'o ia de nevastă.

— Să vezi.. E o logodnă, căreia nu-i va urma nici o nuntă, ci vor trece direct, în noaptea asta, dela cabaret, în patul... nupțial, fără să mai dea pela biserică sau pela ofițerul stării civile. Intelegi?...

— O, sărmana Diana...

— Diana — urmă Bill Parker — va jertfi, în noaptea asta, castitatea ei, pe altarul dorințelor lui Moro Mopp. Ști, până acum fata a rezistat, dar acum a sosit scadența... E evenimentul monden despre care vorbește toată lumea. Cred că nu regreți că te-am adus la această serbare unică...

— Și Diana, întrebă Rex, admite ceremonia asta deșuchiată, în fața bețivilor, întrun bar interlop?... Cu rechinul ăsta de Moro?...

— Ceremonia ei nupțială, zâmbi Parker. Ce poate să facă? Ea trebue să primească toate condițiile lui Mopp. De altfel, Mopp îi va asigura o viață de lux. Se spune că i-a cumpărat o vilă, în Edonpark. Dar ea nu pare deloc fericită. Ști, cu ideile ei...

— Da, se aprinse Rex, cu sufletul ei, cu sensibilitatea ei atât de fină, ar însemna, pentru ea, un fel de moarte morală, o secătuire a oricărei posibilități de mulțumire și de fericire în viitor... Morro Mopp!... Nu am putea face nimic pentru ea, ca s'o scăpăm de individul acesta?...

— Ce am putea face, fără bani? zise Bill. Dacă spui că ești curățat și că nu vrei să cheltuești ce mai ai... Și apoi, cu Mopp ști, e periculos...

— Nu țiu la bani și nu sunt laș, zise Farwell.

— Totuș, te previn că Mopp ne-ar distruge, dac'ar afla că ne amestecăm în treburile lui. Se pare că ține foarte mult la Diana. Și pentru ea, poate că e mai bine așa, decât să se sbată toată viața în sărăcie. Ea nu e o ființă, care să se descurce singură în viață...

— St!... făcu Rex. Uite-o.

In adevăr, Diana venia dintre colonadele din dreapta.. Ajungând în dreptul unei mese din sala în care se aflau cei doui prieteni, fata șovăi. Ea nu putea să vadă pe Rex și pe Bill, a căror masă era ascunsă în umbra colonadei. Diana se sprijini un moment, apoi se așeză. Părea de altfel că nu vede nimic din jurul ei.

— Dar ce are? zise Rex. S'ar zice că e bolnavă.

Și se ridică dela masă, ca să se ducă spre ea. Dar Bill îl reținu:

— Mai bine nu te amesteca.

Dinspre colonade, în aceiaș clipă, intră Mady, femeea în verde, și se adresă Dianei:

— Domnul Mopp te roagă să te întorci la masă... Haide, că pe urmă se supără

— Lasă-mă!

— Ești o proastă și o ingâmfată! Eu să fiu ca tine!...

Moro Mopp își făcu și el apariția, dinspre culoarul saloanelor separate. Se apropie de Diana și făcu semn Mady-ei să plece.

— A făcut o rea impresie, zise el Dianei, când ai plecat dela masă...

Diana, cu o voce febrilă, înecată în lacrimi, izbucni:

— Te rog, renunță la acest banchet!... Trebue să înțelegi că e prea mult; nu pot să suport o asemenea rușine...

— Mofturi, zise Mopp. Toată lumea petrece și nu mai crapă nimeni de rușine!

— Dar nu vezi că mi-e rău? Nu înțelegei că spiritele lor, felicitările lor, mă jignesc, mă înebunesc?

— Ți-am spus, reluă Moro Mopp, că am nevoe, pentru afacerile mele, de publicitate, chiar în jurul celor mai intime dintre acțiunile mele, și mai ales în jurul lor. Și apoi, cum vrei să te lansezi, fără reclamă?

— Ți-am făgăduit că voi fi a ta, zise Diana. Să mergem la tine, fără martori. Ia-mă de aci, nu pot să stau la masă cu oamenii aceia, cari își fac cu ochiul, arătându-mă...

— Sunt prietenii mei. Haide, lasă scrupulele unei educații, care nu te-ar fi dus, decât la spital, dacă nu eram eu, ca să te scap. Fi și tu mai modernă, ia viața așa cum e. In loc să-mi mulțumești că te lansez și că de aci înainte scapi de sărăcie, — tu plângi!... Dar nu înțelegi că vei fi sărbătorită ca o regină?... Vei avea bani câți vei voi, vila ta, automobilul tău... Fac din tine un obiect de modă: Valoarea ta se va însuti. Haide, fi cuminte. Tu ști că-ți vreau numai binele, așa cum ți-am dovedit totdeauna...

— Vreau să te rog pentru ultima oară, zise Diana, să mă înțelegi: nu sunt făcută pentru viața de mare curtizană la modă, în care vrei să mă lansezi. E adevărat că am fost cochetă, mi-au plăcut totdeauna toaletele... Dar credeam că tata îmi va lăsa o avere, care să mă pună la adăpost de orice muncă. Te rog, renunță la planurile tale; renunță la mine... Nu te iubesc. Nici tu pe mine: e un simplu capriciu de om bogat, în plin succes.

Aș fi așa de fericită, dacă mi-ai da posibilitatea să muncesc, să duc o existență modestă, dar curată, să-mi câștig cinstit viața și să-ți restitui treptat, ce ai cheltuit cu boala mea... Moro, fă un gest frumos... Ești bogat, puternic... Eu sunt o biată fată fără nci o apărare, singură...

— Dar tu nu ști să faci nimic, ripostă Mopp, pe fruntea căruia apăruse încruntarea aceea rea, — nici stenografia măcar n'o ști... nici contabilitatea... Preferi să ajungi guvernantă?... sau fată în casă?.. Ști să ciripești franțuzește și să zdrăngănești la pian. Cu asta nu se poate câștiga viața, fetițo...

— Dar...

— Nu încape nici un „dar"... Haide, lasă prostiile, lasă romantismul acesta burghez... Să câștigi cinstit!... Să muncești!.. Dar ca să poți munci; trebue să fi altfel, de cum ești tu; munca te-ar frânge din prima zi!... Ai fost crescută ca o floare în seră!... Munca e pentru alții, fetițo...

— Te întreb pentru ultima oară, zise Diana, nu vrei?

— Ce să vreau?

— Să-mi dai să muncesc. O slujbă, întrun birou. Ai atâtea relații în lumea afacerlor... Și să renunți la mine...

— Nici nu mă gândesc.

— Ai să tragi consecințele.

— Mă amenințí? se încruntă Moro Mopp.

— Mă amenint pe mine, șopti Diana, șovăind, extenuată de acest dialog.

— Haide, vino înapoi la masă...

— Lasă-mă o clipă. Trebue să mă pudrez... Spune-le că mi s'a făcut rău, dar că acum mi-a trecut, și că viu îndată... Lasă-mă...

Moro Mopp își strecură statura greoaie printre colonade, spre salonul separat.

* * *

Diana, singură la masa ei, își ascunse fața în mâini. Rex și Bill, din colțul lor umbrit, priviau scena cu cea mai mare luare aminte.

Ca din pământ, bețivul Stevens se ivise iară în bar, și se adresă Dianei:

— Coniță, matale ști p'aia cu călugărul...

Atunci, Rex se ridică dela masa lui, se îndreptă spre Diana și îndepărtă pe inoportun:

— Șterge-o!...

Stewens, împleticindu-se, ajunse cu bine la tejgheaua barmanului, și se propti de ea, cu bucuria unui vas șubred pe furtună, care a ajuns în port:

— Dar ce are dama de colo?

— E beată! răspunse Adolf.

In acest timp, Diana, care nu văzuse pe Rex, scoase din poșeta de argint țesut, un mic revolver automat, cu prăsele de sidef, și-l înveli în eșarfa pe care o ținea pe braț. Apoi, ca o halucinată se ridică...

Atunci, se află în fața lui Rex Farwell.

— Rex!... murmură ea, palidă.

— Diana!...

Rex o sprijini, o așeză cu atenție, ca pe o păpușe fragilă. Se așeză și el la masă, și, cu gesturi delicate, îi luă eșarfa, scoase micul revolver din ea și-l puse în buzunarul lui. Diana nu făcu nici un gest de opunere, nu spuse nimic. Rex, îi zâmbi apoi amical, cu zâmbetul lui deschis și comunicativ, iar fata, privindu-l ca fascinată, în ochi, zâmbi și ea, repetând în șoaptă:

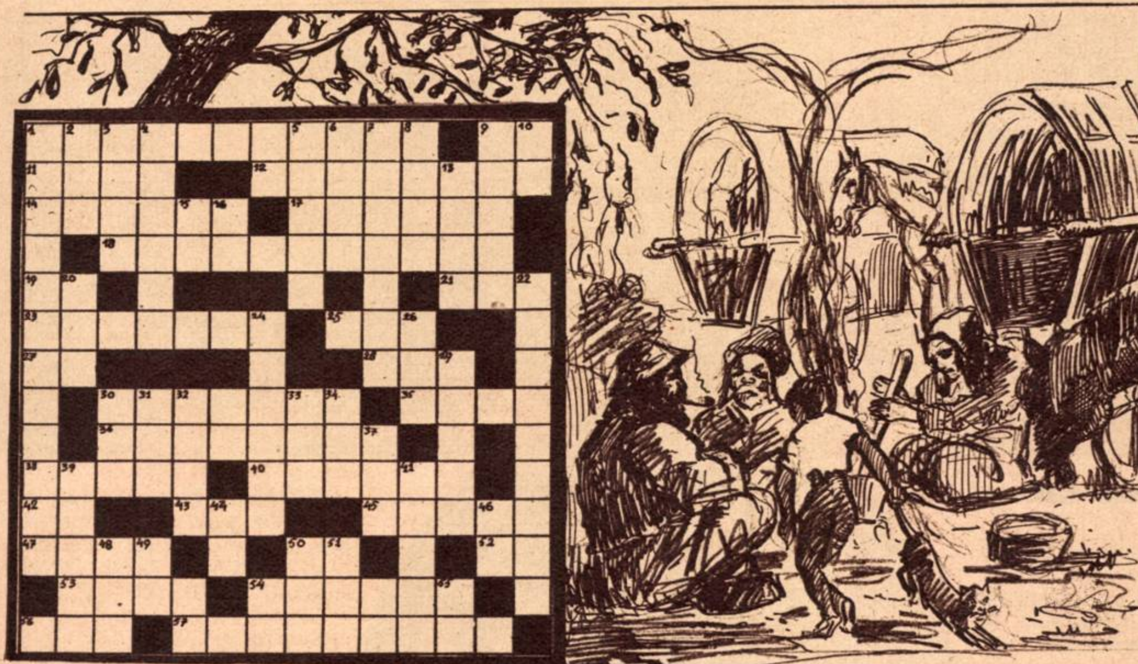
— Rex!... Rex!...

(Va urma)

Pagina JOCURILOR

CONCURSUL NOSTRU PE LUNA APRILIE

Problema X-a (Cuvinte încrucişate) „ŢIGANIADA"

ORIZONTAL: 1. „Supranumele" tuciuriului. 9. Un animal plus ceva. 11. aPrte a corpului. 12. Şi-au mâncat-o ţiganii odată cu cinstea. 14. Puradeu mai mare. 17. Aşa îşi duc viaţa „faraonii". 18. Sectă a arămiilor. 19. Pană. 21. Aşa cum e pământul în versul al doilea din „Nunta Zamfirei". 23. Puradeu mai mic ce umblă cu „burta goală". 25. Aşa a fost neamul ţiganilor până la 1842 şi 1844. 27. O şterg. 28. Sunet. 30. Când a ajuns şi el la acest rang întâiu pe tatăl său l-a spânzurat. 35. Ceva de Ibsen. 36. Erou ţigan care sfătueşte pe ai săi să închidă ochii şi să se lupte cu... o ceată de boi... turciţi. Dar noroc ţigănesc, când au deschis ochii au văzut cadavre turceşti. 38. Lacrimi, migdale, etc. 40. Iubita lui Parpanghel furată de Satana şi pe care el o căuta nămolindu-se într'un lac. 42. ....! că - stinse liuleaua. 43. Şorecar. 45. Tuciuriu „curat". 53. La uşa lui se joacă tananaua. 50. Notă. 52. Ţigan „plouat". 47. Măi ţigane mănânci caş? — Aş! Măi, tuciuriule mănânci...? Haoleo, mâncaţi-aş! Cât dă multă. 54. Domnitor... ţigan. (Ce s'o fi umflat în pene). 56. Trăsură, camion, tramvai... ţigănesc. 57. I-a adunat într'o tabără (nu să-i pună în frigare), le-a dat de mâncare şi ei au cerut să le dea şi ostaşi să-i apere de „hiare".

VERTICAL: 1. Autorul „Taberei Ţigăneşti". 2. „Ce mai treabă" i-au făcut ţiganii lui Dracul Vodă. 3. Leziune pe care au căpătat-o şi ţiganii în pseudolupta lor cu Turcii, fiind ajutaţi de Satana. 4. Aşezat la polul N. 5. Monedă. 6. Poate că-l ţinea şi dascălul ţigănesc, dacă aveau biserică. 7. Aşa cum era boierul cu ţiganii săi robi. 8. Lac din continentul Ţiganilor. 9. Se ţine de neamul ţigănesc ca pulberea după câine, fiind însoţită de: cârr, ga bu! 10. Bă! 13. Demon (pop). 15. Şolduri de gaşperiţă. 16. Astfel pare ţiganul când merge la furat, numai că-l prinde cu sămânţa'n barbă. (fig.). 20... Aş! Bate vântul curge untul, şi deci materialul pentru monastire a fost halit. 22. Tabăra ţigănească epopeie eroi-comică. 24. Sub un brad. 26. Cupon. 29. Ambulant cum e poporul care a vrut să facă o împărăţie. 30. Literă din patria poetului pe a cărui muză o invoacă al dela 1 vert. că să-i spună ce se'ntâmplă'n mândra Muntenie. 31. De 3 ori celebru. 32. Nu-l găsiţi la roata tramwaiului ţigănesc. 33. „Hei" speakeritesc. 34. Ce fac ţiganii când văd Turcii venind? 37. Râs ţigănesc. 39. Le lipsea Ţiganilor depe steagul hîmpărăţiei. 41. Chirurg modern. 44. Cât e de neagră o ţigană şi totuş o întrebuinţează, să hie mai frumoasă. 46. Pron. 48. Ii era lui Porojan când lipsia Alecsandri. 49. Măsură. 50. Tot ce se plantează. 51. Acest. 54. Zeu. Poate era şi al ţiganilor. 55. Nici nouă nici ni.

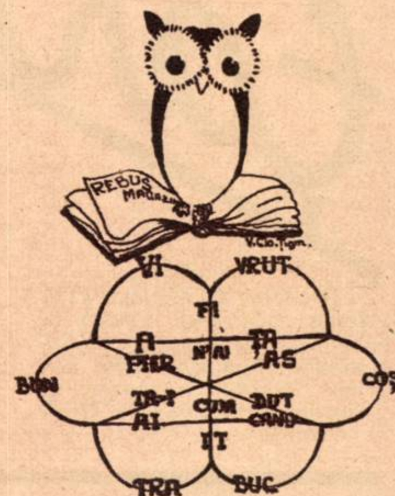
VICTOR ANTONESCU-Brăila

Perspicacitate

Unde întârzie deslegătorul, căci reprezentaţia a şi început?!

Dintr'o trăsătură

Schiţând figura de mai sus dintr'o trăsătură; veţi obţine două versuri, dimpreună cu autorul lor.

V. CIOTLOŞ

Condiţiile de participare

Pot participa la premiile noastre toţi cititorii cari au deslegat jocurile publicate în două numere consecutive.

Rezultatul se publică lunar.

PREMIILE

Premiul I-iu: 300 lei, în numerar.

Premiul II-lea: 200 lei, în numerar.

Premiul III-lea: o sticlă cu apă de Colonia.

Deslegările se trimit timp de 7 zile, după apariţia numărului, al doilea.

Se va menţiona pe plic: „Secţia jocurilor".

CUPON DE JOCURI

No. 326

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.

Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.

Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

DIN ȚARĂ

Dreapta: *D. Nicolae Titulescu, ministrul nostru de externe, s'a înapoiat în Capitală, după strălucitul turneu politic întreprins în Occident, în favoarea Micei Antante.*

Jos: *Cunoscutul bancher Elly Berkovitz a murit de curând. In fotografia noastră vedem cortegiul funebru, îndreptându-se spre cimitir. In primul plan, ținând una din lente, d. I. G. Duca, președintele partidului național-liberal.*

Stânga: *Duminică 23 Aprilie s'a jucat pe terenul „Unirea din București, un match de foot-ball între echipele „Unirea Tricolor"-„C. A. O." Disputa s'a terminat cu 1—0 pentru primii.*

Jos: *Echipa de foot-ball „Socec", care a stabilit o frumoasă performanță sportivă, Duminică dimineața, pe terenul „Macabi".*

In dreapta paginei, jos: *Inmormântarea artistei Puica Pauly, care s'a sinucis Vinerea trecută.*

Foto Berman

ANUL VII No. 327
4 MAI 1933
PREȚUL 10 LEI

REALITATEA ilustrată

FARMECUL TINEREȚEI
Nell O'Day dela „Fox"

PRIN

..a vacanța Paștilor, majoritatea sportivilor noștri, își iau rămas bun dela zăpadă, plecând în excursie pe culmile și văile încă troenite ale Carpaților.

Reporterul nostru fotografic, participând la o asemenea excursiune, ne trimite fotografiile pe care le prezentăm în această pagină și care sunt delicioase prin pitorescul ce-l respiră. Ele reprezintă:

St.: *Excursioniștii sdrobiți de obo-*

